

TY GIBSON

Värskendus!

Jeesus - meie usu tuum

2016
NOORTE PALVENÄDALA
LOENGUD

Noorte palvenädal 2016. aastal

Teema: Jeesus – meie usu tuum

Pealkiri: Värskendus!

8 jutlust hingamispäevast hingamispäevani
igaks nädalapäevaks

Noorte palvenädal: 19. – 26. märts 2016

Üleilmne noortepäev: 19. märts 2016

Tõlkijad: Eha Lobjakas, Jana Rosin, Theodora Nõmmik, Kristjan Kalmus,
Krõõt Lõbus, Silvy Taal, Kristi Kopli

Toimetaja: Ly Kaasik

Kujundaja: Indrek Ploompuu

Seitsmenda Päeva Adventistide Koguduste Eesti Liidu noorteosakond
2016

Seitsmenda Päeva Adventistide kogudus, meie kogudus, organiseeriti ametlikult aastal 1863, 3500 koguduseliikmega, Battle Creek'is Michigani, mis asub USA kirdeosas. Viimase rahvaloenduse järgi 2011. aastal on kirik kasvanud 17,5 miljoni liikmeliseks ülemaailmseks usukogukonnaks, olles olemas 208 riigis 232-st, mis on ÜRO poolt tunnustatud. Juba aastal 1890 olime tervisereformi liikumise teerajajad, omades suurimat tervisereformi instituuti maailmas. Praegu korraldame ülemaailmset tervishoiusüsteemi 589 institutsiooni kaudu. Olles hariduses omaks võtnud terviklikkuse filosoofia, juhib meie kirik praegu teist kõige suuremat kristlikku koolisüsteemi kogu maailmas.

Meie kiriku pühendumus ja kirk ülemaailmse misjoni vastu põhineb meie prohvetliku identiteedi tugeval tunnetamisel. Kuigi jagasime sama kristlikku aluspõhja teiste evangeelsete kogukondadega, pole me kunagi vaadelnud ennast kui lihtsalt üht kristlikku konfessiooni; me oleme mõistnud enda rolli Ilmutuse raamatu 14:6–12 kolmeinglikuulutuse edasikandmisel, esitledes Jumala viimast palvet maailmale, enne kui Kristus tuleb.

See põhimõtteline meie kogudust iseloomustav sihiteadlikkus koos tunnetamisega, et maailma ajastu lõpp on lähedal, õhutas meid saama maailma kõige energilisemaks misjoniliikumiseks. Kuigi adventism jagas paljusid põhiuskumusi teiste konfessioonidega, oli selle sõnum keskendatud Piibli eritõdedele, mida hakkati kutsuma „sammaskokkuvõtteks“. Eeldades, et inimesed olid juba tuttavad Jeesuse isikuga ning sellega, mida Ta neile tähendab, ei pannud me Jumalat, oma Päästjat kõikide meie „sammaskokkuvõtte“ keskpunkti.

Seitsmenda päeva adventkoguduse juhtide koosolekul Minneapolises, aastal 1888, pani Ellen White tähele, et kuigi liikmed ja juhid olid ennast täiesti läbi immutanud adventistidele iseloomulikest doktriinidest, ei teadnud nad, mida tähendab olla päästetud Kristuse õiguses ning patust puhastatud Tema pehmendava armastuse kaudu. Ta ütles juhtidele konverentsil:

„Nüüd, vennad, me soovime tõde nagu see on Jeesuses. ... Ma olen näinud, et kallihinnalised hinged, kes muidu oleksid tõe vastu võtnud, on sellest kõrvale pööranud, selle tõttu, kuidas tõde on käsitletud, sest

Jeesus polnud selle sees. Ja see on, mida ma olen palunud teilt kogu aeg – me tahame Jeesust." (Ellen G.White 1888 *Materials*, lk 153)

Kas võib olla, et Ellen White'i palve aastast 1888 – „Me tahame Jeesust“ – kajab tänapäeval ikka veel meie kirikus? Selle palvenädala jooksul teeme tahtliku katse, et taasavastada oma „sammaste“ ilu ning mitu meie põhiuskumust, andes samal ajal Jeesusele Tema õige koha selle kõige keskel. Ma soovin, et te hakkaksite uuesti hindama seda, mille eest me kirikuna seisame. See on mu siiras palve, et me kogeksime päästmise rõõmu ning Püha Vaimu värskendav tuul ajendaks meid, kui me püüdleme ainulaadse kutsumuse poole, mida Jumal on meile usaldanud.

Dr. Gilbert Cangy on Peakonverentsi ülemaailmne noortejuht. Temaga võib ühendust võtta e-maili kaudu cangyg@gc.adventist.org.

Kui Ty Gibson oli 18-aastane, seisis ta esimest korda silmitsi tõega Jumala olemasolust. Kasvatatud üles üksnes ilmaliku maailmavaatega ning olnud otseses kokkupuutes õeluse ja kannatusega, oli Ty täiesti vastu ideele, et on olemas Kõrgeim Olend. „Kui Jumal on olemas,“ arutles ta, „peaks Ta olema julm, et teha selline maailm, nagu meil on.“ Ty pöördumine teismelisena oli rajatud selle küsimuse vastusele. Jumala armastuse võimas reaalsus avas Ty jaoks täiesti uue mõtteviisi.

Ty on Light Bearers'i kaasjuhataja ning pastor Storyline SPA kirikus, mis asub Eugene'is Oregoni osariigis USA-s. Ty on, innukas suhtleja, kes edastab sõnumit, mis avab mõistuse ja liigutab südant. Ta õpetab mitmesugustel teemadel, rõhutades Jumala lakkamatut armastust kui Piibli põhiteemat. Tema kõige värskem töö on digma.com videoprojekt ja *Truth Link* piibliõppeseeria ning veebikursus aadressil truthlink.com. Ta on kaheksa menuraamatu autor, kaasa arvatud raamat „A God Named Desire“, mis maalib liigutava pildi Jumala iseloomust. Ty'l ja ta naisel Sue'l on kolm täiskasvanud last ning kaks lapselast.

LOE SEDA KÕIGEPEALT

- 1. Alusta planeerimist kohe.** Me teame, et mõnikord vahetub juhtkond aasta lõpus, aga isegi kui te ei jätka järgmisel aastal adventnoorte juhina, siis palume, et see ei peataks teid selleks eriliseks nädalaks plaane tegemast. Alustage planeerimist, mõelge välja eesmärk, pange enda meeskond kokku ning tehke kindlaks, et pastor oleks osa sellest meeskonnast.
- 2. Informatsioon ülemaailmse noortepäeva kohta.** Otsige informatsiooni ülemaailmse noortepäeva projekti kohta. Sellel päeval algab ka noorte palvenädal. Palun külastage meie kodulehte www.gcyouthministries.org või võtke ühendust oma kohaliku noortejuhiga, et teada saada, kuidas selles osaleda.
- 3. Seadke ametisse palvesõdurid.** Moodustage grupp täiskasvanutest, kes palvetaksid pühendunult teie ning teie teenistuse eest. Las see olla grupp, kellega te saate jagada nii oma isiklikke kui ka teenistusega seotud palveid.
- 4. Valige teemalaul.** Kaasake noortekoor. Kui teie kirikul pole noortekoori, siis on õige aeg sellega alustada. Valige laulud, mis teile kõigile meeldivad ning mis sobiksid ka igaõhtuse temaga, või valige üks laul terveks nädalaks.
- 5. Tehke algust palvapäevikuga.** Mitte miski ei ole teie vaimulikuks kasvuks parem kui palves veedetud aeg. Teie noortegrupp kasvab, kui teie kasvate. Palvapäeviku pidamine aitab teil kohtuda Jumalaga uutel ja põnevatel viisidel. Teil on võimalik jälgida enda teekonda Jumalaga, kui vaatate tagasi vastatud palvetele ning näete, kuidas Ta on teid juhtinud igal sammul. Uued värsked ideed sünnivad, kui veedate palveid kirjutades aega Tema ligiolus. Võite leida internetist palju ideid selle kohta, kuidas alustada ja pidada palvapäevikut. Minge lihtsalt lehele www.google.com ning kirjutage sinna „starting a prayer journal“.
- 6. Pange kokku palvenädala arendus- ja ülevaatameeskond.** Olenevalt teie kiriku suurusest võib selles grupis olla neli kuni kaheksa inimest, kes töötavad koos teiega läbi kõik kaheksa teemat. Kaasake oma meeskonda vaid huvitatud ja pühendunud noori ning noor-

tetöö juhte (rajaleidjate ja hingamispäevakooli juhid jne, pastor). See on oluline, kuna kaasab tervet gruppi, mitte ainult teid ning teie assistente. Paluge grupil pühenduda selleks, et kohtuda vähemalt kolm nädalat – vähemalt üks nädal nelja õppetüki jaoks ning üks lisanädal, et otsad kokku tõmmata. Kindlasti märkige eesmärk ja suund, mille poole tahate liikuda, eelistatavalt esimesel kohtumisel, ning valige igaks päevaks üks noor rääkima.

7. **Ühendage ülemaailmne noortepäev palvenädala plaanidega.** Ideaalis peaks ülemaailmne noortepäev olema aeg, kus te saate noortele õpetada, kuidas anda ennastohverdavalt, pakkudes selleks võimalusi koguduses ja kogukonnas. Kui olete väike noortegrupp ning teil pole ressursse, et korraldada kogukonnapõhist ülemaailmse noortepäeva üritust, on teil võimalus murda konfessionaalne barjäär, tehes koostööd ja ühendades ressursse ning ideid teiste noortegruppidega erinevatest kirikutest teie läheduses.

KUIDAS KASUTADA SEDA RAAMATUT VÄIKESE VÕI SUURE GRUPIGA

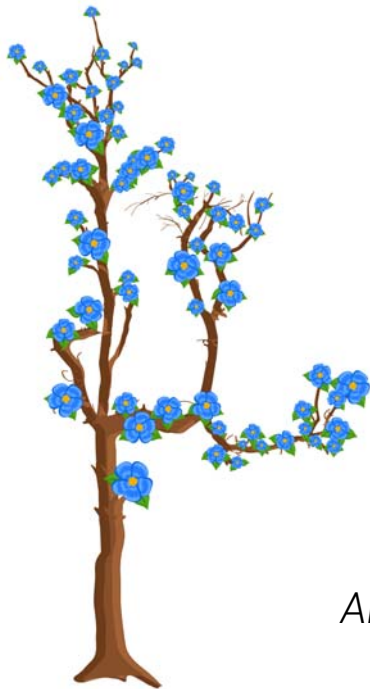
Ruum päeviku jaoks. See raamat on kavandatud nii, et see oleks täis teie mõtteid. Kasutage antud ruumi, et panna kirja enda muljeid loengus kuuldu ja iga päeva lõpus olevate küsimuste kohta. Seda võib samuti kasutada palveteemade üleskirjutamiseks või selleks, et kiita Jumalat. Julgustage osalejaid kasutama seda ükskõik, kuidas nad tahavad. See on nende päevik! Öelge neile, et ei ole reegleid, lihtsalt suunised. Kõige olulisem on kuulata Jumalat ja avada enda süda Tema juhtimisele. Juhid – kui te võtate aega, et lugeda palvemeelselt igapäevaseid teemasid, ootusega, et Jumal näitaks teile midagi uut, võite olla üllatunud, mida kõike võib teie pastakast või pliiatsist nendele päevikulehtedele voolata.

Tehke algust palvepäevikuga. Mitte miski ei ole teie vaimulikuks kasvuks parem kui palves veedetud aeg. Teie noortegrupp kasvab, kui teie kasvate. Palvepäeviku pidamine aitab teil kohtuda Jumalaga uutel ja põnevatel viisidel. Teil on võimalik jälgida enda teekonda Jumalaga, kui vaatate tagasi vastatud palvetele ning näete, kuidas Ta on teid juhtinud igal sammul. Uued värsked ideed sünnivad, kui veedate palveid kirjutades aega Tema ligiolus. Võite leida internetist palju ideid selle kohta, kuidas alustada ja pidada palvepäevikut. Minge lihtsalt lehele www.google.com ning kirjutage sinna „starting a prayer journal“.

Igapäevased küsimused. Iga loengu lõpus on küsimused ja väited selleks, et teid mõtlema panna. Moodustage väikesed grupid ja arutlege nende küsimuste üle. Võtke hetk, et tõesti mõelda, mida teilt küsitakse. Kuulake Püha Vaimu, kui Ta teid Sõna kaudu õpetab. Julgustage osalejaid, et nad kirjutaksid oma mõtted päevikusse üles.

SISUKORD

1. PÄEV	KOLMAINSUS	10
2. PÄEV	SUUR VÕITLUS	20
3. PÄEV	JUMALA SEADUS	31
4. PÄEV	HINGAMISPÄEV	43
5. PÄEV	PÜHAMU	55
6. PÄEV	SURM JA PÕRGU	67
7. PÄEV	LÕPUAEG	80
8. PÄEV	KRISTUSE TEINE TULEK	92

1. PÄEV

Kolmainus

Aknad: Sissejuhatus nädalasse

Selles palvenädalaseerias õpime tundma meie seitsmenda päeva adventistide koguduse jaoks kaheksat olulist piibliõpetust. Paljud meie liikmed – võib-olla isegi teie ise – vajuvad seda kuulates kohe vaimsesse erapooletusse, toovad kuuldavale igavusohke ja ootavad juba miljon korda kuuldud teoloogiliste tõsiasjade kuiva kordust:

Seitsmes päev on hingamispäev, mitte esimene päev, ja selle tõestuseks on siin miljoneid piiblisalme.

10 käsku ei löödud risti, nii et neid peab ikka veel pidama, siin on salmid selle tõestuseks.

Eeluurimiskohus algas aastal 1844 ja sinu nimi võib iga hetk olla järgmine ning siin on salmid ja ettekuulutuse ajakaart, et seda tõestada.

Kui sureme, oleme päriselt ka surnud, täiesti surnud, nii et kui sa kunagi surnud sugulast või pereliiget kohtad, siis see ei ole tegelikult tema, vaid Saatana ingel, ja siin on salmid et seda tõestada.

Jeesus tuleb varsti ja kui Ta tuleb, siis ei ole see mingi salajane õndsus koos teise võimalusega saada päästetud pärast seitset aastat kannatusi, nii et parem ole juba praegu valmis! Siin on sal-

mid, et seda tõestada.

Kas keegi ütleks aamen?

Ei?

Miks mitte?

Kuna me kõik tajume, et midagi on puudu, kui tõde on lühendatud vaid intellektuaalsete faktide reaks ja käitumisenõueteks.

Peame tunnistama tõsiasja, et mitte ükski neist doktriinidest iseseisvalt, isegi mitte kõik koos ei moodusta *Tõde*. Kas te kuulate? Mitte ükski neist ei moodusta tõde, kuni nendest ei ole läbi põimitud ja nende keskmeks ei ole Kristuse armastus. Sellepärast räägib ka apostel Paulus tõest „nii nagu tõde on Jeesuses“ (Efeslastele 4:21).

Hmmmm.

Nii nagu tõde on *Jeesuses*.

Mida see tähendab?

Sulle võivad meenuda Jeesuse kunagised sõnad: „te tunnetate tõde, ja tõde vabastab teid.“ Ja veidi hiljem lausus Ta: „MINA OLEN.... Tõde“ (Johannese 8:32; 14:6).

Saate mõttest aru, eks ole?

Tõde ei ole vaid hunnik abstraktseid fakte, mida tuleb pähe õppida, tsiteerida ja mille üle vaielda. Tõde on isik ja tema nimi on Jeesus. Jeesusega suhtes olles vabaneme kõigest, mis meid seob – peamiselt kõigest oma rikutusest ja häbist, mis sellega kaasneb.

Milline näeb siis välja „tõde“ väljaspool Jeesust kuulutatuna?

Esiteks on Jeesusest lahus olev tõde vaid algandmed, millel puudub iseloom ja omapära. Sellel ei ole nägu, südant ega isikliku soovi sinuga olla. Teiseks, tõde Jeesusest lahutatuna on emotsionaalselt jõhker, sest ainus, mida ta suudab teha, on suruda peale süütunnet ja äratada hirmu. Ta ei suuda päästa ega inimese südant muuta.

Ei oleks liialdus öelda, et põhitõdedest ja käitumisstandarditest jutlustamine, ilma et jutlustataks Jeesusest kui Tõest suure T-ga, on vaimulik teotus. Paulus on kirjutanud, et „kirjatäht suretab“ (2. Korintlaste 3:6); selle all mõtles Paulus, et paljad faktid tõe kohta, ilma et selle keskmeks oleks Jeesuse elav, armastav, kaastundlik olemus, ainult tapavad inimesi vaimsel, emotsionaalsel ja suhete tasandil. „Tõde“, mis ei tõsta

üles Jeesust, ajab inimesi ainult meeleheites Jumalast eemale või loob neis hukkamõistva variserluse hinge. Teisest küljest näeme Jeesuses imeilusat tasakaalu kahe väga olulise mõjuri vahel, mis üksteist täiendavad. Johannes ütles et Jeesus tuli maailma „täis armu ja tõe“ (Johannese 1:14).

Nägite?

Armum ja tõde!

Miks on see kombinatsioon nii oluline?

Tõde ilma armuta kuhjab patuste õlgadele ainult häbi, aga arm kokku panduna tõega toob tervenemist.

Seega on selge, et me ei vaja mitte ainult tõde – põhitõdede skeletti –, vaid me vajame tõde nii, nagu ta on Jeesuses – Jumala armastuse elavat kehastust.

Niisiis, võtame kasutusele lihtsa, aga võimsa metafoori, mis juhiks meid selle palvenädala sõnumite seerias.

Kujutage ette, et pühakirja põhitõed on kui rida aknaid, mille kaudu võime näha Jumala olemust erinevatest külgedest. Meie eesmärgi nimel kujutage ette, et tõe struktuur on kui kaheksanurkne hoone, millel on kaheksa akent, igal küljel üks. Iga aken esindab ühte meie põhitõdest:

1. Kolmainus
2. Suur Võitlus
3. Jumala Seadus
4. Hingamispäev
5. Pühamu
6. Surm ja Põrgu
7. Lõpuaeg
8. Jeesuse teine tulek

Ükskõik, millisest maja aknast sisse vaatame, näeme Jeesust, Jeesust, Jeesust ja veel kord Jeesust kui Jumala olemuse õiget ilmutust.

Kaheksa akent ühte reaalsusse!

Aknad on mõeldud selleks, et neist läbi vaadataks, mitte selleks, et neid

vaadataks. Aken täidab oma ülesannet, kui teda kasutatakse visuaalse vahetähtsusega. Mitte ükski piibellik põhiõpetus ei ole täielik iseeneses: ei hingamispäev, ei surm ja ülestõusmine, kohtumõistmine, ega lõpuaja ettekuulutus. Mitte ükski neist õpetustest ei ole olemas selleks, et näidata enda peale, vaid hingamispäev on kui aken Jumala südamesse, õpetus pühamust on kui aken Jumala ilu teise dimensiooni ja nii on kõikide Piibli õpetustega.

Mõtles sellest niiviisi: seitsmenda päeva adventistidena on meil tegelikult vaid üks uskumus, üks põhiõpetus:

„Jumal on Armastus“ (1 Johannese 4:16).

See on kõik.

Me ei usu mitte mitut, vaid üht õpetust, millel on mitu dimensiooni. Me võime seda alati lahti seletada, aga see on siiski seesama, mida me uurime, lihtsalt erinevate nurkade alt. Nagu üks puu paljude okstega. Üks mootor paljude liikuvate osadega. Üks jõgi mitme suubuva ojaga.

Meie erinevad põhitõed täidavad oma eesmärgi vaid sellega, et nad tõstavad üles Jumala armastuse ilu. Tegelikult ütleb isegi Ellen White selgelt, et see on nii:

„Maailm on mähkunud Jumala vääritlemistunde pimedusse. Inimesed kaotavad Tema iseloomu tundmise. Teda on valesti mõistetud ja väärile tõlgendatud. Praegu tuleb kuulutada Jumala sõnumit, mis on valgustava mõju ja päästva väega. Jumala iseloom tuleb teha teatavaks. Maailma pimedusse peab paistma Tema au valgus, Tema headuse, halastuse ja tõe valgus“ (Ellen White, *Kristuse Tähendamissõnad*, lk 238 (415 ingliskeelses versioonis)).

Jahmatav, kas pole?

Jumalat on meie maailmas inimestele kohutavalt esitatud, eriti religiooni poolt, mis väidab ennast olevat Tema esindaja. Ja mis kujul eksisteerib see Jumala iseloomu väärtus? Põhitõdede! Uskumuste süsteemi! Nii paljud inimesed kardavad Jumalat, mitte sellepärast, et nad teaksid, kes Ta tõeliselt on, vaid seepärast, et nad on kuulnud Tema kohta valeteadustusi usuõpetuste kaudu.

Jumal kutsus seitsmenda päeva adventistide koguduse kui prohvetliku liikumise erilisele tegutsemale, kuulutamaks maailmale sõnumit, et Jumal on Hea Jumal, nagu Ta tõesti ka on. Meie teoloogilisel süsteemil on õigesti mõistetuna võimatus pakkuda maailmale ilusaimat ja kut-

suvaimat pilti Jumalast, mida nad eales näinud on. Adventteoloogia, Kristuses vaadatuna, on kui rida aknaid, mille läbi on Jumala iseloom selgitatud ja vabastatud.

Teeme siis algust esimesse aknasse vaatamisega.

IIDNE ARMASTUS

Teeme ühe kerge mõtteharjutuse. Mine pane ennast WC-sse luku taha... kogu oma ülejäänud eluks – tegu on mõtteharjutusega, nii et püsi oma kohtadel ja kasutage oma kujutlusvõimet – ning nüüd küsige endast üks lihtne küsimus: Kas ma saan niimoodi kunagi armastust kogeda?

Ilmselt on vastus „ei“ – isegi kui sul on WC-s täispikkuses peegel!

Aga miks on vastuseks „ei“?

Sellisel lihtsal põhjusel, et üksinduses ei saa kogeda armastust. Definiitsiooni kohaselt on armastus teistekeskne mitte enesekeskne. Et armastus oleks armastus, on vaja rohkem kui ühte inimest. Nüüd oleme avastanud midagi sügavamõttelist ja eluliselt olulist Jumala mõistmiseks. Pakime selle lahti.

Esimene tõde, mida Piiblit avades kohtame, on see, et Jumal on isikute kooslus, mitte üksikisend. Pange tähele Pühakirja esimest lauset:

„Alguses lõi Jumal taeva ja maa“ (1. Moosese 1:1).

Kõige ilmselgemad osad sellest tekstist on kaks põhikategooriat, millest reaalsus koosneb:

1. Jumal
2. Kõik muu

Jumal on Looja ja kõik muu olemasolev on Tema loodu. See tähendab, et Jumal on olnud olemas enne ja ületab kõike, mis langevad 'loodu' kategooriasse, ning ainult Jumal kuulub 'mitteloodu' kategooriasse. Apostel Johannes sõnastas seda põhimõtet Jeest tutvustades selliste sõnadega: „Kõik on tekkinud tema läbi ja ilma temata ei ole tekkinud midagi, mis on tekkinud“ (Johannese 1:3). Päril sügavamõtteline, ma tean, aga pidage vastu, sest kõik saab kohe ilusasti selgeks.

Samas kirjakohas ütles Johannes veel ka, et: „Alguses oli Sõna ja Sõna oli Jumala juures ja Sõna oli Jumal. Seesama oli alguses Jumala juu-

res" (Johannese 1:1,2).

Alguses oli kes kellega?

„Alguses...Jumal...oli Jumala juures.“

Okei, lahe, aga mil viisil olid need võrdselt pühad isikud üksteise 'juures'? Johannes ütleb meile salmis 18: „Keegi ei ole ialgi näinud Jumalat. Ainusündinud Poeg, kes on Isa rinna najal, tema on meile teate toonud.“

Vau!

Johannes tahab panna meid mõistma, et Jeesus, keda ta nimetas enne mitte kellekski muuks kui Jumalaks endaks, tuli meie maailma ühest väga konkreetsest ja erilisest suhtest: „Isa rinna najalt“. „Rinna najalt“ on poeetiline viis läheduse kujutamiseks. Phillips'i tõlge ütleb, et Jeesus elab „ülimas läheduses Isaga“. Nüüd, pidades seda kõike meeles, minge tagasi Moosese esimesse raamatusse:

„Alguses lõi Jumal taeva ja maa“ (1. Moosese 1:1).

Siin kasutatud heebreakeelne sõna, mis on tõlgitud kui 'Jumal', on originaalis korralik nimi. See on väga oluline nimi, täis tähendust. Tegelikult on see üks ilusamaid nimesid, mida sa eales lausud:

Elohim.

See, mis teeb selle nime nii tähendusrikkaks, on tõsiasi, et see on mitmuslik nimisõna. Teisisõnu, Jumal keda me Piibli esimeses salmis kohame, on mingis mõttes üks isik, aga ometi rohkem kui üks isik. Hiljem, sellesamas peatükis, muutub see idee veelgi selgemaks. Pane tähele salme 26 ja 27:

„Siis Jumal [Elohim] ütles: „Tehkem inimene *meie* sarnaseks, et ta oleks *meie* moodi. Ta valitsegu kalade üle meres, tiivuliste üle taeva all, koduloomade ja kõigi maadligi liikuvate loomade üle ning kogu maa üle.“ Ja Jumal lõi inimese enda sarnaseks, ta lõi tema Jumala sarnaseks, ta lõi mehe ja naise“ (Jw.org versioon).

Siin näeme, et Elohim koosneb 'meie'-st. Jumalast ei tuleks mõelda kui 'mina'-st, vaid kui isikute kooslusest, kes hõlmab rohkem isikuid kui üht üksildast olevust. Mäletate meie algset mõtet? Üksinduses ei saa kogeda armastust. Selle lihtsa avastuse kontekstis võime lugeda ning mõista üht kõige sügavamat ja võimsamat lauset Piiblis:

„Jumal on armastus“ (1 Johannese 4:8).

Sellest lausest võime tuletada et Jumal ei ole kunagi üksinduses eksisteerinud. Jumal on praegu ja on alati olnud 'Meie' – teisisõnu, isikute kooslus – kuna „Jumal on armastus.“ Seega võime kirjakohtade liiga tegemata parafraseerida Piibli esimest salmi niiviisi:

„Alguses lõi Armastus taeva ja maa.“

Kui me nüüd sellega uuesti Johannese esimesse peatükki läheme, muutub pilt veelgi ilusamaks:

„Alguses oli Sõna ja Sõna oli Jumala juures ja Sõna oli Jumal. Seesama oli alguses Jumala juures. Kõik on tekkinud tema läbi ja ilma temata ei ole tekkinud midagi, mis on tekkinud“ (Johannese 1:1–3).

Selles kirjakohtas näeme, et mõlemad, nii Jumal-Isa kui ka Jumal-Poeg, olid koos aktiivsed osalised maailma loomisel. Läheme nüüd tagasi 1. Moosese esimesse peatükki, et lisada veel üks detail oma pildile:

„Maa oli tühi ja paljas ja pimedus oli sügavuse peal ja Jumala Vaim hõljus vete kohal“ (1. Moosese 1:2).

Selles salmis näeme, et ka Püha Vaim osales, koos Isa ja Pojaga, aktiivselt loomise sündmustes.

Hämmastav!

Nii et Jumal, Elohim, keda me 1. Moosese raamatus kohtame, koosneb Isast, Pojast ja Pühast Vaimust. Jumal oma jumaluse parameetrites, eraldi kogu loodust, koosneb kolme isiksuse vahelisest osadusest ja ennastohverdavast armastusest. Liikudes Piibli jutustuses 1. Moosese raamatust edasi, kohtame 'Shama`'-t, mida juudid peavad üheks olulisimaks usutunnistuseks,

„Kuule [Shama`], Iisrael! Issand, meie Jumal [Elohim] Issand, on ainus“ (5. Moosese 6:4).

Selles tekstis on peidetud ilu, mille võime tuua päevavalgele, kui küsime: Mida mõeldakse siin selle all, et Jumal on ainus? Vastuse leiame Jeesuses. Johannese evangeeliumi kümnendas peatükis matkib Ta sihilikult sarnast shama` kõne kasutust, et kirjeldada oma suhet Isaga: „Mina ja Isa oleme üks“ (Johannese 10:30).

Võrratu!

Jälle näeme, et Jumal ei ole üks mitte üksikisiku mõttes, vaid Ta on

üks mitme isiku osaduses. Johannese 17. peatükis kasutab Jeesus jälle ühtsuse keelt, samastades seda armastusega, kui Ta palub oma Isa enda jüngrite pärast:

„Ja mina olen andnud neile selle kirkuse, mille sina oled andnud mulle, et nad oleksid üks, nii nagu meie oleme üks: mina neis ja sina minus, et nad oleksid täielikult üks, nii et maailm tunneks ära, et sina oled minu läkitanud ja et sa oled armastanud neid, nii nagu sa oled armastanud mind. Isa, ma tahan, et ka need, keda sa mulle oled andnud, oleksid minuga seal, kus mina olen, et nad näeksid mu kirkust, mille sa oled andnud mulle, sest sa oled mind armastanud enne maailma rajamist” (Salmid 22–24).

Jeesus lõpetas oma palve sooviga „et armastus, millega sina oled armastanud mind, oleks nendes ja mina oleksin nendes” (salm 26).

Selline on meie ees olev pilt:

Isa on Jumal, aga mitte kogu Jumal.

Jeesus Kristus on Jumal, aga mitte kogu Jumal.

Püha Vaim on Jumal, aga mitte kogu Jumal.

Kõik kolm koos lähedases isikutevahelises osaduses moodustavad ühe Jumala. Sellepärast kasutamegi Jumala kirjeldamiseks terminit Kolmainsus.

See ei ole kuiv põhitõel põhinev fakt.

See ei ole keerukas filosoofiline mõiste.

Ei.

Kolmainsuse põhitõde on kristallselge aken Jumala avatud, teiste-kesksesse, sotsiaalsesse iseloomu.

Mis ei peaks sellise Jumala juures meeldima?

KÜSIMUSED ARUTELUKS

1. Kas keegi on sulle varem 'tõde' serveerinud kui rida tuimi fakte, nagu me tunni alguses rääkisime? Kuidas end siis tundsid? Kuidas sellele reageerisid?

2. Jagage omavahel mõningaid ideid, mis on aidanud teil mõista Kolmainsust. (Arvestage, et see on midagi, mida inimmõistus ei suuda täielikult mõista.) Kuidas kirjeldaksid või seletaksid seda oma moslemist või juudist sõbrale, kes usub, et teenid mitut Jumalat?
3. Mis meeldib sulle kõige rohkem fraasi „Jumal on armastus“ juures? Kuidas on see fundamentaalne mõte sinu elu mõjutanud?

TEGEVUSED GRUPILE

Materjalid:

- Erinevat värvi tsellofaani
- liim
- käärid
- kaks tüübelvarrast, mis on 92 cm pikad ja 2 cm läbimõõduga (lõika need kaheksaks umbes 23 cm tükiks)
- tugev alumiiniumfoolium, üks tükk tugevat stüroplasti, mis on lõigatud u 30 cm läbimõõduga kaheksanurga kujuliseks (lihtne versioon) või üks 1,3 cm paksune tükk vineeri, mis on lõigatud kaheksanurgaks, kaheksa pooleteisesentimeetrist auku nurkadesse puuritud (tugevam versioon).

Ehitage rühmas kaheksanurkse hoone mudel, kaheksa aknaga, mida kasutame selle palvenädala illustratsioonina.

1. Kasuta katuse tegemiseks topeltkihti fooliumi.
2. Lisaks võib võtta kaasa mitmesuguseid kunstitarbeid ja plakatipaberit.
3. Lase igal liikmel teha joonistus, maal või kollaaž kaheksanurksest hoonest, millel on kaheksa akent.
4. Igal õhtul, kui räägime järgmisest „aknast“, võib seda projekti täiendada.

NOORTELE ETTETEADMISEKS

Järgmise nädala hingamispäeval tähistame erilist kojutulekut. Selle päeva teemaks on Kristuse teine tulek. See oleks hea võimalus aidata sinu koguduse elust eemaldunud sõpradel kogeda teist tulekut tagasi kogudusse. Palun kutsuge oma sõpru osa võtma homsest õhtust ja ülejäänud nädalast ning kohe kindlasti meie hingamispäeva erilisest kojutulekupeost.

Ideede jaoks, kuidas plaanida kojutulekupidu, külastage meie kodulehte: www.gcyyouthministries.org

2. PÄEV

Suur võitlus

Vallutav armastus

Siin me oleme, teise osa juures meie kaheksaosalisest seeriast. See saab olema vägagi vahva, nagu matkaksid sa tuttavas piirkonnas, kus oled mitu korda käinud, ning avastad äkitselt end seismas hingematvalt kaunis kohas, silme ees kosk, mille olemasolust sul polnud aimugi.

Me avastame seda, mis on enamikule meist tuttav ala: kaheksat põhitõde, mis moodustavad adventuskumuste süsteemi. Nii, nagu tõime välja meie esimeses sõnumis, on need tuntud põhitõed rohkem kui lihtsalt kuivad igavad teoloogilised faktid, mida peast teatakse. Jah, sageli oleme need selliseks teinud. Aga kuigi me oleme nende ilu röövinud ja ära solkinud, ei tähenda see, et seal poleks, mida avastada.

Mäletate meie sissejuhatavat metafoori?

Pühakirja põhitõed on nagu aknad, mille kaudu saab vaadata Jumala külgetõmbavasse isiksusse, nagu see avaldus Jeesuses. Ükski põhitõde pole enda lõppeesmärk. Hingamispäeva põhitõde keskmes pole hingamispäev, vaid Jeesus. Surnute olukorra põhitõde ei ole üksnes tõestamiseks, et surnud inimesed pole teadvusel, vaid see räägib Jeesusest. Pühamu põhitõde ei ole telgist või ehitamisest või vaheseinast või protseduurist või tseremooniast, see on Jeesusest. Ja nii edasi ja

edasi. Iga piibellik põhitõde, kui seda õigesti mõista, toimib kui objektiiv, mille kaudu vaadata Jumala südamesse, Jumala headusesse, Jumala armastusse.

Sarnaselt pole põhitõde „suur võitlus“, millele me sageli viitame, mingi erand. Vaadake läbi selle akna ja leidke ilu, mis ootab avastamist.

SÕDA TAEVAS

Esimene loogikareegel on, et asjad on sageli need, mis nad näivad olevat. Meie maailm näeb välja kui sõjatanner, sest meie maailm ongi sõjatanner. Teine loogikareegel on, et asjad pole alati täpselt need, millena nad näivad olevat. Sõda meie maailmas on iseloomuga, mis pole tavalisele jälgijale kohe nähtav. Esmapilgul näeme ainult inimesi lahingus, kuid selles on enamat, kui silm suudab kohe seletada. Piibli järgi pole meie, inimesed (*homo sapiens*) üksinda universumis. Esimese Moosese raamatust kuni Ilmutuse raamatuni kohtume olenditega, keda hüütakse ingliteks. Me teame Piiblist, et need olendid eksisteerisid enne inimesi (Ib 38:4–7; Ilm 1:20), et neid on palju (Hb 12:22), et nad on võimsad ja targad (Ps 103:20; Tn 7:9–10), et nad tegutsevad korrapäraselt valitsemissüsteemis (Ef 3:10; Tn 7:9–10), et nad tegutsevad aktiivselt meie maailmas, enamasti nähtamatuna, aga vahel ka nähtavalt (Hb 1:14; 13:2), ja et kurjus, mis meie maailma vaevab, on pärit mõnest nende hulgast (Ilm 12:7, 12).

Ühte inglitest kutsuti „Lutsiferiks“, mis tähendab *valgusekandja*. See väljavisatud olend oli loodud, et teha kaasinglitele nähtavaks Jumala iseloom, kuid ta valis erineva tee. Piibel ütleb, et Lutsifer oli „laitmatu oma teedel“ (tema mõtte-, tunde- ja käitumismustrid), „kuni sinus (Lutsiferis) leiti ülekohut“ (Hs 28:15). Sellest hetkest sai temast „Saatan“, mis tähendab *vastane*. Piibel ütleb meile ka seda, et Lutsiferi language põhjustas tema eneseülistus, mis viis peadpööritava pürgimuseni astuda teiste inglite südames Jumala asemele ja võita nende ustavus (Js 14:12–14). Kuna Lutsifer toitis enesekesksust enda sees, lõpetas ta Jumala iseloomu valguse peegeldamise ja hakkas omistama Jumalale enda omakasupüüdlikke motive. Tema püüd „ma tõstan“ end, millele järgnes „ma olen nagu Kõigekõrgem,“ näitab meile, et Lutsifer hakkas omistama Jumala iseloomule eneseülistust, õigustamaks enda eneseülistust. Eitades Jumala iseloomu headuse vajalikkust, oli Saatan eesmärk tekitada kahtlust Jumala usaldusväärsuses, ja õhutada sellega mässi Jumala vastu.

See juhtus kontekstis, mille kohta Piibel ütleb: „Ja taevas tõusis sõda“ (Ilm 12:7). See tähendab, et sõda algas inglite seas. Sõna, mis on siin tõlgitud kui „sõda“, on kreeka keeles seotud sõnadega „poleemiline“ ja „poliitika“. See annab meile aimu selle „sõja“ täpsest loomust. See polnud peamiselt sõda, kuhu olid kaasatud füüsilised jõud. See oli poliitiline sõda, propagandasõda, Jumala mõrvamise salaplaan. Saatan võitleb selles sõjas, levitades valesid Jumala iseloomu kohta. Seepärast kirjeldataksegi teda kui seda, kes „petab kogu maailma“, ning kui „valetajat ja valede isa“ (Ilm 12:9; Jh 8:44).

Mõelge kaasa sellele Piibli loogikale:

Hesekiel ütleb, et Lutsifer visati taevast alla, kuna ta tegi „pattu“ (Hesekiel 28:16).

Johannese definitsioon patust on „seadusetus“ või „seaduse vastu olemine“ (1. Jh 3:4).

Pauluse definitsioon Jumala seadusest on „armastus“ (Rm 13:10).

Nii näeme, et Lutsifer mässas Jumala seaduse vastu, mis tegelikult tähendab, et ta mässas Jumala armastuse vastu. Ta esitas süüdistusi Jumala ja Tema armuseaduse vastu, millega Jumal universumi üle valitseb. Kui Piibel kuulutab, et „Jumal on armastus“ ja et Tema seadust valitsevad vaid armastuse põhimõtted (1. Jh 4:8; Mt 22:37–40), siis Saatan on otsustanud elada armastuseta ning rajada kuningriik, mis töötab ilma armastuseta. Seepärast on talle kasulik, kui Jumalat kujutatakse iseennast teenivana ja Tema seadust kui rodu isekaid reegleid.

Ellen White sõnastab suure võitluse tuuma väga selgelt:

„Isetus, Jumala kuningriigi põhimõte, on mõte, mida Saatan vihkab. Ta lausa eitab selle olemasolu. Suure võitluse algusest peale on Saatan proovinud tõestada, et Jumala teod on isekad, ja ta teeb sedasama ka kõigiga, kes Jumalat teenivad. Kristuse ja kõigi nende ülesanne, kes Tema nime kannavad, on lükata ümber Saatan süüdistused“ (*Education*, lk 154).

Nüüd, kus me mõistame hea ja kurja vahelise võitluse tuuma, oleme valmis laskma Pühakirjal endale maalida veel detailsema pildi seitsmestseeniga.

ESIMENE STSEEN: ÜLEMVÕIM

Alustame kahe piibliteksti võrdlusest, mis kokkupanduna loovad raamistiku, millega mõista selle maailma sündmusi:

„Ja Jumal lõi inimese oma näo järgi“ (1. Ms 1:27).

„Jumal on armastus“ (1. Jh 4:8).

Kuna armastus on Jumala iseloomu olemus, siis võime sellest järeldada, et Tema loodu on loodud armastuseks. Ja kuna armastus on definitsiooni kohaselt vabatahtlik andmine enesest teistele, siis võime järeldada, et Jumala loodusse tuli ehitada sisse vaba tahe. Seepärast loemegi loomisloos, et Jumal andis inimesele „valitseda“ kogu maa (1Ms 1:26). Ülemvõim on oluline Piibli kontseptsioon. Vabade moraalsete olevustena, kes olid loodud armastuseks, anti Aadamale ja Eevale suur isevalitsemise eesõigus. Maa pidi olema keskkond, materiaalne koht, kus nende armastus Jumala ja üksteise vastu võiks õitseda. See planeet kuulus jumaliku volituse kaudu neile. Taavet, kes mõistis seda korraldust, kirjutas need läbinägelikud sõnad: „Taevas on Issanda taevas ja maa on ta andnud inimlastele“ (Psalm 115:16).

TEINE STSEEN: TROONIST LOOBUMINE

Hetkest, kui Jumal andis maa Aadamale ja Eevale, oli see nende päralt. Looja kavatsus oli muidugi näha neid kasutamas oma vaba tahte jõudu selleks, et nad oleksid viljakad ja neid saaks palju, et nad rajaksid ülemaailmse ühiskonna, mis põhineb isetul armastusel. Siin on see koht, kus lugu muutub halvaks. Kahjuks loobusid meie esivanemad oma autoriteedist maa üle, kuna alistusid võõrale isandale, langenud inglile, keda kunagi kutsuti Lutsiferiks, valguse ingliks, ning keda nüüd tunti kui Saatanat, süüdistajat. Jah, inimkonna langemine oli moraalne, aga see oli ka juriidiline langemine, kuna sisaldas võimu üle andmist. Aadam ja Eeva kaotasid oma võimu, sest nad otsustasid selle ära anda. Inimese vaba tahte tõttu sai Saatan selle maa valitsejaks (Jh 12:31) ja praeguse aja jumalaks (2. Kr 4:4).

Sellest hoolimata ei tähenda Saatan võim meie maailma üle, et see oleks õigustatud valitsus. Ta ei ole maa õiguspärane isand. Tema võit inimeste üle oli pettusel põhinev lahingumanööver. Ta juhatas meie esivanemad mässu, pannes nad uskuma, et Jumal ei armasta neid, ja lõhkudes sellega nende võime usaldada Jumalat. Seepärast toetub inimkonna lootus sellest päevast peale Jumala isetu armastuse tegeli-

ku loomuse avaldumisele.

Vastuseks Saatana autoriteedi haaramisele alustas Jumal kohe vasturünnaku plaanimisega, et võita maailm inimkonnale tagasi. Kuigi Jumal ja Tema süüdistaja on sama konflikti kaks poolt, ei toetu Jumala vasturünnak samadele põhimõtetele, mille peale Saatana kuningriik on ehitatud. Ta ei kasuta mitte pettust ja jõudu, vaid armastust ja tõe.

KOLMAS STSEEN: LUBATUD SÕDALANE

Hetkel, mil kosmiline konflikt algas, hakkasid mõlemad pooled otsekohe oma vägesid organiseerima ja oma põhimõtteid rakendama. Looja algatas oma ründeplaani sõjakuulutuse ja lubadusega, kui Ta kõneles Saatanaga Aadama ja Eeva kuulates: „Ja ma tõstan vihavaenu sinu ja naise vahele, sinu seemne ja tema seemne vahele, kes purustab su pea, aga kelle kanda sa salvad” (1. Ms 3:15). Jumal kuulutas siin, et maale tuleb sõdalane, kes purustab Saatana pea. Aga võidu saavutamise käigus haavab vaenlane sõdalast.

Siin selgitas Jumal ka, et lubatud päästja tuleb inimsoo sekka kindla soo „järglaste” kaudu. Teisisõnu, rahvaste hulgast valitakse kindel inimrühm, kelle kaudu saab päästja sõtta tulla inimesena. Kõige olulisem osa, mida tuleb mõista, on, et see ettekuulutav lubadus annab maailmale teada Jumala kavatsusest vallutada pimeduse kuningriik armulise alandlikkusega ja ennastohverdava armastusega.

NELJAS STSEEN: ORGANISEERITUD JÕUD

Osava vasturünnakuna Saatana vaenulikule vallutusele tegi Jumal midagi tähelepanuväärset, geniaalset ja vajalikku. Mooses selgitab:

„Kui Kõigekõrgem andis rahvaile pärisosa, kui ta jaotas inimlapsi, siis ta määras kindlaks rahvaste piirid vastavalt Iisraeli laste arvule, sest Issanda omand on tema rahvas, tema mõõdetud pärisosa on Jaakob. Ta leidis tema kõrbemaalt, tühjast paigast, uluvast kõrbest; ta võttis tema oma kaitse alla, hoolitses tema eest, ta hoidis teda nagu oma silmatera. Nõnda nagu kotkas oma pesakonda lendu ergutades hõljub kaitstes oma poegade kohal, nõnda laotas ta oma tiivad, võttis tema ja kandis teda oma tiivasulgedel. Issand üksi juhtis teda, ükski võõras jumal ei olnud koos temaga” (5. Ms 32:8–12).

Salmid 15 – 17 täiendavad seda pilti veelgi:

„Ja Jesurun rasvus, aga muutus tõrksaks – sa läksid lihavaks, paksuks, täidlaseks – ta hülgas Jumala, oma looja, ja põlgas oma päästekaljut. Nad ärritasid teda võõraste jumalatega, nad vihastasid teda oma jäledustega. Nad ohverdasid haldjaile, kes ei ole jumalad, jumalaile, keda nad ei tundnud, kes olid uued, äsja tulnud, kellest teie vanemad ei teadnud“ (5. Ms 32:15–17). Siin näeme, et Jumal pani kõigi rahvuste seast aluse valitud rahvale. Iisraeli kutsuti olema „Jumala jagu“ maa peal ja nende hulgas ei tohtinud olla ühtki „võõrast jumalat“. On oluline märgata, et Mooses kutsus paganate „jumalaid“ deemoniteks, langenud ingliteks, kes on maskeerunud jumalusteks. Laulu 106 salmid 37 ja 38 kinnitavad veelgi ideed, et paganate „iidolite“ taga olid tegelikult „deemonid“: „Nad ohverdasid oma poegi ja tütreid kurjadele vaimudele ja valasid süüta verd, oma poegade ja tütarde verd, mida nad ohverdasid Kaanani ebajumalaille. Ja maa reostati veresüüga“ (Psalm 106:37, 38).

Iisraeliga märkis Jumal oma territooriumi selles deemonlikult domineerivas maailmas ning nõudis sellega tagasi ka inimsoo. Iisrael oli Jumala valitud „liin“, mille kaudu lubatud sõdalane-päästja pidi maailma sündima, et nõuda inimkond Saatana kontrolli alt tagasi. Iisraeli väljakutsumisega teiste rahvaste seast avaldas Jumal oma kavatsust võtta maailm deemonliku kontrolli alt tagasi.

VIIES STSEEN: RELVITU SÕDALANE

Lubatud sõdalane maandus maisele mullale abitu, teistest sõltuva beebina. Meheeni kasvasid teda alandlikud Iisraeli talunikest vanemad. Ta alustas oma rünnakut pimeduse kuningriigi vastu ja jätkas süstemaatiliselt vallutaja pea purustamist ilma, et oleks kordagi vägivaldseid relvi kätte võtnud. Me võiksime Jeesust kutsuda „relvituks sõdalaseks“, sest Ta tuli, et võita maailm tagasi tõe ja armastusega, mitte pettuse ja vägivallaga. Saatan teadis, kes Jeesus on. Neil on ju ometi pikk ühine ajalugu. Enesekindla ülbusega, mis tal oli tekkinud pärast tuhandeid aastaid näilisi võite inimeste üle, kuulutas Saatan Maa julgelt oma valduseks ja pakkus seda isegi Jeesusele tasuks, kui viimane teda ülistab:

„Ja kurat viis tema kõrgele, et näidata talle ühe hetkega kõiki maailma kuningriike. Ja kurat ütles talle: „Ma tahan anda sulle meelevalla kõigi nende üle ja nende hiilguse, sest see on minu kätte antud ja mina võin selle anda, kellele ma iganes tahan. Kui sa nüüd kummardad minu ette, siis on kõik sinu päralt.“” (Lk 4:5–7).

Loomulikult Jeesus keeldus, teades, et Saatan ei olnud võimeline nägema, mis oli tema poole tulemas. Võimetu nägema Jumala loomust, ei olnud Saatan lihtsalt võimeline mõistma, et Jeesus oli valmis ründama tema sünget impeeriumi jõuga mis oli talle mõistmatu – ennastohverdava armastusega. Kuulutades oma sõdalase identiteeti ja missiooni, seletas Jeesus inimestele mis nende silme ees toimumas oli: „Kui tugev relvastatud vägimees valvab oma elamut, siis ta vara on rahu. Aga kui temast tugevam tuleb ta kallale ja võidab tema, siis võtab ta ära tema sõjavarustuse, mille peale ta lootis, ja jagab laiali temalt saadud saagi” (Lk 11:21, 22).

Selles väikeses mõistujutus on „tugev mees“ Saatan. See, kes on „temast tugevam“, on Jeesus. Ilmselt on lahing tulekul ja viimane võitlus kohe aset leidmas. Ning keegi ei oota sammu, mida õiguslik taeva ja maa Kuningas teha kavatseb.

Ei võeta kätte mitte ühtegi lihalikku relva.

Ei käsutata mitte ühtegi vägivaldset armeed.

Vaid üks tegu on piisavalt võimas, et võita tagasi inimkond.

Osutades ohvrile, mille Ta kavatseb Kolgatal tuua, paneb Jeesus sõnadesse võidu, mida Ta seal vaenlase üle saavutab: „Nüüd käib kohus selle maailma üle, nüüd kihutatakse välja selle maailma vürst. Ja kui mind maa pealt ülendatakse, siis ma tõmban kõik enese juurde” (Jh 12:31, 32). Oma alandliku lihakssaamise kaudu, oma ideaalse, armastust täis elu ja ennastohverdava surma kaudu ristil võtab Jeesus Saatanalt „kogu sõjavarustuse, mille peale ta lootis.” Kõik Saatan valed Jumala kohta kaotasid oma mõju ristiohverduse armastuse valguses, Paulus selgitab seda nii: „Jumal on paljastanud valitsused ja meelevallad, häbistanud neid avalikult, võidutsedes nende üle Kristuses” (Kol 2:15).

Armastus, mitte jõud oli kurjuse üle võidukas.

Sõda hea ja kurja vahel võideti Kristuses, Tema suure ennastohverdava armastuse kaudu. Nüüd tuleb see võit viia „kõikidele rahvastele” (Mt 28:19). Sõda tuleb võita iga inimese südames. Iga inimese kaupa, iga kodu, iga küla, iga territooriumi kaupa, kuni kogu üle maailma. See ongi koguduse tõeline ülesanne.

KUUES STSEEN: VÕITLEV JA VÕIDUKAS KOGUDUS

Mitte ainult maa meie jalge all ei ole haaratud suurde võitlusse hea ja halva vahel. Tõeline sõda käib pooleteisekilose maalapi üle meie koljus. Jumal ei varja tõsiasja, et ta on huvitatud meie „otsaesisest“ (Ilm 14:1). Teisisõnu, Ta soovib vaimset, emotsionaalset, vaba tahte ala meie sees. Apostel Johannes ütleb, et Jumal tahab meie otsaesisele kirjutada „oma nime“, näidates sellega, et Ta on meiega ka meie iseloomus. Inimesed on läbilaskvad olevused. Välised mõjud pääsevad kergesti meie sisse. Me oleme loodud asustamiseks, me oleme loodud olema „Jumala eluase Vaimus“ (Ef 2:22).

Iga inimese mõistus on:

- Kuninga kindluseks ja Jeesus on selle õiguslik kuningas.
- Igavese tõe õueks ja Jeesus on see tõde.
- Püha armastuse kambriks ja Jeesus on meie hinge ainus tõeline armastaja.

Ka Jumala ja inimese suur vaenlane teab seda ning otsib võimalust saada inimese südometrooni. Tema ülesandeks on sinu hinge vaimse, emotsionaalse, ja vaba tahte territooriumi vallutamine. Ta on hullumeelsel otsingul, et täita meie südamed ja mõtted häbiga, kus muidu peaks olema süütus; moraalse rüvetamisega, kus muidu peaks olema puhtus; vaenulikkusega, kus muidu peaks olema armastus; ja asetab jumalateks maskeerunud deemonid sinna, kuhu muidu peaks kuuluma Püha Vaimu koda.

Keel, mida Paulus kasutab, et kirjeldada meie sees toimuva lahingu olemust, on väga läbinägelik:

„Sest ka lihalikus ihus elades ei sõdi me selle loomuse järgi, meie võitluse relvad ei ole ju lihalikud, vaid need on Jumalas vägevad kindluste mahalõhkumiseks. Me kummutame targutused ja purustame iga kõrkuse, mis tõstab end jumalatunnetuse vastu, ja me võtame vangi Kristuse sõnakuulmisse kõik mõtted“ (2. Kr 10:3–5).

Võitlus, mida peame, toimub meie mõistuse tasemel, kohas, kus tekiavad meie mõtted ja tunded, kus pesitsevad meie teadmised. Vaenlane sõdib meie vastu, luues meie peas argumente, mis on tehtud selleks, et takistada tõelist „Jumala tundmist“, kuni tema teoloogilised valed täi-

davad meie mõistuse. Tal on meie sees kaitsvad „kindlused“. Kui selle nüüd ümber pöörame punktini, kus tema argumendid lükatakse ümber ja asendatakse tõega, siis saab ta lüüa ja inimese hing saab vabaks.

Kiriku eesmärk on kuulutada Jumala ilusat isetut armastavat loomust, nagu see avaldub Jeesuses Kristuses. Meid on kutsutud üles mobiiliseerima oma ande, oma energiat, ja oma vahendeid, et võita Kristusele tagasi iga südame, kodu, rahvuse ja küla territoorium Maal. Jeesus on esitanud nõudmise iga inimhinge vaimse, emotsionaalse, vaba tahte territooriumile, mille Saatan on varastanud. Meie peame Tema kogudusena sama tegema. Andestuse, kaastunde, evangeeliumi kuulutamise, vaeste riietamise ja toitmise, orjastatute vabastamise ja kõige enam teiste armastamise kaudu, nii nagu Jeesus neid armastab, peame edendama Jumala kuningriiki.

SEITSMES STSEEN: ESIMENE ÜLEMVÕIM TAASTATUD

„... ja siis tuleb lõpp, kui ta loovutab kuningriigi Jumalale ja Isale, olles kõrvaldanud iga valitsuse ja iga meelevalla ja väe“ (1 Kr 15:24). Paulus proovib meid panna mõistma, et lõpuks kiirustab kogu ajalugu ühelt poolt igasuguste sundimisviiside, võimu, sõja, rõhumise ja hävingu poole ning teisalt igavesti õitseva, vabadusel põhineva, igavese armastuse kuningriigi rajamise poole. Prohvet Miika on selle meile juba silme ette maalinud:

„Aga viimseil päevil sünnib, et Issanda koja mägi seisab kindlana kui mägede tipp ja tõuseb kõrgemale küngastest ning rahvad voolivad ta juurde. Ja paljud paganad lähevad ning ütlevad: „Tulge, mingem üles Issanda mäele, Jaakobi Jumala kotta, et ta õpetaks meile oma teid ja et võiksime käia tema radu: sest Siionist lähtub Seadus ja Jeruusalemmast Issanda sõna!“ Ja tema mõistab kohut paljude rahvaste vahel ning noomib vägevaid paganaid kaugete maadeni. Siis nad taovad oma mõõgad sahkadeks ja piigid sirpideks; rahvas ei tõsta mõõka rahva vastu ja nad ei õpi enam sõdima. Siis istuvad nad igaüks oma viinapuu all ja oma viigipuu all, ja keegi ei hirmuta neid, sest vägede Issanda suu on kõnelnud. Kuigi kõik rahvad käivad igaüks oma jumala nimel, käime meie Issanda, oma Jumala nimel ikka ja igavesti. Iisrael lunastatakse vangipõlvest Sel päeval, ütleb Issand, kogun ma lonkajad ja korjan hajutatud, ja need, kellele ma olen kurja teinud. Ja ma teen lonkajaist allesjääjad ning väsinuist vägeva rahva. Ja Issand va-

litseb kui kuningas nende üle Siioni mäel sellest ajast ja igavesti. Ja sina, Karjatorn, Siioni tütre kungas! Sinu juurde tuleb ja saabub endine valitsus, Jeruusalemma tütre kuningriik" (Mi 4:1–8).

Milline imeline pilt!

Siin näeme, et Jumal on sõja vastane ja rahu pooldaja, sundimise vastane ja armastuse pooldaja. Tema ülim eesmärk on tuua täielik lõpp igasugusele survestusele ja rajada igavene vabaduse valitsus. „Esimene võim“, see, mille Aadam ja Eeva kaotasid, seatakse uuesti paika. Ja kui see on toimunud, ütleb Jumal: „Ei tehta paha ega kahju kogu mu pühal mäel, sest maa on täis Issanda tundmist – otsekui veed katavad merepõhja" (Js 11:9). Kõigepealt nõutakse Jumala armu abil tagasi meie sisemine territoorium, süda. Siis Maa, mis luuakse uuesti. „„Vaata," lausub See, kes istub troonil, "Ma teen kõik uueks."" (Ilm 21:5). Kui see päev kätte jõuab, siis tuuakse Jumala linn, uus Jeruusalemm, taevasest maailmast päris meie maailma. Planeet Maast saab universumi uus pealinn:

„Ja ma nägin püha linna, uut Jeruusalemma, taevast Jumala juur-
rest alla tulevat, valmistatud otsekui oma mehele ehitud mõrsja.
Ja ma kuulsin valju häält troonilt hüüdvat: „Vaata, Jumala telk on
inimeste juures ning tema asub nende juurde elama ning nemad
saavad tema rahvaiks ning Jumal ise on nende juures nende Ju-
malaks. Tema pühib ära iga pisara nende silmist ning surma ei
ole enam ega leinamist ega kisendamist, ning valu ei ole enam,
sest endine on möödunud."" (Ilm 21:2–4).

Ellen White kirjeldab seda ilusat stseeni:

„Lunastustöö saab olema täielik. Seal, kus valitses patt, valitseb
palju suuremal määral Jumala arm. Maa, see paik, mida Saatan
nimetab enda omaks, saab rohkem kui lunastatud – see saab
ülendatud. Meie väikesele maailmale, mis patu needuse all oleva-
na on ainus plekk Jumala suurepärase loomingu, saab osaks
suurem au, kui mingile muule maailmale Jumala universumis.
Siin, kus Jumala Poeg elas inimeste keskel, kus au Kuningas kas-
vas, kannatas ja suri – siin saab olema pärast seda, kui Jumal
teeb kõik uueks, Jumala eluase."

See on suund, mille kogu see lugu lõpuks võtab.

Jumala armu läbi kavatsen minagi sellega kaasa minna, Jeesuse poolt
turvaliselt uuele maale toimetatud igavese kodanikuna, koos täielikult
taastatud esimese võimuga Maa üle. Kuidas on lood sinuga?

KÜSIMUSED ARUTELUKS

1. Loeng ütleb: „Iga piibellik põhitõde, kui seda õigesti mõista, toimib kui objektiiv, mille abil vaadata Jumala südamesse, Jumala headusesse, Jumala armastusse.“ Arutle, mil viisil on see lause olnud tõene või väär sinu usklikus hariduses ja mõtteviisis.
2. Kuidas näeme Lutsiferi mässus Jumala vastu tema uskumatust, et Jumala teod põhinevad armastusel? Kuidas näitavad tema sõnad Js 14. peatükis, et ta uskus, nagu oleks Jumal isekas?
3. Mis vahe on Jumala *ülemvõimu* vahel, mille Jumal Aadamale ja Eevale andis, ning Saatana domineerimisel? Kas on võimalik, et ka head inimesed, kiriku juhid, õpetajad ja ka meie ise kasutame tahtmatult domineerimist *ülemvõimu* asemel, kasvatamaks Jumala kuningriiki? Arutle.
4. Mitu korda kasutas autor fraasi „Vaimne, emotsionaalne, vaba tahete territoorium“? Jaga viise, kuidas sina näed Jumala ja Saatana vahelist võitlust nende elementide pärast sinu sees. Kuidas saad kindlaks teha, kes on võitmas võimu sinu hinge üle? Ole täpne.

TEGEVUSED GRUPILE

Soovi korral täienda või kaunista kaheksanurga mudelit.

Mängige gruppide, paaride või meeskondadena läbi kõik seitse stseeni:

1. Esimene stseen: ülemvõim.
2. Teine stseen: troonist loobumine.
3. Kolmas stseen: lubatud sõdalane.
4. Neljas stseen: organiseeritud jõud.
5. Viies stseen: relvitu sõdalane.
6. Kuues stseen: võitlev ja võidukas kogudus.
7. Seitsmes stseen: esimene ülemvõim taastatud.

Anna üks minut iga stseeni kohta. Need võivad olla kiired rollimängud (las igaüks kasutab oma loovust selle osas, mida ja kuidas rääkida) või elus pildid, mis esindavad iga suure võitluse faasi. Neid ei pea tingimata lõpus tegema, seda võib teha ka pärast iga stseeni õppimist.

3. PÄEV

Jumala seadus

Vabastav armastus

Mie kui seitsmenda päeva adventistide õpetuses on kümme käsku silmapaistval kohal. Samal ajal, kui suur osa kristlikust maailmast jutlustab n-ö *antinoomilist* kuulutust – arusaama, et Jumala seadus *tühistati* Jeesuse surmaga ristil –, usume meie, et Jumala seadus on igavene ja muutumatu. Siiani kõlab kõik täitsa hästi.

Paraku seisame just siin silmitsi tõsise probleemiga, sest püüdes kaitseda Jumala seadust, kipume mõnikord taandama seda teemat lihtsalt vaidluseks teiste seisukohtade vastu. Kasutame kontekstist väljarebitud kirjakohti ja loodame tõestada teistele kristlastele, et nad peavad käsust kinni pidama. Selle protsessi käigus oleme endale loonud tohutu teoloogilise ja kogemusliku probleemi.

Lubage, ma selgitan.

LUNASTUS, MIS ON KRISTUSES JEESUSES

Ellen White'il oli nii mõndagi öelda meie kui koguduse kalduvuse kohta toetada vale arusaama Jumala seadusest ja seda vääralt kasutada. Pööra tähelepanu järgnevale väga läbinägelikule ja tabavale väljaütlemisele:

„Ühelt poolt on üliinnukad usklikud lahutanud käsu ja evangeeliumi, samas kui meie oleme teisalt teinud peaaegu sedasama teisest vaatenurgast. Me ei ole seadnud inimeste ette Kristuse õigust ega Tema suure Lunastusplaani kogu tähendust. Oleme jätnud välja Kristuse ja Tema võrreldamatu armastuse, toonud sisse teooriaid ja arutlusi ning jutlustanud vaieldavaid käsitusi.“ (*Faith and Works*, lk 15–16).

See peaks meid sundima põhjalikult järele mõtlema.

Ilmselt ei ole meie teekond koos seadusega olnud läbinisti positiivne. Samal ajal, kui me oleme *vaieldavate* jutluste abil püüdnud kaitsta käsku nende eest, kes sellest ei hooli, oleme ise liikunud vastupidises suunas teistpidi ärataganemiseni. „Me,“ ütleb ta, „ei ole seadnud inimeste ette Kristuse õigust ega Tema suure Lunastusplaani kogu tähendust. Oleme jätnud välja Kristuse ja Tema võrreldamatu armastuse.“

Inimesed, see on pehmelt öeldes päris karm.

Tegu pole White'i ainsa arvamusevaldusega sel teemal. Ikka ja jälle hoiatas ta, et me käsitleme kogudusena Jumala seadust ebakorrektselt. Kord oli ta niivõrd tüdinud kuulmast meie jutlustajaid, kes väsimatult seaduse kaitseks üles astusid, et ta ütles: „Las seadus hoolitseb ise enda eest. Me oleme tegelenud seadusega nii kaua, et oleme muutunud kuivaks nagu Gilboa mäed, ilma kaste ja vihmata. Usaldagem Naatsareti Jeesuse Kristuse teeneid.“ (*Sermons and Talks*, Vol. 1, lk 137). Siit näeme, et ta polnud mitte lihtsalt väsinud *liiga paljudest* jutlustest seaduse kaitseks. Asi polnud mitte selles, et sellest räägiti liiga sageli, vaid pigem selles, et olime loomas endale tõsist teoloogilist probleemi. Me jutlustasime käsust sellisel moel, mis õõnestas meie arusaamist evangeeliumist, kuna kaotasime silmist Jeesuse teened.

Asja tuumale lähenedes selgitas ta oma muret:

„Mulle on korduvalt ilmutatud ohtu, et levitame valesid põhimõtteid usu kaudu õigeksmõistmisest. Mulle on aastaid ilmutatud, et saatan töötab seda puhku eriliselt. Ta püüab inimeste peas segadust tekitada. Jumala käsku on tohutult moonutatud ja esitatud kogudustele peaaegu sama puuduliku teadmisenä Kristusest ja tema suhestumisest käsuga kui Kaini toodud ohver“ (*Faith and Works*, lk 18).

Tohoh! Adventistide jutlusi võrreldakse Kaini ohvriga!

Teisisõnu, oma innukuses seadust kaitsta varitseb meid oht teha seda käsumeelses teoloogilises võtmes. Olukorrast häirituna jätkab ta, selgitades, missuguses suunas meie jutlused peaksid liikuma: „Pole ühtki teemat, millest tuleks mõtiskleda innukamalt, mida tuleks korrata sagedamini või kinnistada tugevamalt igaühe peas, kui tõsiasi, et langenud inimesel on võimatu ka oma parimate tegudega päästet välja teenida. Pääste on kättesaadav ainuüksi usu kaudu Jeesusesse Kristusesse“ (*Faith and Works*, lk 19). Vau!

Kujutle vaid evangeelsete jutluste seeriat sel teemal.

Ta jätkab:

„Olgu tehtud eriliselt selgeks, et inimesel pole mitte kuidagi võimalik mõjutada oma positsiooni Jumala ees ega Jumala andi meile. Kui usu ja tegudega oleks inimesel võimalik osta lunastust, siis oleks Looja loodu ees võlglane. Siin on koht, kus vale võidaks vastu võtta tõe pähe. Kui inimene saab lunastuse välja teenida mõne oma teoga, siis on ta samal positsioonil nagu katoliiklane, kes oma pattude eest end nuhtleb. Lunastus on siis osaliselt nagu võlg, mille võib palgana välja teenida. Kui inimene ei saa mitte ühegi oma hea teoga lunastust välja teenida, siis peab olema tegu läbinisti armuga, mille patune inimene võtab vastu usus Jeesusesse. Tegu on täielikult vaba anniga. Õigus usu kaudu tekitab lahkavamusi“ (*Faith and Works*, lk 19–20).

Ometi on asi nii, et isegi Ellen White'i selliste seisukohtade valgel on meil kalduvus vältida oma evangeelsetes jutlustes tugevat rõhuasetust õigeksmõistmisele usu kaudu, kuna kardame nõrgendada oma väiteid, mis kaitsevad kuulekust Jumala käsule. Kui me arutleme käsumeelsuse raamistikus, siis muutub Jumala armu evangeelium ohuks seadusele. Käsumeelne mõistus arutleb või vähemasti tunneb midagi sarnast:

Kui lunastus on Jumala armu tasuta and, mis tuleb vastu võtta ainult usu kaudu, ja kui käsust kinnipidamisega pole võimalik mitte midagi välja teenida, siis milleks sellest üleüldse kinni pidada?

Me kardame, et kui muudame hea sõnumi liiga heaks, tehes lunastuse liiga kättesaadavaks, ei tunne ega näe inimesed mingit põhjust Jumala käsku järgida. Tegelikult on asi vastupidine, ent nii kaua, kuni me ei mõista evangeeliumi – ma pean silmas, et ei mõista seda tõeliselt –, on meil palju mugavam hoida seda väljaspool oma nägemisulatust ja, kasutades üht kontekstist välja rebitud kirjakohta teise järel, taguda kä-

supidamise rauda. *Tegelikult pole aga kohusetundest ajendatud kuulekus, milles leidub kasvõi tibatilluke osa usku, nagu aitaks see meie päästmisele kaasa, mitte mingisugune kuulekus.* Tegu on vastuhaku varjatud vormiga, mis on maskeeritud sõnakuulelikkuseks. Aga mitte ainult. See on Jumala solvamine, sest see labastab Tema armu, arvates, et meie saame kuidagi Tema soosingut ära teenida. Jumal ei ole mingi taevane müügiautomaat, kust parajas vääringus raha sisse pan- nes saame seda, mida meie tahame. Niisamuti ei ole Jumal paganate jumalus, kelle soosingu saab välja teenida, esitledes Talle meie endi häid tegusid.

Kaugel sellest!

Auline tõde on see, et me ei saa Jumala soosingu väljateenimiseks absoluutselt mitte kõige vähematki ära teha. Mitte seepärast, et seda oleks raske saavutada, vaid seepärast, et meil on see juba olemas! Jumal on pilgeni täidetud tegutsemisvalmis armu, täielikult pühendunud armastuse ja rikkaliku halastusega ning pole vähimatki, mida selle väljateenimiseks teha saaksime. Just seepärast kuulutab Paulus „lunastust, mis on Kristuses Jeesuses“ (Rm 3:24). Kinnitugu nende sõnade tähtsus kindlalt sinu südamesse. Pääste viiakse tegelikkuses ellu Kristuse isikus ja tegevuses ning meie ei saa sinna juurde midagi lisada. See kõik on Temas olemas.

Kogu pakett!

Tehtud!

Lõpule viidud tõsiasi!

Tema alandlikus lihassetulekus, Tema täiuslikus elus, Tema ennastohverdavas ristisurmas, Tema võidukas ülestõusmises ja taevasseminekus, kus Ta asus Isa paremale käele, näeme lunastust selle lõplikkuses. Jeesus elas meie ihus olles täieliku puhtuse ja täiusliku õiguse elu ning selle vapustava vägiteoga valmistati meile tee täiesti uuele kogemusele.

Lunastus, mis on täielik ja vaba *Kristuses!*

See ongi evangeelium.

Hea sõnum.

Rõõmusõnum.

Rõõmukuulutus.

Selsamal hetkel, mil üritame lisada „lunastusele, mis Kristuses Jeesuses“ midagi oma käsupidamise abiga, haihtub kogu hea sõnum.

Kuidas jääb siis aga seadusega?

Mul on hea meel, et sa küsisid. Iga mõtlev adventist teeks seda.

KIRJATÄHT SURETAB, AGA VAIM TEEB ELAVAKS

Heida pilk 2. Korintose 3. peatükile. Kui sa oled adventist, siis pole sa tõenäoliselt kunagi sellele kirjakohtale tõsiselt tähelepanu pööranud, sest see ei sobi raamistusse, millesse on paigutatud meie arusaam Jumala käsust. Võid olla päris kindel, et sa pole kordagi kuulnud seda kirjakohta evangeelsetes jutlustes, välja arvatud ehk juhul, kui püütakse sellele adventistlikku „vastust“ anda. Me usume, et Jumal kutsus meie koguduse kuulutama Tema seadust. Jumala seaduse muutumatus on üks meie põhiseisukohti. Ometi on siin tegu käsu erakordselt silmapaistva käsitlusega, mis ei sobitu kuigi hästi adventõpetusega. Paulus sõnastab siin oma parima evangeelse arusaama käsust ja ometi satub see tekst üliharva, kui üldse, adventjutlustesse. Me lihtsalt ei tea, mida sellega peale hakata, sest meie üritame öelda käsu kohta üht, aga Paulus hoopis midagi muud. Ma võtan enesele julguse väita, et see, mida apostel 2. Korintose 3. peatükis paganaille käsu kohta õpetab, on meile kogudusena eluliselt vajalik.

Alustagem 6. salmist. Evangeeliumivalguse säras ütleb Paulus selgelt, milline on tema evangeelne missioon ja milline peaks olema meie oma. Ta ütleb, et Jumal on meid teinud „kõlblikuks teenima uut lepingut, mitte kirjatähe, vaid Vaimu lepingut, sest kirjatäht suretab, aga Vaim teeb elavaks.“ Jumala sulased – see tähendab meie kõik, kes me usume Kristusesse – peavad olema tahtlikud edastama „uut lepingut“. Just seda sõnumit on Jumal kutsunud meid kuulutama. Teisisõnu, meil tuleb Jumala käsku edastada selge suunaga *uuele lepingule*.

Miks on see oluline?

Seepärast, et nagu Paulus ütleb: „Kirjatäht suretab.“ Kuulutada seadust kui lihtsalt moraalse reeglite loetelu, millele tuleb kuuletuda, andes sealjuures ükskõik kui väikese võimaluse mõelda, nagu tagaks käsutäitmine ligipääsu Jumalale, Tema soosingule, armastusele ja heaksikiidule, on vaimulikult hädaohtlik.

„Kirjatäht suretab.“

Ilma ülevoolava, väljapaistva ja absoluutselt selge Jumala armu kuulutusega suudab käsutäht ainult hävitada.

„Kirjatäht suretab.“

Käsk lahus evangeeliumist ajab meid segadusse, kuna moonutab pilti Jumalast. See tekitab meis tugeva emotsionaalse kohusetunde *teha midagi Jumala jaoks*, mitte aga *tänutundest Jumala vastu kõige selle pärast, mida Ta meie heaks on teinud*.

„Kirjatäht suretab.“

Paulus selgitab oma sõnade mõtet 7. salmis, nimetades käsku „surma-teenistuseks“ ja 9. salmis „hukkamõistusteenistuseks“. On ütlema tagi selge, et Paulus räägib eelkõige vaimulikust, mitte füüsilisest surmast. Käsu surma amet veenab südametunnistust, et meid on *hukka mõistetud*. Rm 3:20 ütleb Paulus:

„Seaduse kaudu tuleb patutundmine.“

Käsk toimib nagu ajalik peegel, mis näitab meile meie pattu, võrreldes isetu armastuse täiusliku standardiga. Me vaatame käsku ja tunneme: „Oh õudust, olen omadega põhjas! Ma pole mitte sugugi selle moodi. Kui see on headuse mõõdupuu, siis olen ma läbinisti rikutud ja moraalses pankrotis!“ See kõik ongi nii. Me *oleme süüdlased* ja käsk teeb selle meile selgeks. *Ent meie süü ilmutamine käsu poolt ei too kaasa elu, sest süütunne pole piisav ajend selleks, et toimuks tõeline elumuutus*. Kui jääme oma süütunde psühholoogilisse haardesse ning üritame otsida Jumalalt päästet käsu nõudmiste alusel, siis ei koge me muud kui vaimulikku surma.

„Kirjatäht suretab.“

Kui käsku jutlustatakse nii, et meil tekib ettekujutus, justkui suudaksime tõsiselt pingutades sellest tõepoolest kinni pidada, liigume paratamatult ühes kahest suunast – me kas muutume ennast õigeks pidavaiks variserideks, kes valvavad üksteise käitumist ja mõistavad hukka kõiki, kes nende mõõdule ei vasta, või ajendatuna hirmust ja hukkamõistmise kartusest püüame tagajärjetult kuuletuda, kuni lõpuks ahastuses alla anname.

„Kirjatäht suretab.“

Seevastu Paulus ütleb: „Vaim teeb elavaks.“ Püha Vaim on väga eriliselt tegev uue lepingu sfääris, sest just seal sünnib ja kasvab tõeline vaimu-

lik elu. Pauluse selgitus muudab selle arusaadavaks. Pööra tähelepanu salmidele 7–11:

„Aga kui juba kirjatähtedega kividesse uuristatud surmateenistus sündis kirkuses, nii et israeli lapsed ei suutnud vaadata Moosese palgesse selle kirkuse pärast, mis ometi oli kaduv, kuidas siis vaimuteenistus ei peaks sündima veelgi suuremas kirkuses? Kui juba hukkamõistuteenistusel oli kirkus, siis on õigeksmõistuteenistus veel palju suurem kirkuselt. Ning toona kirgastatu ei olegi praegu enam kirgas selle võrratu kirkuse kõrval. Jah, kui kõrvaljääetav juba oli täis kirkust, kui palju enam on kirkuses see, mis jääb!”

Paulus läheb siin sügavuti, ent kui me kord mõistame, mida ta mõtleb, muutub kõik väga lihtsaks ja vabastavaks. Võtame selle tükkideks.

Esiteks, on selge, et Paulus räägib moraali- ja mitte tseremoniaalkäsu, sest ta ütleb konkreetselt, et peab silmas käsku, mis oli *uuristatud kividesse*. Seega tuleb meil arvestada, et millest Paulus siin ka ei räägiks, peab ta silmas kümmet käsku. Sügava mõistmisega iseloomustab Paulus Siinai mäel Moosese kaudu antud seadust, öeldes, et sel oli teatud *au*. See oli ilmutuslik. See tõi päevavalgusesse elulise tõe. Jah, käsul on oma legitiimne tegutsemisala, kuid see, mida ta suudab ilmutada ja saavutada, on piiratud. Seepärast ütleb Paulus, et selle *au* oli möödapääsmatult *kaduv*. See pidi andma teed millelegi muule.

Niisugune kümne käsu iseloomustus ei kõla meile kuigi vastuvõetavalt. Selline seisukoht Jumala seaduse suhtes otse Piiblis on meile imelik või isegi häiriv. Meie kui adventistide esmane refleks on sedasorti väidetest kas mööda hiilida või neid täielikult eirata. Paulus iseloomustab aga järjekindlalt ja rõhutatult (mitte üksnes siin, vaid kõigis oma kirja-des) seadust kui üleminekuteed millelegi kõrgemale. Rm 7:4 ütleb Paulus: „Niisiis, mu vennad, ka teie olete surmatud Seadusele Kristuse ihu kaudu.” 6. salmis ütleb ta: „Aga nüüd, et me oleme surnud, siis oleme saanud lahti Seaduse alt, millega meid kammitseti, nii et me teenime Jumalat uuel teel Vaimu all ja mitte vanal teel kirjatähe all.” Rm 10:4 ta ütleb: „Sest Seaduse lõpp on Kristus, õiguseks igaühele, kes usub.” Gl 3:24, 25 ütleb ta: „Nõnda siis on Seadus olnud meie kasvatajaks Kristuse poole, et me saaksime õigeks usust. Aga et usk on tulnud, siis me ei ole enam kasvataja meelevald all.”

Ühes väga tähtsas mõttes on Kristus käsu lõppsiht igaühele, kes usub.

Ühes elulises mõttes teenib käsk õpetaja rolli, et tuua meid Kristuse juurde. Ühes väga otsustavas mõttes sureb usklik käsule Kristuse surma kaudu. Ühes kogemuslikus mõttes vabastatakse usklik käsu alt. Kui tahame tõesti kuulutada evangeeliumi valju hüüdega hilisvihma väes, tuleb meil adventistidena analüüsida Pauluse õpetust käsust. Üldiselt pole kristlikel konfessioonidel õnnestunud mõista, mida Paulus käsu kohta tegelikult ütleb, ning selle tulemuseks on nad asunud antinoomilisele rajale. Nad eiravad käsku tervikuna.

Ajalooliselt taasavastas adventism Jumala unustatud seaduse. Inimestena oleme õigustatult tõstnud kümme käsku kõrgele kui muutmatud, igavesed ja püsivad. Ometi, ehkki meil õnnestus vältida *antinoomiat*, ei õnnestunud meil suures osas mõista seda, millest Paulus käsu teemal kõneleb. Seetõttu pidi meie enda prohvet meid korduvalt noomima, kuna jutlustame Jumala käsku vales võtmes. Kui me aga sunnime end süvenema sellesse, mida ütleb Paulus kümne käsu kohta, vältides sealjuures antinoomia kraavi vasakul ja püsid es kaugel käsumeelsuse kraavist paremal, avastame niisuguseid imelisi evangeeliumitõdesid, mida me pole kunagi varem näinud. Alates Kristuse ja apostlite ajast on maailmale pakutud üht kahest: kas antinoomia või käsumeelsus. Pauluse käsitus seadusest varjab endas laias laastus avastamata ja kuulutamata sügavaid, kauneid ja võimsaid mõtteid.

Pöördugem tagasi 2. Korintose 3. peatüki juurde.

Pärast käsu kirkusest kõnelemist ütleb Paulus, et käsu au peab andma teed suuremale aule: „Kui juba hukkamõistuteenistusel oli kirkus, siis on õigeksmõistuteenistus veel palju suurem kirkuselt. Ning toona kirkastatu ei olegi praegu enam kirkas selle võrratu kirkuse kõrval.“ [9. – 11.s]. Paulus ütleb selgelt: auhiilgus, mis tuli maailma Kristuse isikus, ületab kivitahvlitele kirjutatud käsu sedavõrd suurelt, et sellega võrreldes käsk *ei olegi enam kirkas*. Kui inglid nägid vastsündinud Messiat, hüüdsid nad taevastest: „Au olgu Jumalale kõrges ja maa peal rahu, inimestest hea meel!“ (Lk 2:14). Ristitunni lähenedes ütles Jeesus: „Tund on tulnud, et Inimese Poeg kirkastataks“ (Jh 12:23).

Siin on kirkus, mis ületab Siinai mäe auhiilguse – Kolgata mäe kirkus.

Kristuses antakse maailmale midagi sellist, mida käsk anda ei saa, ja nüüd ütleb Paulus selle välja. Pane tähele 9. salmi: „Kui juba hukkamõistuteenistusel oli kirkus, siis on õigeksmõistuteenistus veel palju suurem kirkuselt.“ Jumal päästab patuseid, andes neile *õigust hukka-*

mõistmise asemel. Püha Vaim, kes tegutseb uues lepingus ja toetub Kristuse tegudele, edastab meie südamele teadmise, et oleme Jumala silmis õiged. See ongi suur tõde usust õigekssaamisest, mida Paulus nimetab *uueks lepinguks*. Rm 4:17 ütleb Paulus, et Jumal „kutsub olematuid nagu olevaid.“ Jumal kutsub mind õigeks, ehkki Ta teab, et ma olen patune. Ta nimetab mind süütuks, ehkki Ta teab, et ma olen süüdi. See pole mingi juriidiline fiktsioon. See on täiesti geniaalne! Jumal suhtub minusse, nagu ma poleks kunagi pattu teinud, mitte mu patu vabandamiseks ega orjusesse jätmiseks, vaid selleks, et vabastada mind patust minu sügavaima identiteedi tasandil.

2. Korintose 5:19 annab Paulus selle sama tõe edasi teiste sõnadega: „Kuna see oli Jumal, kes Kristuses lepitas maailma enesega ega arvestanud neile nende üleastumisi ning on pannud meisse lepitussõna.“ Või siis, nagu ütleb *New International Version*, Jumal päästab inimesed „mitte arvestades inimeste pattusid nende vastu.“ Tema ilmutab end Kristuses *juba* meiega lepitatuna. Tema südames on täielik ja vaba andeksand. Meil pole vaja teha midagi selleks, et Jumal saaks meie juurde tulla. Ta on *juba* siin. Ta armastab iga patust kogu maailmas täiuslikult lepitatud armastusega, mida ei saa osta. Ainus, mida meist igaühel teha tuleb, on seda näha, sellesse uskuda ja saada Temaga lepitatud. Teisisõnu – pääste *objektiivne* reaalsus on lõpule viidud fakt Kristuse isikus ja töös. Me ei saa sellele mitte midagi juurde lisada. Selle objektiivse fakti *subjektiivne* kogemus sünnib siis, kui võtame sellest usus kinni, ütleme *Jah!* Jumala armastusele, Tema andestusele ja Tema poolt vastuvõtmisele nii, nagu see avaldus Jeesuse elus, surmas ja ülestõusmises. Usk ei loo uusi tõsiasju, vaid lihtsalt usub tõsiasjadesse nii, nagu need Jeesuses on.

Tuleme tagasi 2. Korintose 3. peatüki juurde ja uurime Pauluse põnevat lõppakordi kahele arusaamale käsust. Salmid 12–18:

„Et meil nüüd on niisugune lootus, siis võime toimida täie julgusega ega pane Moosese kombel katet oma palgele, et Iisraeli lapsed ei saaks vaadata selle lõppu, mis on kaduv. Kuid nende mõtteviis on paadunud. Veel tänapäevani jääb Vana Testamendi lugemise peale seesama kate, seda ei kergitata, sest see eemaldatakse alles Kristuses. Tänapäevani, iga kord kui Moosest loetakse, lasub kate nende südamel. Aga kui nende süda pöördub Issanda poole, siis võetakse kate ära. Ent Issand on Vaim, ja seal, kus on Issanda Vaim, on vabadus. Aga meid kõiki, kes me katmata palgega vaat-

leme Issanda kirkust peegeldumas, muudetakse samasuguseks kujuks kirkusest kirkusesse. Seda teeb Issand, kes on Vaim."

Siin kirjeldab Paulus olukorda, kus inimesed teavad Piiblit, aga ei *tunne* seda. Nad on tekstis sõnasõnalt kinni, kuid viibivad samal ajal *vaimulikus pimeduses*. Nad teavad sõna, kuid ei tunne Sõna. Nad teavad peatükke, salme ja fakte, aga ei tunne sügavamat mõtet, millele need viitavad. „Kui Moosest loetakse, on kate nende südame peal“. Jah, Paulus viitab vanaaja Iisraeli rahvale. Ent mitte *ainult* Iisraelile. Ta osutab ka kaasaegseile inimestele, kes teavad küll palju „tõest“ ja jutlustavad käsku, tundes, et võivad tänu tõe teadmisele öelda: „Ma olen rikas ja mul on [teoloogilist] rikkust küllalt ning mul ei ole puudu millestki“, kuid samal ajal on nad hoopis „viletsad ja armetud ja vaesed ja pimedad ja alasti“ (Ilm 3:17).

Jutlustada tõde ilma, et jutlustataks Tõde! See on tõepoolest pimedus. Armas kaasadventist, on olemas särav valgus – Kristus! „See [kate] eemaldatakse alles Kristuses,“ kuulutab Paulus. „Kui nende süda pöördub Issanda poole, siis võetakse kate ära,“ vaadeldes „Issanda kirkust peegeldumas.“ See pole juhuslik pilk, nagu oleks Jeesus üks õpetus terves loengute sarjas! Mitte mööduv pilk, nagu oleks Jeesus üks teema paljudest – ütleme näiteks kuues loeng 24-st!

Ei!

Paulus kasutab sõna *vaatlema*. Ta kutsub meid Kristust ainitise pilguga vaatama, Tema üle juurdlema ja mõtisklema, eesmärgiga osutada Jeesusele täielikku, keskendunud ja jagamatut intellektuaalset, emotsionaalset ning teoloogilist tähelepanu. Paulus ütleb meile täpselt, mis juhtub meiega siis, kui seda teeme: meid „muudetakse samasuguseks kujuks kirkusest kirkusesse.“ Ta on eelnevalt juba selgitanud, et meie ees on kaks auhiilgust – Siinai mäel toimunu ja Kolgatal toimunu auhiilgus, hukkamõistmise ametis oleva kirjatähe auhiilgus ja õiguse andi jagava Vaimu auhiilgus, käsuseaduse auhiilgus, mis toob surma, ja uue lepingu auhiilgus, mis toob elu. Nüüd sõnab ta, et Jeesus vaadeldes lämbime fundamentaalse, elulise, täieliku muutuse ühest auhiilgusest teise – selle asemel, et *otsida päästet Jumala juurest käsu kaudu, hakatakse taotlema päästet Jumala juurest Jeesuse kaudu*.

Paulus esitab meile kaks selget võimalust:

1. Vana lepingut, mis pole kunagi olnud Jumala plaan, juhib emotsionaalne hukkamõistetuse tunne, mis motiveerib sõna-

kuulelikkust. Vana leping loob välist kuulekust – kujuteldav, pinnapealne, hinnanguid langetav sõnakuulmine. Vana lepingut iseloomustab väljastpoolt pealesurutud sundus kuuletuda käsule selleks, et olla Jumalale vastuvõetav.

2. Uut lepingut juhib Jumala armastuse sügav tunnetus, mis ajendab sõnakuulmist. Uus leping loob ehedat, seestpoolt võrsuvat kuulekust Jumala käsule, mis on tõeline, südamest tulev ja vaba igasugusest hukkamõistust. Uut lepingut iseloomustab vabastav teadmine, et Jumal on mind vastu võtnud juba enne, kui ma teen kasvõi ühe sõnakuuleliku liigutuse, ja mis seetõttu loob minus sellise uue väe sõnakuulmiseks, mida ma mitte kunagi varem kogenud ei ole.

Paulus ei ole käsku tühjaks teinud. Ta on lihtsalt ja möödapääsmatult pannud paika seaduse väe piirid ning asetanud selle tema juriidilise tegevusvälja piiridesse. Ta ei ole hüljanud käsku kogu täiega, vaid on hüljanud käsu kui päästevahendi. Seadus teenib üht eesmärki ja Piibel ütleb selgelt, milline see on: „Nõnda siis on Seadus olnud meie kasvatajaks Kristuse poole, et me saaksime õigeks usust.“ (Gl 3:24). Paulus, variseride variser, koges oma elus selget teoloogilist ilmutust: käsu auhiilguse ületab elava Kristuse auhiilgus! Paulus on selle muutuse oma elus läbi teinud ja innustab meist igaüht tegema sedasama – „aust ausse“, käsuseaduse aust evangeeliumi ausse. Kui me selle muutuse läbi teeme, muutub adventism lõpuks ometi võimsaks teoloogiliseks revolutsiooniks, nii nagu Jumal seda on mõelnud. Ja me märkame, kui see juhtub, sest kui see juhtub, siis: „Valdavaks kujuneb üks huvi, üks teema neelab endasse kõik muu – Kristus, meie õigus“ (Ellen White, Review and Herald, 23. detsember, 1890).

KÜSIMUSED ARUTELUKS

1. Õppetükk ütleb, et on kaks varianti, kuidas inimesed suhtuvad mõttesse, et meil tuleb pääste või Jumala armastus või soosing sõnakuulmisega välja teenida:

range „sõnakuulelikkus“, mis viib variserluse ja teisi hukkamõistva mõtteviisini või

pidev püüdmine ja ebaõnnestumine, mis viib lõpuks meeleheites

alla andmiseni.

- a. Kummale poole neist kahest äärmusest on sinu elu enam kaldu?
 - b. Millal said sina tõeliselt aru põhimõttest, mida selles õppetükis käsitletakse – et meie lunastus on *ainuüksi* Kristuses, *väljaspool* käsku, ja et meie südamest tulev sõnakuulmine saab võimalikuks selle imelise tõe omaksvõtmisel?
 - c. Kui see on sinuga juba juhtunud, jaga teistega, kuidas muutis selle tõe mõistmine sinu elu. Kui sa oled alles praegu hakanud seda mõistma, täna Jumalat ja märka muutusi oma elus, mida teistega jagada. See *muudab* sinu elu!
2. Paulus ütleb, et käsul oli auhiilgus. Nimeta kaks aspekti, mis teevad kümme käsku sinu jaoks auliseks. Paulus ütleb seejärel, et Kristusel ja Tema täiuslikul lunastuse annil on palju suurem auhiilgus. Nimeta kaks aspekti, milles selle vaba anni auhiilgus ületab sinu silmis käsu auhiilguse.
 3. Milline on sinu arvates see „kate“, mis takistab tõeliselt siiratel kristlastel nägemast tõe armust ja käsuseadusest?
 4. Nimeta kolm võimalust, kuidas saad oma igapäevaelus teadlikult ja jätkuvalt hoida oma pilku Kristusel. Pühendu nende võimaluste kasutamisele, hoidmaks Tema armastavat nägu jätkuvalt oma silme ees.

TEGEVUSED GRUPILE

1. Soovi korral täienda või kaunista oma kaheksanurga mudelit.
2. Sõltuvalt grupi suurusest jagunege vajadusel meeskondadeks või paarideks. Kirjutage iga käsk ümber positiivses võtmes. Milliseid tegusid ootab Jumal meilt, kui Ta ütleb „sa ei tohi“? Pange need kirja töötustena.

4. PÄEV

Hingamispäev *Püsiv armastus*

Eelmises palvenädala loengus heitsime pilgu väga tähtsatele arusaamadele seoses Jumala käskudega, lubades apostel Paulusel end juhtida. Esiteks nägime, et ainus õige viis käsust rääkida on uue lepingu valguses. Iga Jumala käskudest peetav jutlus, kus püütakse tõestada käskudele kuuletumise kohustust, viitamata armu evangeeliumile, juhib meid valele teele. Teiseks täheldasime, et seadus funktsioneerib meie teeviidana, juhtides meid Kristuse juurde. Meid mõistetakse õigeks siiski usust, mitte kuulekusest käskudele. Käskude osaks on ilmutada meile meie patud ja seega ka meie vajadus Päästja järele. Käskude pidamine ei päästa meid kohe kindlasti. Viimaseks õppisime, et käsul on teatud kirkus. Paulus kirjeldab seda kirkust kui paljastavat väge, et mõista meie patte hukka või tõsta meie teadlikkust patu kohta. „Aga nüüd,“ ütleb Paulus, „on hukkamõistuteenistuse kirkuse asemele tõusnud õigeksmõistuteenistuse kirkus, mida juhib Püha Vaim.“

Adventteoloogia kujunemise ajajärgul ja evangeelsel lähenemisel me ei mõistnud seda. Olime väga kaitsval seisukohal, püüdes laiemale kristlikule maailmale tõestada, et Jumala käsk on igavene ja seega peavad kõik seda järgima. Kõiki käske, ka hingamispäeva käsku. Kaldusime vaatama pühapäeva pidajaid kui teoloogilisi vastaseid, kellega pidi-

me vaidlema, kuni nad käskudele kuulekaks muutuvad. Selle tagajärjel liikus meie käsuteoloogia vales suunas. Kuna oleme käsitlenud käs-ku valesti, ütleb Ellen White, et meie kui seitsmenda päeva adventistid oleme võidelnud endale teiste kristlaste hulgas välja kahetsusväärse maine. Ta väljendas meie kujundatud mainet järgnevalt: „Seitsmenda päeva adventistid räägivad käsust, käsust, kuid ei õpeta Kristusest ega usu Temasse“ (Ellen White, *Testimonies to Ministers*, lk. 91–92).

Tuleme selle mõtte juurde hetke pärast tagasi ja vaatleme selle ajaloolist konteksti. Aga nüüd vaatame tema antud hinnangu olulisust. Kui on mingi maine, mida kirik endale ei taha, siis on see just niisugune. Lisaks kõigele oleme kutsutud kuulutama maailmale igavest evangeeliumi, mis on hea uudis armu kaudu pääsemisest. Pääsemisest usu kaudu vaid Kristuses ja mitte käsu tegude kaudu. Ning siiski ütleb meie endi prohvet Ellen G. White, et tegime täpselt nii, nagu poleks tohtinud teha. Jätsime mulje, et Jeesus polnud mitte kuskil meie hulgas.

Ja see halb maine jätkub tänapäevani.

Iga adventistist evangelist ja pastor peab võitlema süüdistusega, et oleme käsu orjad. Meie üldine reaktsioon süüdistusele on selle eitamine. Jääme truuks Laodikea koguduse kirjeldusele, et oleme rikkad ja meil on kõrged teadmised doktriinidest ning meil pole millestki puudust. Ellen White ei eitanud seda süüdistust. Ta kulutas palju oma prohvetliku kuulutamise ajast sellele, et vastu astuda käsu edastamisele vales valguses ja suutmatusele anda edasi üheselt mõistetavat evangeeliumi. Ta läks puhkama, anudes meid kui kogudust parandama arusaama käsust ja öeldes:

„Mulle on korduvalt ilmutatud ohtu, et levitame valesid põhimõtteid usu kaudu õigeks mõistmisest. Mulle on aastaid ilmutatud, et saatan töötab seda puhku erilisel. Ta püüab inimeste peas segadust tekitada. Jumala käsku on tohutult moondatud ja esitatud kogudustele peaaegu sama puuduliku teadmisenä Kristusest ja tema suhestumisest käsuga kui Kaini toodud ohver“ (1888 *Materials*, lk 810).

„Meie rahvas on jutluse Jeesuse ristilöömisest huvitaval kombel hüljanud. Paljudel, kes väidavad end uskuvat tõde, puuduvad teadmised usust Kristusesse kogemuste näol... Meie teenistusel peab olema elustav vägi. Kõikides paikades olevatesse misjonäridesse peab olema süstitud elustav vägi, et nad võiksid minna

edasi trompeti häälel. Häälel, millel pole konkreetset heli, kuid mis on taevast saadetud, äratava mõjuga. Sellise mõjuga, nagu leiame vaid Jeesuse Kristuse jutlustest. Tema armastus, Tema andestus ja Tema arm" (1888 Materials, lk 842, 844–855).

Sellised teadaanded ja palju muudki nendesarnast kuulutati välja 1888. aastal toimunud Peakonverentsi koosolekul. Sellel koosolekul proovis Jumal kahe mehe kaudu (Ellet Joseph Waggoner ja Alonzo T. Jones) [vaata lisa] tuua adventteoloogiasse evangeeliumi. Ühes Ellen White'i kõige ulatuslikumas ja rikkalikumas väljavõttes, mis ta kunagi kirjutas, hindas ta nende kahe mehe jutlustatut järgmiselt:

„Jumal oma suures halastuses saatis kogudusevanemate Waggoneri ja Jonesi kaudu kõige imelisema sõnumi oma rahvale. See sõnum pidi veelgi nähtavamalt tooma maailma ette risti löödud Päästja – ohvri kogu maailma pattude eest. See sõnum kuulutas õigeksmõistmist usu läbi Vahendaja kaudu. See kutsus inimesi võtma vastu Kristuse õiglust, mis on saanud ilmseks kõikidele Jumala käskudele kuuletumises. Paljud olid kaotanud sihi – Jeesuse. Inimesed pidid tõstma oma pilgud Tema jumalikkuse, Tema vooruste ja Tema muutumatu armastuse poole. Kogu vägi on antud Tema kätte, et Ta võiks inimestele jagada rikkalikke ande, andes abitule inimkonnale edasi oma hindamatu väärtusega õigluse. See on sõnum, mida Jumal käskis maailmale viia. See on kolmanda inglil kuulutus, mida peab kuulutama valju häälega ja võtma osa Tema Vaimu külluslikust väljavalamisest" (*Testimonies to Ministers*, lk 91.2).

Ta jätkas: „Tema armu evangeeliumi peab kirikule edastama selges ja puhtas vormis, et maailm ei ütleks enam, et seitsmenda päeva adventistid räägivad käsust, käsust, kuid ei õpeta Kristusest ega usu Temasse." (*Testimonies to Ministers*, lk 91–92). Milline imeline kokkuvõte sellest, milliseks adventism oleks võinud kujuneda ja kujuneb! Kujuta ette, kui võimas oleks see, kui esimene, mida inimesed seitsmenda päeva adventistidest kuuldes mõtleavad, oleks järgmine: „Oh, jaa! See on see kogudus, kes ei suuda lõpetada Jumala armastuse kuulutamist kogu inimkonnale!"

Vau! See oleks imeline, kas poleks?

Inimesed tuleksid parvedena meie kirikusse. Tuleks vali hüüd ja hiline vihm, ilma et peaksime selle toimumiseks lakkamatult pingutama. Sest

oleme jutlustanud just nimelt seda sõnumit, mida Püha Vaim innukalt edastab. Käesolevas palvenädala loengus avastame, kuidas ühel meie doktriinidest on võime avada meie silmad ja panna meid tõeliselt uuesti sündima. See uuestisünd põhineb ainsal tõel, millel tõeline uuestisünd saab põhineda. Selleks on suurepärane tõde õigeksmõistmisest usu kaudu, tuntud kui evangeelium.

Selleks doktriiniks, millele ma vihjan, on piibellik tõde hingamispäeva kohta.

Inimestena oleme kaldunud tegema hingamispäevast „õige päev *versus* vale päev“ väitluse. Küsi keskpäraselt adventkoguduselt: „Kas meil on hingamispäeva tõde?“ Saad kooris antud entusiastliku vastuse: „Aamen!“

Järgnevakts küsi: „Mis on hingamispäeva tõde?“ Inimesed annavad järgnevaid vastuseid: „Seitsmes päev on hingamispäev, mitte esimene!, See on laupäev, mitte pühapäev!, Katoliku kirik muutis hingamispäeva laupäevast pühapäevaks!“

Kõik see on õige ja oluline. Siiski pole see tõde, mis elab koos hingamispäeva endaga. Kui piirdume hingamispäeva pidamisel vaid selle tõestamisega, et neljandat käsku peab pidama, unustame hingamispäeva tegeliku tähenduse. Selles palvenädala loengus uurime, mida hingamispäev endas tegelikult hõlmab. See, mida nüüd avastada püüame, on imeline! Niisiis, vaatame uuesti läbi hingamispäeva tõe. Avastame, missugune sõnum evangeeliumi aardelaekale meie kui seitsmenda päeva adventistide silme ees avaneb.

LOO SISSE KIRJUTATUD PUHKUS

Alustame sellega, et vaatame värske pilguga üle hingamispäeva päritolu 1. Moosese raamatust. Aga seekord ei tsiteeri me kirjakohta 1. Mo 2:1–3 kui eraldiseisvat tõde sellest, et hingamispäev anti Eedenis ning seega peavad seda pidama kogu maailma rahvad, mitte ainult juudid. Peatume lähemalt, vaadates ka selle loo konteksti, milles hingamispäev rajati. Jälgime kogu lugu, kus hingamispäev esile kerkib. Avastame ilusa tõe, mida hingamispäev endas kannab. 1. Moosese raamatu 1. ja 2. peatükis näeme, et Jumal jätkab loomisel ettekavatsetud kunstipärase mustriga: luues materiaalsed ruumid ja täites siis need ruumid eluga. Esimesel kolmel päeval loob Looja ruumid, eraldades loodu materiaalsed elemendid. Järgmisel kolmel päeval täidab ta need ruumid elavate

olenditega.

Esimesel päeval loob Jumal taeva ja maa ning eraldab pimeduse valgusest. Neljandal päeval täidab Ta selle ruumi päikese, kuu ja tähtedega. Teisel päeval loob Jumal vee- ja taevaruumid. Viiendal päeval täidab Jumal need kalade ja lindudega. Kolmandal päeval loob Jumal kuiva maa ning kuuendal päeval täidab Jumal maa loomade ja inimestega. Siis tuleb kogu protsessi haripunkt: Jumal loob hingamispäeva ja täidab selle Iseendaga. Seitsmes päev on ainulaadne ruum, sest see pole materiaalne, vaid suhtluslik. See pole täidetud mitte niivõrd materiaalsete asjadega, kuivõrd õnnistusega Jumala osaduse kohaololekust.

„Nõnda on taevas ja maa ning kõik nende väed valmis saanud. Ja Jumal oli lõpetanud seitsmendaks päevaks oma töö, mis ta tegi, ja hingas seitsmendal päeval kõigist oma tegudest, mis ta oli teinud. Ja Jumal õnnistas seitsmendat päeva ja pühitses seda, sest ta oli siis hinganud kõigist oma tegudest, mis Jumal luues oli teinud“ (1. Ms 2:1–3).

Eelkirjeldatu ei ole hingamine füüsilisest kurnatusest, milleks vajatakse und. See on hingamine rahulolu tõttu, nauding. Jumal pole väsinud. Ta on õnnelik, rahulolev. Ta on andnud, andnud, andnud, kulutanud loomiseks oma energiat. Nüüd on Ta ülesande lõpetanud ja vastutasuks kogeb Ta loodupoolset meeldivat armastust. Tal on täpselt samasugune plaan ka meie jaoks. Esiteks, et oleksime õnnistatud, võttes hingamises vastu Tema pakutu. Teiseks, et oleksime innukad andma oma energiat tagasi Temale ja üksteisele. Niisiis pühitses Jumal seitsmenda päeva. Sõna-sõnalt tõlgituna on sõna „pühitses“ tähenduseks „ainulaadne“ või „erinev“. Jumal andis meile hingamispäeva kui ainulaadse ruumi ajas, et tunda rõõmu osadusest Tema ja meie vahel. Hingamispäev on pidevaks meeldetuletuseks sellest, et meie ja Tema vahelise suhte olemus on vastastikune armastus.

Aga see pole kõik. Lugu on ikkagi veel ilusam.

Pane tähele, et inimesed loodi kuuenda päeva teises pooles, kui kõik Jumala loomistööd olid lõpule viidud. Seega ei osalenud inimene loomistöös ega olnud isegi mitte tunnistajaks, et Jumal on loomistööga kuidagi seotud. Kujuta seda pilti endale ette. Aadam ärkab ellu. Tema nägu on Looja näo sarnane. Neil tekib esimene silmside. Milline imeline hetk! Jumal ütleb midagi järgneva sarnast: „Tere! Tere tulemast olema! Olen sinu Looja ja lõin kõik selle ilu sinu jaoks.“ Sellel hetkel peab ole-

ma midagi, mis suhet edasi viiks. Usku, usaldust, et see, mida Jumal talle ütleb, peab paika. Paulus räägib sellest kirjas heebrealastele 11:1: „Usk on loodetava tõelisus, nähtamatute asjade tõendus.“ Edasi salm 3. „Usus me mõistame, et maailmad on valmistatud Jumala sõna läbi, nii et nägematust on sündinud nähtav.“

Aadam ei näinud, et Jumal oleks kõik loonud. Siiski leiab ta endas kindlust, usaldust ja veetlevat rahu Temas, kes teda kõnetab. Usk on tema loomuses. Ta tunneb, et ta on armastatud ja Jumala armastus toob tema südames esile usalduse. Siis loob Jumal Eeva. Tema, nagu Aadamgi, tõuseb ellu usu kaudu. Aadam avab oma silmad teist korda, usaldades oma Loojat. Kõige ilusam kogu loodu seas, kes tema ees seisis, tuli maailma tänu Jumala loomisvõimele. Seal nad seisis, mees ja naine. Ilusas aias, mis on vastu võetud usu läbi, tasuta kingitusena. Kõik neid ümbritsev oli kingitus. Ja ärgem unustagem! Hingamispäev oli nende elu esimene täispikk päev. Kõigepealt nad puhkasid, mõtiskledes oma täieliku sõltuvuse üle Jumalast. Seejärel, olles täis Tema armastusest tulenevat energiat, läksid nad nädala esimesel päeval aeda, kippudes tööle.

Asetades Aadama ja Eeva lõpule viidud töö vastuvõtjateks, edastab loomislugu tähtsa sõnumi. Meie kui inimolendid oleme kõigepealt loodud puhkama ja alles seejärel tööd tegema. Oleme vaimset, emotsionaalselt ja suhtluslikult loodud kõigepealt võtma vastu Jumalalt, enne kui Talle või teistele inimestele tagasi võime anda. „Meie armastame, sest tema on meid enne armastanud.“ (1. Jh 4:19) See on Looja-loodu vahelise suhtluse olemus.

ÜLEMINEK LOOMISELT PÄÄSTELE

Niisiis, meie esimene avastus hingamispäeva kohta on, et see on mälestus Jumala loomistöö lõpetamisest. See meenutab meile meie positsiooni loomisloos, milleks on Tema armastuse vastuvõtmine usus. Nüüd uurime lähemalt seda, et hingamispäev on ka lunastuse mälestusmärk. Seos on ilmselge, kui seda korra mõistame. Leidub väga loogiline põhjus sellele, miks hingamispäev on samaaegselt mõlemat: nii loomise kui ka pääste mälestusmärk. Mõlemad on teostatavad vaid Jumala loomisvõime kaudu. Kusjuures, pääste on Jumala viis taas luua. Pühakirja uurides leidub seal nii-öelda loomiselt päästele üleminek. Jälgi, kui imeliselt see nüüd avaneb.

Vana Testament algab sõnadega „Alguses lõi Jumal taeva ja maa“ (1.

Ms 1:1). Sellele järgneb loomislugu. „Saagu valgus!“ jne. Johannese evangeelium algab järgnevalt: „*Alguses oli Sõna ja Sõna oli Jumala juures ja Sõna oli Jumal.*“ (Jh 1:1) Sellele järgneb lunastuslugu. 1. Moosese 1. peatükis on toodud esimene teade loomise julgustükist. „Ja Jumal ütles: „Saagu valgus!“ Ja valgus sai“ (1. Ms 1:3). Johannese evangeeliumi 1. peatükk väljendab loomise julgustükki järgnevalt: „Temas oli elu, ja elu oli inimeste valgus. Ja valgus paistab pimeduses, ja pimedus ei ole seda omaks võtnud.“ (Jh 1:4, 5). 1. Moosese 1. peatüki järgi on esimene inimene loodud eesmärgiga olla Jumala nägu. Ja Jumal ütles: „Tehkem inimesed oma näo järgi, meie sarnaseks.“ (1. Ms 1:26) Johannese evangeeliumi 1. peatükis saab Jeesus uueks meheks, kes lunastab Aadama patu ja paljastab Jumala patuta kirkuse: „*Ja Sõna sai lihaks ja elas meie keskel, ja me nägime tema kirkust nagu Isast ainusündinu kirkust, täis armu ja tõde*“ (Jh 1:14). 1. Moosese raamatus öeldakse, et kui Jumal oli lõpetanud loomistöö, siis Ta hingas seitsmendal päeval kõigist oma tegudest, mis Ta oli teinud. (1. Ms 2:2). Johannese evangeeliumis, kui Jeesus jõuab oma päästmistöö lõpule, kasutab Ta 1. Ms 2. peatüki seitsmenda päeva keelt ja ütleb Isale: „Mina olen sind kirgastanud maa peal, lõpetanud töö, mille sa mulle andsid teha“ (Jh 17:4). Ning kui Ta ristile riputatakse, tõdeb Ta: „See on lõpetatud“ (Jh 19:30). Järgmine salm annab meile teada, et see oli valmistuspäev ehk reede, mil Jeesus kuulutas oma päästetöö lõpetatuks ja puhkas hingamispäeval hauas.

Näeme, et Piibel räägib jooksvalt kahest lahutamatult põimunud loost: loomisloost ja taasloomisest. Hingamispäev on mõlema loo kõrgpunkt. See on tegelikult jahmatav ja võimas! Kui hingamispäeva vaadelda selle loomulikus kontekstis, välistab see käsumeelsuse. Tõstes esile mitte ainult loomistöö lõpu, vaid ka lunastustöö lõpu, välistab hingamispäev päästmise meie tegude kaudu ja juhib meie tähelepanu Jumala täielikule usaldamisele. On väga kurb, et oleme sellest tõsiasiast üle hüpanud, kuulutades hingamispäeva tõde ja keskendudes vaid „õige päev versus vale päev“ õpetusele. Kui oleksime hingamispäeva pidanud kui Jumala päästva armu meenutust, oleks see meid käsumeelsuse eest kaitsnud. Samuti oleks meie tunnistus maailmale olnud palju võidukam.

Jeesuse aja variserid tegid Jumala hingamispäevast käsu, millega inimesi valjult kritiseerida, millega nende üle kohut mõista ja milleks neid kohustada. Oleme nende tehtut teatud viisil korranud. Aastaid tagasi kuulsin üht pastorit küsimas noorelt adventistilt: „Mida hingamispäev sinu jaoks tähendab?“ Poiss mõtles hetke ja vastas: „Istu maha, ole wait

ja värvi või lõpetad metsalise märgiga!" Mõned võivad näha seda huumorikana, kuid paljude adventistide jaoks väljendab see vastus ometi nende üldist arusaama hingamispäevast. Ellen White proovis juhtida meid vaatama käsku evangeeliumi valguses. Ühel üritusel ütles ta: „Kümme käsku peaks vaatlema rohkem armu väljendusena kui keeluna" (*Selected Messages*, vol. 1, lk 235). Teisel korral kirjutas ta: „Kümme käsku, sa pead ja sa ei tohi, on 10 lubadust" (*Bible Echo*, June 17, 1901). See käib ka neljanda käsu kohta. Hingamispäev ei ole keelatud asjade jada, mida igal nädalal 24 tundi ei tohi teha. See räägib meile Jumala tehtud ja tulevikus tehtavast tööst meie heaks Tema halastava armu kaudu. Kui püüame mõista hingamispäeva kogu Piibli kontekstis, saame aru, et hingamispäev on pidevaks meenutuseks sellest, kui palju sõltume Jumala päästmisest. Teisisõnu, vägagi vastuolus käsumeelusega.

ARMU SUNDIMATUD RÜTMID

Seega pole üllatav, et Jeesus mõtestas päästet kui inimese hingamist vaevarikast tööst, lootusest omapoolse töö ja vaevaga pälvida Jumala heakskiitu. „Tulge minu juurde kõik, kes olete vaevatud ja koormatud, ja mina annan teile hingamise! Võtke enda peale minu ike ja õppige minult, sest mina olen tasane ja südamest alandlik ja te leiate hingamise oma hingedele, sest minu ike on hea ja minu koorem on kerge!" (Matteuse 11:28–30) Jeesus ei paku puhkamist mitte füüsilisest tööst, vaid emotsionaalsest pingest. Selle pinge põhjustajaks on väär ettekujutus Jumala iseloomust. See väär ettekujutus tekitab meis uskumuse, et Jumala heakskiit tuleb kuidagi ära teenida. Teame, et see on „hingamise" tähendus, sest Ta pakub hingamist meie hingele, mis on algses kreeka keeles „psyche". Sõna-sõnalt tõlkides ütleb Ta: „Tahan teie meeled pingetest vabastada." See on sügava tähendusega puhkus, mida tõeliselt vajame. Puhkus teadmises, et Jeesus armastab meid ja päästab meid oma armu kaudu. Mitte selle kaudu, et oleme teinud piisavalt tööd, teenimaks ära Tema armastuse.

Kui võtame vastu Tema pakutava puhkuse, avastame, et Jumal ei ole üldse mitte karm ega nõudlik raske tööga koormaja. Kaugel sellest. Kui tuleme tõelisele Jumala tundmisele, leiame, et Tema teenimine on kerge. Miks? Sest just niiviisi armastus toimib. See muudab täielikult inimese arusaama sellest, mis on raske ja koormav. Inimese jaoks, kes on armunud, on „raske" ja „koormav" peaaegu unustatud mõisted. Ellen White ütleb selle kohta järgnevalt:

„Me ei peaks lootma enda peale ega enda heade tegude peale. Eksides tuleme patuste olevustena Kristuse juurde, leides Tema armastuses hingamise. Jumal võtab vastu kõik, kes tulevad Tema juurde, usaldades ristilöödud Päästja tööd. Armastus tärkab südames. Meil ei pruugi olla ülevoolavaid tundeid, aga meil on püsiv usaldus. Iga koorem on kerge, sest Kristuse seatud ike on kerge. Kohustusest saab rõõm ja ohvrist saab nauding" (*Faith and Works*, lk 38).

Vau! Lahe!

Kas suudad ette kujutada paremat hingamist?

Loomulikult ei suuda!

Kui Jeesus ütleb, „Tulge minu juurde kõik, kes te olete vaevatud ja kooramatud ja mina annan teile hingamise," pakub Ta kõige vabamat elu, mida võiksite ette kujutada. Teine Piiblitõlge (*The Message*) tabab selle idee eriti hästi: „Õpi tundma armu sundimatu rütme."

Sundimatu...

Olen hingamises.

Rütmid...

ja ma ikkagi liigun.

Armumu...

sest Jumala tingimatu armastus mõjutab mind võimsalt seestpoolt väljapoole.

Tingimusteta armastus on peamine põhimõte, mis läbib Jumala iseloomu ja milles Tema kuningriik toimib. Prohvet Jeremija kaudu annab Jumal meile teada oma südame mõtted ja oma päästemeetodi meie jaoks: „*Issand ilmutas ennast mulle kaugelt: Ma olen sind armastanud igavese armastusega, seepärast jääb mu osadus sinuga*" (Jr 31:3).

See on nii imeline! Pööra tähelepanu loogilisele seosele selle vahel, mida Jumal meie vastu tunneb ja kuidas Ta meile läheneb. Kuna Jumal armastab meid, soovib Ta meid enda poole tõmmata oma armu ligitõmbava mõjuga. Ta ei soovi meid oma ülemvõimu abil sundida ega meiega oma üleva tarkuse abil manipuleerida. Jumala ainus eesmärk on meid enda ligi tõmmata ja panna meid Teda usaldama.

See on kõik.

Ja see on suur asi.

Kusjuures väga suur.

Suurepärasem teostus pole mõeldav. Isegi mitte kõikvõimsale Jumalale. Ükskõik, kui jahmatav see ka poleks. Sina ja mina oleme vabad ütleva Talle „ei“. Seega on Ta võtnud endale delikaatse ülesande meid patust päästa, jättes meie vaba tahte puutumata ja meie valikuvabaduse kehtivaks.

Milline Jumal!

Ellen White tõdes suurepäraselt: „Armastus on vahendaja, mida Ta kasutab, et pattu meie südamest välja heita“ (*Thoughts from the Mount of Blessing*, lk 76). Jumala armastus võtab armu kuju, et patustega suhestuda. Armu ainulaadsus seisneb selles, et see üheaegselt nii vabastab kui ka vangistab mind. Hetkel, mil tõden, et ei suuda teha midagi, teenimaks ära Jumala armu, olen vaba ütleva Tema tahtele „ei“ ja samas innukalt ütleva „jah“. Aga kui ma usun intellektuaalselt või emotsionaalselt kas või mingisse tegude põhjal teenitud päästmisesse, olen moraalselt vigane, liikumisvõimetuks tehtud ja võidetud. Lähenen Jumalale süütundega ja see pigem nõrgestab kui tugevdab mu tahet. Ellen White räägib sellest hoiatusest ja julgustusest:

„Me ei peaks tegema ennast elu keskpunktiks ega tundma rahu-
tust ja hirmu, kas ikka saame päästetud. Kõik see pöörab meid
ära meie jõu allikast. Usalda oma hinge hoidmine Jumala hoolde
ja usu Temasse. Räägi ja mõtle Jeesusest. Las sinu mina kaob
Temasse. Heida kõrvale kõik kahtlused. Loobu hirmudest. Ütle
koos apostel Paulusega: Nüüd ei ela enam mina, vaid Kristus elab
minus. Ja mida ma nüüd elan ihus, seda ma elan usus Juma-
la Pojasse, kes mind on armastanud ja on iseenese loovutanud
minu eest.“ Jää püsima Jumalasse“ (*Tee Kristuse juurde*, lk 55).

On hea teada, et minu pääste on Tema töö, mitte minu. See on hingamine, mida Jeesus pakub. Aga Ta pakub palju enam, kui vaid hingamist, sest hingamisega tuleb ju ka energia! Vaid Kristuses hingamine, Tema arm, värskendab mind, annab energiat ja motiveerib. See annab puhta ja võimsa armastuse motiivi kui ainsa õige aluse sõnakuulelikkusele. Mind panevad liikuma Tema armu sundimatud rütmid. Ühtäkki on hingamispäeval palju suurem tähendus, kui sel varem on olnud.

Kindlasti teoloogiline arusaam.

Aga ka emotsionaalne mõte.

Leian end seisvat silmitsi Jumalaga, kes mind juba armastab, juba soovib, juba aktsepteerib. Mitte sellepärast, et oleksin midagi selle ära teenimiseks teinud, vaid lihtsalt sellepärast, et Ta on hea. Ja just siin, just praegu, sellel hetkel ma hingan. Seda tähendabki hingamispäeva tõde.

KÜSIMUSED ARUTELUKS

1. Kahjuks teame kõik lugusid adventistidest (meie ise?), kes on käitunud hukkamõistvalt ja armastuseta. Võta veidi aega, et jagada lugusid nendest, keda isiklikult tunned ja kes on oma tegude kaudu väljendanud Jumala tingimusteta armastust.
2. Palvenädala loeng ütleb, et Jumal lõi seitsmenda päeva ja täitis selle iseendaga. Aga Jumal on ju igas päevas, kas pole? Missugusel viisil või viisidel on Jumala ligiolu hingamispäeval teistsugune? Kuidas sa seda kirjeldaksid?
3. Mis sul enda peale mõeldes kõigepealt pähe tuleb? Hingamine ja seejärel töötamine? Või hingamine, et tööst vabaneda ja taastuda? Mis juhtuks sinu elus siis, kui laseksid end teise mõtlemisviisi asemel juhtida esimesel?
4. Mis on sinu reaktsioon arusaamale, et loomislugu ja lunastuslugu on põimunud ning hingamispäev on nende mõlema keskmeks? Mida see sinu elus muudab?
5. Kuidas võiksid hingata armu sundimatus rütmis? Kirjelda üksikasjalikult.

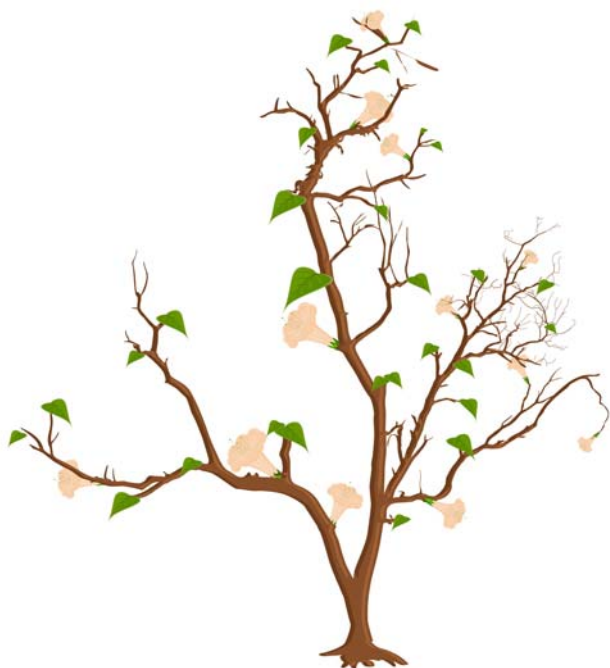
TEGEVUSED GRUPILE

1. Jagage oma rühm kolmeks võrdseks rühmaks.
 - a. Määra rühm, kes on hingamispäeva vastu.
 - b. Määra teine rühm, kes on hingamispäeva poolt.
 - c. Määra kolmas rühm, kes otsib viise, kuidas selle palvenädala loengu mõtteid kasutada, julgustamaks esimest

rühma kogema hingamist, lõõgastumist (ükskõik, kas nad mõtlevad, et on selle ära teeninud või mitte) ning tundmaks Jumala igavese armu ja armastuse sundimatuid rütme.

2. Üks võimalus selle rühmatöö tegemiseks (juhul, kui on aega) on järgmine. Esiteks, vali üks inimene esimesest rühmast ja üks inimene teisest rühmast. Lase neil pool minutit kuni minut väidelda. Küsi esimese grupi inimeselt, kas nende arvamus hingamispäevast on muutunud. Teise variandina võid lasta rühmadel töötada tervikuna samas järjekorras. Esimene rühm ja teine rühm väitlevad, siis proovib kolmas rühm julgustada, paljastades hingamise olemuse.

5. PÄEV

Pühamu

Halastav armastus

Kui Ellen White oli teismeeas, nägi ta väga meelierutava unenäo tohutusuurest templist. Ta kirjutas:

„Ma nägin unes templit, millesse kogunes suur hulk rahvast. Kui aeg otsa saab, päästetakse vaid need, kes selles templis on endale varjupaiga leidnud.“ Unenäos tundis ta sündi selles hoones varju otsida, kuid kartis, et mõnitav rahvahulk hakkab tema üle naerma. Ebamugavat närvilist hirmu tundes rajas ta endale aeglaselt templi juurde teed. Pärast sisenemist nägi ta kohe, et ehitised olid kavandatud arhitektuuriliselt ebatavalisel ja lausa rabaval moel: „Hoonesse sisenedes nägin ma, et mõõtmatu suurtempel toetus ühele tohutusuurele sambale.“

Huvitav!

Siin oli suur hoone ja kõike seda hoiti üleval „ühe tohutusuure samba“ abil. Kui ta mõtles, mida see võiks tähendada, märkas ta midagi selle samba juures: „...selle samba külge oli seotud üleni haavades ja veritsev Tall. Paistis, et meie, kes seal olime, teadsime, et seda Talle oli pekstud ja haavatud meie pärast“ (*Early Writings*, lk 78–79).

Ahhaa, nüüd näeme selle nägemuse tuuma.

Siin ilmutas Jumal noorele Ellen White'ile, et kogu adventrahvale il-

mutatud tõe tempel leiab endale „ühe tohutusuure samba“, millele see tempel toetub, ja see sammas on Kristuse rist. Kogu teoloogilise struktuuri õige mõistmise jaoks saab ülioluliseks tähelepanu keskendamine ristile. Kristust peab hoitama selgelt silme ees kui iga tõe punkti tõelist tuuma. „Samba“ sümbolile viidates kirjutas Ellen White hiljem, et rist „on see keskne sammas, millest lähtub kogu ülikülluslik ja igavene õndsus, mis saab risti vastuvõtnuile osaks. Selle surematu samba – Kristuse risti – all ja ümber ei saa patt ialgi uuesti elule tärgata ega eksitus kontrolli haarata“ (*SDA Bible Commentary*, 7A kd, lk 457).

Ning ühel teisel korral kirjutas ta need veelgi selgema tähendusega sõnad: „On olemas üks keskne tõde, mida peaks alati Pühakirja uurimisel silmas pidama, see on tõde Kristusest ja Temast kui ristilöödust. Igal teisel tõel on just nii palju mõju ja väge, kuivõrd see on seotud selle keskse temaga“ (*The Faith I Live By*, lk 50). Ellen White'i seisukoht oli selge, kindel ja tuli hingeline: kogu tõde tuleb vaadata Kolgatalt hoovavas valguses. Kristuse rist, millel Jeesus kannatas ja suri oma täiusliku armastuse tõttu inimkonna vastu, on kogu õpetuslikku tõe hoonet ülalhoidev keskne sammas. Samal hetkel, kui taandame tõe vaid faktide nimekirjaks, mille üle vaielda ja mida tõestada, oleme tõelt küljest lõiganud selle väe päästa. Kuid niipea, kui me mõistame, et iga doktriin on aken Jumala armastusse, paistab sellest välja selle tõeline ilu ja tegevusse paisatakse tõeline vägi.

Hea küll, selle väikese sissejuhatusega meie ees oleme nüüd valmis avastama õpetust, mida me tavaliselt nimetame *pühamu* doktriiniks.

TEERADA ON MEIE EES

Kui kuningas Taavet vaatles pühamut, siis ta *nägi teed*. Ta ütles 77. psalmis ja 14. salmis: „Sinu tee, oh Jumal, on pühamus.“ See on väga lahe ja vägev vihje, nii et järgi seda hoolsasti. Siin „teena“ tõlgitud sõna on *derek*. See tähendab *teerada* või *retke*. See sõna annab edasi mõtte rändamisest seotud eesmärgi poole, mõtte ühest kohast teise mine misest. Ilmselt on küsimus järgmine: kust kuhu liigutakse? Kui me lihtsalt vaatame pühamu põhiplaani, siis on see rada otsekohe nähtav. Võtame ette kiire retke, et saada kõigepealt paika alus pühamu avastamise teekonna jaoks, ja vaatame siis asja täpsemalt.

(Pühamu põrandaplaani pilti vaata siit: www.gcyyouthministries.org)

Esiteks on seal Iisraeli leer. Leeris elavad inimesed pühamut ümbritse-

vates telkides; igas suunas – pühamust põhjas, lõunas, idas ja läänes – kolm israeli suguharu ning pühamu asub selle laagri keskel. Jumal ütles Moosesele: „Ja nad tehku mulle pühamu, siis ma asun elama nende keskele“ (2. Ms 25:8). Igaüks võis pühamut näha juba eemalt, n-ö oma „eesõues“ seistes. See oli otseses mõttes „nende keskel“, nende kõrberännaku linna keskmes. Kuid nende keskel ei olnud lihtsalt üks hoone. Pühamu majutas Shekinah'i kirkuse kujul Jumala enda kohalolekut. Me tuleme selle juurde hetke pärast tagasi, kuid praegu tahame lihtsalt tähele panna, et Jumal tahab olla oma rahvaga ja Ta tahab teha oma rahvale Temaga olemise võimalikuks, kuigi nende turvalisuse huvides saab Ta praegu elada ainult mitme vaheteki taga.

Kui me leerist hoone suunas liigume, siis märkame, et pühamut ümbritseb igast suunast kõrge valge linane sein. Valge sümboliseerib moraalselt puhtust, õigust ja süütust. Kõrge valge seina sõnum on selge: me asume teisel pool süütuse seina, õigusest väljaspool. Me oleme patused, kes on Jumalast eraldatud meie iseloomu erinevuse tõttu Tema iseloomust, mis tähendab, et me oleme eraldatud Temast armastuse puudumise tõttu. Kuid siis märkame, et Jumal on varustanud meid lootuse uksega, sissepääsukohaga, sest idaküljes on imeilusaks lisandiks valgele ka sinisest, purpurpunasest ja helepunasest lõngast kootud eesriie; sissepääs läbi kõrge valge seina. Kui me eesriide kaudu siseneme, siis leiame end seismas suure vasest altari ees. Seal on tseremooniat läbi viiv preester. Me näeme põlvedel meest, kelle käed rõhuvad väikese talle pead sellise jõuga, mis alistuva looma peaaegu lõmastab. Mees tunnistab oma patte ja vabaneb enda süüst, kandes selle sümboolselt üle süütule ohvrile. Siis annab preester mehe kätte noa. Ühe kiire liigutusega on looma kõri läbi lõigatud, talle veri voolab kehast välja ja preester kogub osa verest kaussi. Siis asetatakse elutu ohver altarile ja põletatakse tuhaks.

Me liigume sümboolset teed mööda edasi ning vaatame, kuidas preester peseb oma käed ja jalad teises eesõues asuvas vasest riistas – pesemisnõus. Siis läheb preester, verekauss käes, pühamu esimesse ruumi, mida kutsutakse pühaks paigaks. Kui me pühas paigas seistes paremale vaatame, näeme kullast lauda ja sellele asetatud kahte virna värskest küpsetatud hapnemata leibu. Kui me ümber pöördume ja vasakule vaatame, näeme seitsme haruga küünlajalga, iga haru otsas ere võbelev leek. Kui pöörame jälle näo teeraja suunas ja vaatame ettepoole, siis näeme kuldset altarit ja sellel põlevat suitsutusrohtu, mis täidab ruumi meeldiva lõhnaga. Siis märkame, et preester teeb midagi,

mis tundub olevat täiesti planeeritud ja kavapärane: ta kastab oma sõrmed kausis oleva vere sisse ning piserdab punast vedelikku vahetekile, mis ripub kohe suitsutusrohu altari taga. Ta loendab sosinal: üks, kaks, kolm ... Ta kastab sõrmi ning piserdab täpselt seitse korda.

Tundes huvi selle vastu, mis on vaheteki taga, lükkame selle kõrvale ja astume pühamu teise ruumi, mida kutsutakse kõige pühamaks paigaks või pühamast pühamaks. Selles ruumis on üks muljetavaldav asi. See on rikkalike kaunistustega kaetud risttahukakujuline laegas, mida nimetatakse lepingu laekaks (eestikeelses Piiblis „seaduselaegas“ – tõlk.). Laeka sees on kaks kivitahvlit, millele on Jumala enda sõrmega kirjutatud kümme käsku. Laeka peal on puhtast kullast kaas, mida kutsutakse halastuse istmeks (eestikeelses Piiblis „lepituskaas“ – tõlk.). Laeka mõlemas otsas on kaks puhtast kullast ingli kuju. Neid nimetatakse katvateks keerubiteks. Kui me pöördume ja ringi vaatame, siis märkame, et vahetekk ja lagi on kaunistatud kuldsete inglitega. Kõige muljetavaldavam aga on laeka kohal kahe katva keerubi vahel kiirgav ere valgus. See on Shekinahi auhiilgus – Jumala nähtav kohalolek.

Pühamus märgistatud rajal on selgelt näha kolm põhiastet ehk kolm kogemuslikku faasi:

1. eesõu
2. püha paik
3. kõige püham paik

Me võime seniõpitu kokku võtta näiteks nii:

Pühamu varustab inimesed *tee, teeraja* ja kogemusliku *rännakuga*, et nad saaksid tagasi vahetu ja varjamatu osaduse Jumalaga. See on Jumala plaan Tema ja meie vahelise läheduse taastamiseks!

JEESUS ON TEE

Kui tuleme Uue Testamendi juurde, siis saame teada, et iga pühamu sümbol osutas Jeesusele, kujutades nii patustele Tema päästmisteenistuse erinevaid aspekte. Esiteks, kui me avame Johannese evangeeliumi, siis näeme, et Jeesust on seal kirjeldatud „pühamu keeles“. Pane tähele Johannese 1:14: „Ja Sõna sai lihaks ja elas meie keskel, ja me nägime tema kirkust nagu Isast Ainusündinu kirkust, täis armu ja tõe.“ Sõna, mis siin on tõlgitud „elas“, tähendab sõna-sõnalt *kogudusetelki* või *pühamut*. Nii võime Young's Literal Translation'i nimelisest tõlkest

lugeda „Sõna sai lihaks ja telkis pühamus (ingl.k. „tabernacle“ on kogudusetelk ehk pühamu – tõlk.) meie keskel.“ Üks teine piiblitõlge (The Message) ütleb siin veelgi isiklikumaks minnes: „Sõna sai lihaks ja verekseks ja asus naabrusesse elama.“

Ja Johannes räägib meile, miks Jeesus tuli: et meie võiksime vaadelda Jumala „kirkust“. See on selge viide Vana Testamendi pühamu kõige pühamas paigas asunud Shekinah'i auhiilgusele. *The Complete Jewish Bible*'i tõlkijad tabasid selle ära. Pane tähele, kuidas nemad selle teksti tõlkisid: „Sõna sai inimeseks ja elas koos meiega ja me nägime Tema Sh'khinah'i, Isa ainsa Poja Sh'khinah'i, täis armu ja tõe.“ Johannese kavatsus on selge. Jeesus ongi see, kellele osutas sümboolne pühamu. Nagu me juba nägime, ütles Jumal Vanas Testamendis Moosesele: „Ja nad tehku mulle pühamu, siis ma asun elama nende keskele“ (2.Moosese 25:8). Nüüd on seesama Jumal maailmas avalikuks saanud, elades lihast ja verest tehtud tunnistustelgis meie hulgas. Tema kaudu on inimesed nüüd juhatatud kõige pühamasse paika, Shekinah'i kirkuse vahetusse kohaolusse.

Kui me Johannese evangeeliumis edasi liigume, muutuvad asjad veelgi selgemaks. Johannese 2,19–21 loeme: „Jeesus vastas ja ütles neile. „Hävitage see tempel ja ma ehitan selle üles kolme päevaga.“ Siis ütlesid juudid: „Selle templi ehitamiseks on kulunud nelikümmend kuus aastat ja sina ehitud selle üles kolme päevaga?“ Aga Tema rääkis oma ihutemplist.“ Siin näeme, et Jeesus rääkis selgesõnaliselt endast kui „templist“, millele osutas iidne pühamu. Tema oli tulnud maailma elama reaalselt läbi seda, mida pühamu esitas sümbolite kujul.

Meenuta, mida me lugesime Psalm 77:14-st: „Sinu tee, oh Jumal, on pühamus.“

Nüüd pane tähele, mida Jeesus ütles enda kohta Johannese 14:6: „Mina olen tee ja tõe ja elu. Ükski ei saa minna Isa juurde muidu kui minu kaudu.“

Jeesus väidab end olevat pühamu poolt kujutatud „tee“ või teerada. Eluliselt oluline asi, mida me siin mõistame, seisneb selles, et lõppsiht, millele osutas pühamu tee ja mille juurde Jeesus meid viib, ei ole lihtsalt üks koht, vaid hoopis isik. Jeesus ütleb, et Tema on tee „Isa juurde“. Pühamu ei edasta meile kuivi teoloogilisi fakte. See avab meie ees kogemusliku retke üha sügavamale ja sügavamale Jumala südamesse. Ning see retk on Jeesus. Sisuliselt osutab iga pühamu sümbol Temale

ja suurele päästmistööle, mida Tema võtab ette selleks, et tuua meid tagasi kõige pühama paiga lähedasse osadusse Jumalaga.

Vaata seda, kui me seoseid loome.

Igasse pühamu osasse sai siseneda üksnes eesriide kaudu. Jeesus ütles enda kohta: „Mina olen uks. Kes iganes läheb sisse minu kaudu, see pääseb“ (Johannese 10:9). Ja apostel Paulus ütles, et Jeesuse kaudu on meil „tee“, mille Ta on „avanud meile uuen ja elavana vahevaiba, see on oma ihu kaudu“ (Heebrealastele 10:20).

- Peamiseks pühamu rituaaliks oli talle ohverdamine vasest altaril. Ristija Johannes kuulutas, osutades Jeesusele kui ohvrile meie pattude eest: „Vaata, see on Jumala Tall, kes kannab ära maailma patu“ (Johannese 1:29).
- Rituaalseks pesemiseks kasutatud pesemisnõu osutas Jeesusele kui „elavale veele“ (Johannese 4:11) ning see õpetab meile ka „uuestisünni pesemise ja Püha Vaimu uuendamise“ kohta (Tiituse 3:5).
- Leib laual osutas Kristusele, kes ütles: „Kes minu juurde tuleb, see ei nälgi iialgi, ja kes minusse usub, see ei janune enam iialgi“ (Johannese 6:35).
- Seitsmeharulist lambijalga hoiti põlemas, et pühamu oleks valgustatud. Jeesus ütles enda kui meie patu ohvri kohta: „Mina olen maailma valgus. Kes järgneb mulle, ei käi pimeduses, vaid tal on elu valgus“ (Johannese 8:12).
- Suitsutusaltar osutas ühele kristliku kogemuse erilisele aspektile: „... talle anti palju suitsutusrohete, et ta paneks neid koos kõikide pühade palvetega kuldaltarile“ (Ilmutuse 8:3). Pühamus põlev meeldiva lõhnaga suitsutusrohi sümboliseerib meie palveid, mis tõusevad Jumala ette Jeesuse kaudu.
- Seaduselaeka sees hoiti Jumala kümmet ennastohverdava armastuse seadust – kümmet käsku. Need sümboliseerisid Jumala igatsust kirjutada oma armastuse põhimõtted meie südamesse ja mõistusesse: „Ma annan oma seadused nende südamesse ja kirjutatan need nende mõistusesse“ (Heebrealastele 10:16).

Kirjeldades edasi-tagasi retke Isa juurest maailma ja sealt tagasi Isa juurde, ütles Jeesus: „Ma olen pärit Isa juurest ja tulnud maailma, taas

ma jätan maailma ja lähen Isa juurde" (Johannese 16:28). Jeesus tuli kõige pühamast paigast siin maal asuvasse meie patusesse, eraldatud leeri. Siis vallutas Ta meie isepäised südamed ja võttis ette teekonna tagasi kõige pühamasse paika, kutsudes meid järgima Teda teel, mille Ta on meie jaoks maha märkinud.

Millest siis pühamu meile räägib?

Kõik see räägib Jeesusest!

See kõik räägib Jeesusest, Tema päästva eestkosteteenistuse paljude moodsate täitmisest, mida Ta meie kasuks teeb!

See kõik räägib Jeesusest, kes juhib meid sammhaaval tagasi täielikult taastatud suhtesse Isaga!

PÄÄSTMISE AJALUGU

Hea küll, astume nüüd sammukese tagasi, tõmbame hinge ja vaatame pühamut teise nurga alt. Siiani oleme näinud, et pühamu sümboliseerib iga üksiku Kristusesse uskuja isiklikku teed. Kuid pühamu esitab ka päästmise ajalugu tervikuna. Eesõu koos ohvrialtariga suunab meie tähelepanu aastale 31 pKr, mil Kristus löödi meie eest risti. Pärast oma ülestõusmist läks Jeesus taevasse, kus Ta asus täitma taevase Ülempreestri rolli taevas asuva tõelise pühamu pühas paigas. Tema teenistuse see faas algas aastal 31 pKr ja kestis kuni 1844. aastani, kui Ta läks taevase pühamu kõige pühamasse paika, et osaleda oma ülempreesterliku teenistuse lõpufaasis.

Juutlik aasta sisaldas endas kahte põhilist, kogu lunastuslugu kirjeldavat tseremoniaalse teenistuse liiki: *igapäevast* teenistust ja *iga-aastast* teenistust. *Igapäevane teenistus*, mida meile ülevaatlikult kirjeldatakse 3. Moosese raamatu 1.–4.peatükis, koosnes reast väga lihtsatest, kuid tähenduslikest tseremoniaalsetest toimingutest. Kogu protsessi keskpunktis oli preester, kes tõi rahva pattude eest regulaarseid ohvreid ja kandis siis vere piserdamisega kõige pühama paiga eest olevale vahetekile rahva patud sümboolselt pühamusse. See osutas täiuslikule patuohvrile, mille Kristus pidi ristil surres tooma. See igapäevane sümboolne teenistus heitis valgust erakordsele plaanile. Samal ajal, kui heebrealasi ümbritsevad paganrahvad praktiseerisid jumalateks maskeerunud deemonite ärgitusel õõvastavat inimohvrite toomist (5. Moosese 32,16–17; Psalm, 106:37), õpetati heebrea rahvale pühamu kaudu, et Jumal annab iseend inimkonna eest kannatustesse ja surma.

Jumal oli neile edastamas aukartust äratavat tõde, et meie päästet ei saa välja teenida mitte ühegi meie toodava ohvri kaudu. Jumalat ei saa vaigistada ega rahustada, sest Ta juba armastab meid. Me ei pea Teda oma tegudega veenma, et Ta meid päästaks, sest Ta on juba otsustanud päästa meid iga hinna eest, kogu hinna eest, mis Tal tuleb maksta. Kogu aasta vältel korraldati tseremooniat, mis pidi inimeste meeltes elavana hoidma ja kinnitama mõtet, et Jumal ohverdab kõik, mis on meie päästmiseks vajalik. See tseremoonia oli alaline avalik kinnitus Jumalalt, mis ütles: *ma armastan nii palju, et ma kannatan ja suren, et vabastada sind patust ja surmast.*

Iga-aastast teenistust kirjeldatakse 3. Moosese raamatu 16. peatükis. Aastase tsükli viimasel päeval jõuti pühamuteenistuse sümboolikaga selle lõppeesmärgini. Seda sündmust nimetati *Yom Kippur'iks, äralepituspäevaks*. Sellel pühamuteenistuse kõrghetkel viidi läbi eriline tseremoonia, mis sümboliseeris patu probleemi lõplikku lahendust – täiuslikku lepitust ja kurja täielikku hävitamist. Kui kogu Iisrael kogunes pühamu ette, toodi ülempreestritele kaks sikku. Üks neist oli määratud „Issandale“ ja teine „patuoinaks“, mis heebrea keeles oli *Azazel*. Issanda sikk tapeti ja see osutas taaskord tulevikus asetleidvale Kristuse ohvrile ristil kui ainsale päästevahendile. Taas ütles Jumal: *Mina, mitte teie! Mina ohverdan end teie päästmiseks, mitte teie ei tee seda*. Osa Issanda siku verest toodi kõige pühamasse paika ja seda piserdati seal seitse korda lepituskaanele, mis kattis Jumala kasku, mida oli rikutud. Sel viisil osutati, et nende pattude eest, mida Iisrael oli kogu aasta jooksul igapäevase teenistuse raames üles tunnistanud, tehti nüüd lõplik ja täielik lepitus. Nii sümboliseeris äralepituspäev lõplikku ja muutmatut kohtuotsust, mis tehti rahva kasuks, nende päästmise kasuks ja selleks, et nad võiksid täiuslikuna Jumala ees seista.

Siis pani ülempreester oma mõlemad käed patuoina peale ja tunnistas selle pea peal rahva patud. Kuid *Azazel'i* sikku ei tapetud. Selle asemel juhiti see „asustusetu maale“, et see seal „kõrbes“ üksi hukkuks. Kuna patuoinas polnud ilmselgelt „Issanda sikk“ ja kuna selle verd ei toodud ohvriks, peab *Azazel* sümboliseerima üht teist tegelast, kes kannab vastutust kurja olemasolu ja inimkonna langemise eest. Iidne heebrea rahvas mõistis, et *Azazel* sümboliseeris saatanat, kes on kurja algataja ja inimkonna kiusaja ning juudi õpetlased arvavad seda tänaseni. Nii näeme siis, et äralepituspäev osutas lõpliku otsuse tegemise päevale või kohtupäevale, mille vältel pitseeritakse iga inimese kohtuasi ja saatat kannab kurja autorina kurja eest vastutust. Mõningatel inimestel

tekitab õudusunenägusid juba paljas mõte kohtutunni saabumisest. Ja ometi seisame me täpselt siin silmitsi kõige ilusama pildiga Jumalast, mida meil on võimalik ette kujutada.

KOHTUMÕISTMINE

Johannes selgitab meile kohtumõistmise mõistet mitme jõulise mõt-tearenduse kaudu. Jälgi tema suurepärast „evangeelselt kalibreeritud“ arutluskäiku. 1. Johannese 3:20–21 ütleb ta järgmist: „... olgu mis ta-hes, milles meie süda meid süüdistab, Jumal on siiski meie südamest suurem ja tema teab kõik. Armsad, kui meie süda ei süüdista, siis on meil julgus Jumala ees.“ Esiteks tahab Johannes meile teada anda, et sisemine hukkamõistetuse tunne on patu probleemi puhul loomulik. Jah, meie süda mõistab meid hukka ja õigesti teeb. Me oleme ikkagi patused. Me kanname oma teadvuses süütunnet selle eest, mida ole-me valesti teinud. Aga siis ütleb Johannes: „Jumal on suurem kui meie süda.“ See tähendab, et Jumal armastus on vägevam kui hukkamõist, mida me oma pattude pärast tunneme. Ta teab minu ja sinu kohta kõike ning Ta armastab meid ikkagi. Kui me seda usume, siis taandub hukka-mõist meie südametest ja meil on „kindlustunne Jumala suhtes“.

Neljandas peatükis laiendab Johannes seda mõtet veelgi. Võta vastu iga rida sellest:

„Kes iganes tunnistab, et Jeesus on Jumala Poeg, selles püsib Jumal ning tema püsib Jumalas. Ja me oleme tunnetanud ja us-kunud armastust, mis Jumalal on meie vastu. Jumal on armas-tus ja kes püsib armastuses, püsib Jumalas ja Jumal püsib te-mas. Selles on Jumala armastus saanud meie juures täiuslikuks, et meil oleks julgust kohtupäeval; sest nii nagu on tema, oleme meiegi selles maailmas. Armastuses ei ole kartust, vaid täiuslik armastus ajab kartuse välja, sest kartuses on karistus, aga kart-ja ei ole saanud täiuslikuks armastuses. Meie armastame, sest tema on meid enne armastanud“ (1. Johannese 4:15–19).

Milline pilt!

Julgus kohtupäeval – mitte hirm! Isegi mitte ujedus!

Vaid julgus!

Kuidas on see võimalik?

See, mida Johannes siin õpetab, on kohtumõistmise eluterveks mõist-

miseks absoluutselt oluline. Ta tahab panna meid mõistma, et kui me oleme rajatud Jumala armastusse – kui me „oleme tundma õppinud ja uskunud armastust, mis Jumalal on meie suhtes“ – siis on meil „julgus kohtupäeval“. Jumala armastus „ajab hirmu välja“ meie südamest ja võtab enda alla kogu meie sees oleva emotsionaalse ruumi. Ma ei si-sene kohtusse oma õigusele kindel olles, vaid täielikult Tema õigusest sõltudes. See on kõige pühama paiga auline saladus, see on rõõmustav tõde äralepituspäevast. Kui me astume sellesse kõige sisemisse ruumi, et seal meie üle kohut mõistetaks, siis näeme, et Jumala käsk, mis on kohtumõistmisel õige ja kohane mõõdupuu, on kaetud lepituskaanega (ingl. keeles sõna-sõnalt „halastuse iste“ – tõlk.) ja lepituskaas ise on kaetud verega.

Siin on sümbolises tähenduses suur tõde „Kristusest, meie õigusest“. Käsule, mis osutab meie patule ja deklareerib meie süüd, on vastatud Jumala halastusega. Jeesus elas täiuslikku õiget elu ja Jumal arvestab mind sama õigeks Temas. Jeesus suri minu eest. Tema veri valati minu eest, ilmutades, et Jumala armastus astub minu patu ja süü asemele. Paulus ütles seda niiviisi: „Ent kus patt on suurenenud, seal on arm saanud ülirohkeks“ (Roomlastele 5:20). See on hingetuksvõttev hea sõ-num!

Kuid kogu selle särava valgusega Jumala halastuse kohta kaasneb ka oht ja hoiatus. Jaakobus annab meile teada, et on üks viis, kuidas saame nurjata halastuse väge, mida Jumal kohtumõistmisel meie kasuks rakendab – me saame seda nurjata, olles halastamatud teiste suhtes: „Sest kohus on halastamatu selle suhtes, kes ise ei ole halastanud, kuid halastus kiidab end kohtust kõrgemaks“ (Jaakobuse 2:13). *Kui ma suhtun teistesse nende pattude tõttu hukkamõistvalt, siis ilmutan ma sellega, et ma pole tõeliselt vastu võtnud minu pattude tõttu mulle osutatud Jumala halastust.* Kohtumõistmisel on minu jaoks olemas Jumala halastus, kuid ma ei suuda seda näha, kui ma teiste suhtes halastamatu olles selle ise oma vaateväljast blokeerin. Olles inimeste suhtes üleliia karm, püstitan ma enda sisse vaimsed ja emotsionaalsed müürid, mis teevad võimatuks minule suunatud Jumala armastuse tajumise. Teiste hukkamõistmine nende vigade eest loob minus piiratud psühholoogilised parameetrid, nii et ma ei suuda Jumalat tajuda ega vastu võtta. Siit selgub, et teiste suhtes hukkamõistva suhtumise omamine on sõna otseses mõttes kõige ohtlikum asi, mida inimene võib teha.

Kohtutunni tõde on kutse võtta halastus vastu ja osutada halastust. Ja

see teeb sellest äärmiselt hea sõnumi – kui me muidugi ei otsusta elada teisi hukka mõistes. Kuid miks astuda sellel kursil? Kõigi meie ette on laotatud suurepärase tervendav tee Kristuses:

Tema kutsuva armastuse ukse kaudu,
ohvrialtarini, kus me saame kõigi pattude täieliku andestuse,
minnes sealt edasi pesemisenõuni, et meid võidaks puhtaks pesta süüdlaslikust südametunnistusest,
sealt pühasse paika toituma eluleivast, elama Jeesusest voolava Jumala headuse selgusttoova valguse läbi ja tõstma oma tänulikud palved Kristuse õiguse meeldiva lõhnaga segunenult Jumala ette,
ning lõpuks edasi kõige pühamasse paika, et Jumal oma igaveses poolehoidus meie üle otsuse langetaks ja et Tema armastuse seadus meie südamesse kirjutataks.

Tule nüüd! Võtame ette teekonna, mille Jumal on oma halastava armastuse kaudu meie ette seadnud.

KÜSIMUSED ARUTELUKS

See lugu ütleb, et teiste üle otsustamine ja teiste hukkamõistmine „on kõige ohtlikum asi, mida inimene võib teha.“ Aga mis siis, kui sa ei suutu sel viisil teistesse, vaid ainult iseendasse? Kas see on mingil moel parem viis? Miks või miks mitte?

Jaga lugusid oma elust, mis oleksid näiteks sellest, kuidas sa:

1. tulid Jumala armastuse eesõue;
2. sisenesid palvetamise ja Temaga osaduses olemise pühasse paika ning
3. sisenesid kõige pühamasse paika, kus sul on täielik suhe universumi Jumalaga.

Kui võimalik, sea ruumi üles kuus „peatuspaika“ asjadega, mis sümboliseeriksid esimest eesriiet, siis altarit ja pesemisenõu, siis teist eesriiet, millele järgneksid leib, küünlajalg, suitsutusrohi ja kolmas eesriie, mis juhib seaduselaeka juurde.

1. Kõndige vaikselt ja palvemeelselt see tee läbi. Sisenege läbi Tema kutsuva armastuse ukse, peatudes ohvrialtari juures, et seal vastu võtta täielik andestus kõigi oma pattude eest. Min-ge sealt edasi pesemisenõuni, et teid võidaks puhtaks pesta teie süüdlaslikust südametunnistusest. Sealt pühasse paika toituma eluleivast, elama Jeesusest voolava Jumala headuse selgusttoova valguse kaudu ja tõstma oma tänulikud palved Kristuse õiguse meeldiva lõhnaga segunenult Jumala ette.
2. Lõpuks liikuge edasi kõige pühamasse paika, et Jumal oma igaveses poolehoidus meie üle otsuse langetaks ja et Tema ar-mastuse seadus meie südamesse kirjutataks.

TEGEVUSED GRUPILE

1. Kui soovite, täiendage ja kaunistage oma pühamu mudelit.
2. Tegevus on sellesse õppetundi sisse ehitatud. Rajage paberit või plokke kasutades pühamu või moodustage see ruumis mööblit ümber paigutades või (viimase abinõuna) lihtsalt joonistage püha-mu. Kui valite selle viimase viisi, siis laske igaühel joonistada pü-hamu ja võtke see koju kaasa, et seda kasutada selle nädala pü-hendushetkedel; paluge inimestel nädala pärast oma kogemusi ja avastatut jagada.

6. PÄEV

Surm ja pörgu *Isetu armastus*

Selles palvenädala loengute sarjas oleme keskendunud tõe templile, vaadanud läbi õpetuslike akende, mis moodustavad Seitsmenda Päeva adventistide ususüsteemi. Oleme korduvalt avastanud, et iga üksik tõe Piiblis viitab sellele ainsale suurele tõe Jumala armastusest, mis on lihaks saanud Jeesuses Kristuses. Iga tõeline piibellik doktriin toimib kui kujuteldav prilliklaas, mille kaudu avaldub Jumala iseloomu isetu armastus palju selgemalt. Ellen White on suurepäraselt võtnud kokku terve Piibli olemuse – „raamat, mis avab Jumala iseloomu“ (*Aja märgid*, 3. märts, 1898). Sellest Pühakirja vaatenurgast lähtuvalt võtab ta samuti kokku adventsõnumi kui „Jumala armastava iseloomu ilmsiks tegemise“ (*Christ's Object Lessons*, lk 415). Iga doktriini väärtus seisneb selle võimes anda midagi edasi Jumala iseloomu kohta. Iga tõe pähe öeldav väide, mis läheb vastuollu põhieeldusega, et „Jumal on armastus“ (1 Johanne 4:8), võib sellest vastuolust tingituna valeks pidada.

Pange tähele, kuidas Ellen White kirjeldab piibliõppe mõtet: „Te peaksite uurima Piiblit, kuna see räägib teile Jeesusest. Piibli lugemisel on võimalik näha Jeesuse piiritut veetlevust. Sa armud Kolgata mehesse ja võid igal sammul maailmale öelda: „Tema teed on meeldivad ja kõik Tema rajad toovad rahu““ (*Life Sketches*, lk 293). Väga lahe!

Ta ütleb – õppige Piiblit.

Aga miks?

Sest see paljastab Jeesuse piiritu veetlevuse.

Ja mis juhtub sinuga, kui sa kohtud Pühakirja vahendusel Jeesusega?

Sa hakkad teda armastama.

Probleem on selles, et tihtipeale õpime Piiblit ja jutlustame sellest ilma, et Jeesus oleks silmapiiril, või kui ta on kuskil silmapiiril, siis joonealuse allmärgusena. Kui on üldse midagi, mida peaksime selgelt väljendama, siis on see tõsiasi, et Jeesus ei ole osa meie sõnumist. Jeesus peab olema kogu meie sõnum. Selle ajani, kuni Ta seda ei ole, ei jutlusta me „tõde“, ükskõik kui suurel määral me end seda tegevast kujutleme. Meie doktriin surnute olukorra kohta on näide piibellikust tõest, millel on võime tuua esile Jumala suurt armastust Kristuses. Kahjuks aga taandatakse see ainult kirjakohtadel põhinevaks vaidluseks, mille ainsaks eesmärgiks on tõestada, et surnud inimesed on teadvuseta olekus, ja vaidluse võitmisel tõestame vaid seda, et keegi ei lähe otse taevasse ega põrgu. Olgem ausad: see osa pildist ON oluline, aga MIKS on see oluline? Lihtsalt tõestamiseks tõsiasja, et surnud on tõesti surnud? Ei! Pigem on see oluline sellepärast, et piibellik tõde surma kohta avab akna, mõistmaks Kristuse kannatuste ja Kolgatal suremise tõelist olemust, mis omakorda paljastab hingetuksvõtvate selgusega Jumala armastuse tõelise olemuse.

Sukeldume sellesse märkimisväärsesse teemasse ja vaatame, mida leiame.

SURMA OLEMUS VASTAVALT PIIBLILE

Esimene asi, mida peame surma kohta mõistma on see, et Piibli põhjal on olemas kaht sorti surma. Ilmutuse raamatus räägitakse meile sellest, et on olemas midagi, mida kutsutakse „teiseks surmaks“ (Ilmutuse 2:11; 20:6, 14; 21:8). Sellest saame loogiliselt tuletada, et kui on olemas teine surm, siis peab olema ka esimene surm. Matteuse 10:28 selgitab Jeesus nende kahe põhierinevust: „Ja ärge kartke neid, kes ihu tapavad, hinge ei suuda aga tappa, pigem kartke teda, kes võib nii hinge kui ihu põrgus hukata!“ Esimene surm tähendab kõigest füüsilise ihu tapmist. See on tavaline surm, millesse kõik surevad, ja millega kõik inimesed on tuttavad. Seitsmenda päeva adventistidena mõistame, et esimene surm paneb inimese teadvusetusse unesarnasesse olekusse. Kui ini-

mene sureb esimesse surma, ei lähe ta kohe taevasse ega põrgu.

Siiski, sellega lugu veel ei lõpe, kuna esimene surm ei ole veel inimese lõpp. Esimesest surmast on ülestõusmine, mis saab osaks nii päästetutele kui ka kadunutele. Jeesus väljendas ennast selgesti: „Ärge pange seda imeks; sest tuleb tund, mil kõik, kes on haudades, kuulevad tema häält ning tulevad välja: need, kes on teinud head, elu ülestõusmiseks, aga need, kes on teinud halba, hukkamõistmise ülestõusmiseks“ (Johannese 5:28, 29). Niisiis, inimesed surevad esimesse surma ja seejärel äratatakse nad üles, aga nende elluäratamiseks on kindel põhjus. Selleks põhjuseks on, et kui inimene sureb esimesse surma, säilitab Jumal mingil kujul selle inimese põhilise isiksuse ja iseloomu, kuigi keha on teadvusetus ja täiesti elutus olekus. Piibel kirjeldab seda nii: „sest põrm saab jälle mulda, nõnda kui ta on olnud, ja vaim läheb Jumala juurde, kes tema on andnud“ (Koguja 12:7).

Loomulikult viitab „põrm“ kehale, mis läheb pärast esimest surma tagasi maasse kui orgaaniline materjal. „Hing“, mis läheb tagasi Jumala juurde, moodustub iga inimese isiksusest, mõtetest, tunnetest, motiividest – kõigest sellest, mis määratleb isiku kordumatu olemuse ja moraalse iseloomu. Jumal säilitab „hinge“, mis esimese surma järel „läheb tagasi“ Tema juurde, teadvusetus seisus kuni ülestõusmiseni, mil Ta paneb füüsilise keha hingega uuesti kokku, ning seejärel teadlik elu jätkub. Ellen White selgitas seda järgmiselt:

„Meie isiklik identiteet säilitatakse ülestõusmisel, kuigi me ei koosne samadest materiaosakestest ja materjalidest, mis pandi hauda. Jumala imelised tööd on inimese jaoks müsteerium. Vaim, inimese iseloom, pöördub tagasi Jumala juurde, kus see hoitakse alles. Ülestõusmisel on igal inimesel tema enda iseloom. Jumal, Temale sobival ajal, kutsub surnud välja, andes neile uuesti elu-hingeõhu ja käskides kuivadel luudel ellu ärgata“ (Heaven, lk 40).

See on peaaegu nii, nagu võtaksime arvutist välja kõvaketta, millele on salvestatud kõik ainulaadne informatsioon, mida selle arvuti omanik on kogunud ja talletanud, tõstaksime selle ketta mõneks ajaks riulile ja hiljem paigaldaksime selle teabe uude arvutisse. Kui inimene sureb esimesse surma, siis keha laguneb mullas ja Jumal säilitab selle inimese isiku ülestõusmise jaoks. Sellel hetkel on iga inimene silmitsi ühega kahest saatusest: neile antakse kas surematuse kingitus või kogevad nad teist surma.

Niisiis, mis värk selle teise surmaga on? Mis see on? Kuidas see juhtub?

Läheme tagasi Matteuse 10:28 juurde, kus Jeesus selgitab esimese ja teise surma erinevust: „Ja ärge kartke neid, kes ihu tapavad, hinge ei suuda aga tappa, pigem kartke teda, kes võib nii hinge kui ihu põrgus hukata!” Sõna, mis on siin tõlgitud kui „hing”, on kreeka keelses tekstis *psyche*. Sisuliselt viitab see mõistusele ja kõigele sellele, mida kirjeldasime eelnevalt kui inimese iseloomu või kellegi täielikku isiklikku identiteeti. Kui esimene surm tähendab vaid keha surma – inimese bioloogilist poolt –, siis teine surm tähendab inimese keha ja hinge täieliku kustutamist. Sellest koosnebki õelate viimane hävitamine, „nagu ei oleks neid olnudki” (Obadja 1:16).

Oluliseks osaks siin on mõista, kuidas teine surm toimub ja mis seda põhjustab. Jeesus andis meile üsna selged juhised Johannese 5:28. Õelad ärkavad esimesest surmast, mida Tema nimetab „hukkamõistmise ülestõusuks”. Hukkamõistmine on psühholoogiline nähtus. See toimub vaimsete ja emotsionaalsete protsesside kaudu, kui inimene on silmitsi süütundega, mis on seotud tema tehtud üleastumistega. Kui õelad äratatakse üles, siis neid mitte ainult ei hävitata teist korda füüsiliselt, vaid nad on silmitsi kogu oma eluga selle täies ulatuses, mida neile näidatakse Jumala ennastohverdava armastuse valguses nende vastu. Ilmutuse 20. peatükk kirjeldab seda üsna selgelt:

„Ma nägin suurt valget trooni ning seda, kes sellel istub, kelle palge eest põgenesid maa ja taevas, ning neile ei leidunud aset. Ja ma nägin surnuid, suuri ja pisikesi, seisvat trooni ees, ning raamatud avati. Teine raamat avati, see on eluraamat. Ja surnute üle mõisteti kohut sedamööda, kuidas raamatuisse oli kirjutatud, nende tegude järgi. Ja meri andis tagasi oma surnud ning surm ja surmavald andsid tagasi oma surnud ning igaühe üle mõisteti kohut tema tegude järgi. Ja surm ja surmavald visati tulejärve. See on teine surm – tulejärv. Keda iganes ei leitud olevat eluraaamatusse kirjutatud, see visati tulejärve” (Ilmutuse 20:11–15).

See on väga raske ja ääretult kurb lõik Piiblis, kuna see kirjeldab õelate viimast hävingut, kellest iga viimane kui üks on inimene, keda Jumal kogu südamest armastas; igaüks oli inimene, kellele oli antud igavese elu kingitus Kristuses; igaüks oli inimene, kes hülgas järjepidevalt Jumala armastuse, jõudes lõpuks sisemise hävinguni. Millele soovime siin lõigus tähelepanu juhtida, on just see, kuidas õelad teist surma kogevad. Siin on välja toodud neli põhipunkti:

ESIMENE

Teine surm algab Vägeva Jumala täieliku ilmumisega, kes istub „võimsal valgel troonil“ ja Ta „nägu“ on selgelt nähtav kõigile hämmeldunud pilkudele. Paulus nimetab seda päeva „Jumala viha ja õiglase kohtumõistmise ilmumise päevaks“ (Roomlastele 2:5). Viha avaldub ilmumise valguses. Ilumine lähtub Jumalast ja võtab endast teadliku kuju nendes, kes seda vaatavad.

TEINE

Kui õelad seisavad Jumala ees, siis ei leita „neile kohta“. Kahtlemata on need kõigi maailma lugude kõige kurvemad sõnad. Teine surm on täielik üksindus, sügav sisemine täieliku kuulumatuse tunne. Õelad, kes seisavad Jumala trooni ees ja vaatavad Tema palet, mõistavad täie selgusega, kuidas nad on Jumala kuningriigi suhtes niivõrd häälest ära, et seal ei oleks absoluutselt „neile kohta“. Need, kes on pöördumatult kallutatud isekuse poole, ei sobi universumisse, mida valitseb täieliku isetu armastuse seadus. Nad ei suuda olla sellises ühiskonnas või suhelda olenditega, kes elavad täielikult teineteise jaoks. Nad ei suuda sellist ühiskonda isegi mõista. Harmooniline andmise ja vastuvõtmise tõusu ja mõõna mõistmine või koguni väärtustamine käib neile üle jõu. Patt on õõnestanud nende südamed ja võtnud neilt võime armastada. Vastuhakk on viinud neilt hinge leebed impulsid. Isekus on hävitanud nende tundliku inimlikkuse.

Teine surm paneb õelaid seisma silmitsi kalgi reaalsusega ülimest mõttetusest, sest elul puudub elu Autorita igasugune mõte. Täielik üksindus on kõik, mida nad tunda suudavad, sest eraldatuna sellest Ainsast, kellega oleme kõige lähedamalt seotud, ei ole meil rahuldust pakkuvaid suhteid. Nende hinge valdab täieliku väärtusetuse tunne, sest lahus Jumalast, kes lõi meid väärtuslikeks. Enda näo järgi, ei saa kunagi olla mingit tõelist isikliku väärtuslikkuse tunnet. Enesele elamine viib lõpuks iseenda vihkamiseni. Isekus on oma olemuselt isoleeritus kõigist teistest, võttes hingelt arusaama ja emotsioonid, mis on vajalikud armastuse andmiseks ja vastuvõtmiseks. Universumis, kus elu säilitava põhimõtte peamine alus on isetu armastus, „ei leita nende jaoks kohta“. Nad upuvad kahetsusväärse enesepõlgusega teravasse täieliku hüljatuse tundes.

KOLMAS

Kui õelad seisavad Jumala ees, siis „raamatud avatakse“ ja nende üle „mõistetakse kohut sedamööda, kuidas raamatuisse on kirjutatud, nende tegude järgi“. Teiste sõnadega – nad on silmitsi oma patu täieliku olemusega ja kogu süütunne, mis sellega kaasneb, jõuab nende teadlikku teadvusesse. See ongi see, millele Jeesus viitas, kui ta ütles, et neid äratatakse üles „kohtumõistmiseks“. Iga isekas tegu nende elus käib neil täies selguses silme eest läbi. Teine surm toob hinge silmitsi inimese pattudest lähtuva täieliku ja koleda reaalsusega, mis ei ole mõjutatud taevaliku armu tunnetusest. Patt, kui see kord tehtud, on mõistuse olemasolev reaalsus. See on teadvusesse jäädvustatud ja see peab leidma lahenduse kas andestuse või piinade kaudu. Andestus on võimalik vaid Jumala halastava armastuse vastuvõtmise kaudu. Ainus alternatiiv andestusele on kannatused, just seetõttu saab ainult Jumal andestada, olles ise läinud läbi patule omaste kannatuste.

Patu kohutava hukkamõistu raskus purustab kogu hinges oleva vajaliku elujõu. Kõik inimesed on patused. Selle tõttu on kõik hukkamõistu all. See hukkamõist katab lõpuks talumatu häbitundega need, kes keelduvad nägemast Jumala andestava armastuse parandavat olemust. Jumala armastuse teadlik tunnetamine ja vastuvõtmine on ainus, millel on võim muuta olematuks patu jõud ja takistada sel hinge purustamast. Selleks, et mõista, millele Piibel viitab, kui seal öeldakse, et „raamatud avati... ja surnute üle mõisteti kohut,“ ürita endale ette kujutada, mis tunne oleks, kui sind tehtaks teadlikuks kõikidest pattudest, mida sa kunagi teinud oled – iga vale mõte, tunne ja tegu. Täielik teadlikkus, kõik korraga, iga viimane kole üksikasi vaatamas sinu hinge sisemusse, ilma et sellest oleks võimalik põgeneda. Siis lisa sellele kohutavale pildile armu täielik puudumine. Andestuse olemuse puudumine. Iga-suguse aktsepteerimise puudumine. Jumala puudumine, kes vabalt ja innukalt andestab kõik patu.

Milline oleks see hetk sinu jaoks? Ma tean, milline see oleks minu jaoks. Puuduvad sõnad, mis suudaksid kirjeldada seda peadpööravat läbikatsumist. Ainus põhjus, miks me pole kunagi pidanud olema silmitsi selle täieliku süütundega, on päästmisplaan, mille lükkas käima armastav Looja. Selle kaudu on inimeste teadvusele heidetud armu loor, mis toimib kui puhver, hoides meid patu täieliku mõju eest.

NELJAS

Siis, kui õelad näevad oma elu ja kogevad süütunde täielikku raskust, hävitatakse nad tulega. Kogu Piibli jooksul on Jumalat seostatud tulega.

- Mooses kohtus Jumalaga põlevas põõsas (2 Ms 3:2).
- Jumala seadust on kutsutud „põlevaks seaduseks“ (5 Ms 33:2) [eestikeelses tõlkes ei ole selles salmis seadusi mainitud – tlk.].
- Jumala „auhiilgust“ on kirjeldatud kui „tuld“ (2 Ms 24:17).
- Jumala aujärjeks olid tuleleegid ja sellest väljus tulejõgi (Taanieli 7:9, 10).
- Jumala armastuse kohta on öeldud, et see on kui tuleleek (Ülemlaul 8:6, NASB).
- Ning Paulus ütleb lihtsalt, et „meie Jumal on neelav tuli“ (Heebrealastele 12:29).

Jumala täielikku olemust on kirjeldatud kui neelavat tuld ühel lihtsal põhjusel: kuna Tema isetu armastuse tõelisus on täielikus kontrastis armastuse vastanditega. Jumala olemuse tõttu ei suuda iseennast teenivad olendid Tema kohalolekut taluda, tunnetamata täielikku vaimset ja emotsionaalset lagunemist oma häbikoorma all. Ellen White on kirjutanud selle reaalsuse tuumast:

„Issanda sõnum Iisraelile kõlas: „Ma pööran su vastu oma käe ja puhastan su räbu otsekui leelise ja eraldan sinust kõik tina“ (Js 4:4; 1:25). Igasuguse patu jaoks on „meie Jumal hävitav tuli“ (Hb 12:29). Kõikides, kes alluvad Tema väele, hävitab Jumala Vaim patu. Ent siis, kui inimesed hoiavad patust kinni, aheldab patt nad lahutamatuks. Siis peab Jumala auhiilgus, mis hävitab patu, hävitama ka nemad“ (*Ajastute igatsus*, lk 107).

Inimesed loodi esialgu täiesti süütusse olekusse, võimelised elama Jumala vahetus kohalolus, täielikus rahu ja heaolus (1Ms 1–2). Kui patt sisenes meie psühholoogilisse struktuuri, siis oli kõik, mida suutsime Jumala kohalolus kogeda, häbist tulenev piin (1Ms 3:7–10). Jumal selgitas Moosesele, et „Sa ei tohi näha mu palet, sest ükski inimene ei või mind näha ja jääda elama!“ (2Ms 33:20). See pole mitte „kui sa näed Mind, siis Ma tapan su“, vaid „kui sa näed Mind, siis sa sured vastu-

olu tõttu Minu pühaduse ja sinu patuse vahel". Patt ei suuda Jumala kohalolu üle elada. Siiski, kui vaatame loo lõppu, ütleb Piibel päästetute kohta järgmist: „nad näevad tema palet ning tema nimi on nende otsaesisel" (Ilmutuse 22:4). Jumala armastuse väe tõttu on toimunud süütuse taastamine „nende otsaesisel", nende mõistuses. Sellisel viisil saavad päästetud elada Jumala kohalolus ja mitte kogeda sealjuures häbi.

Nii ei ole aga õelatega. Piibel teavitab meid, et nii õigete kui ka õelate saatuseks on seista Jumala põletavas kohalolus, aga kõik ei koge tuld samamoodi. Need, kelle süütus on taastatud, võivad lõpuks astuda Jumala ette ja tunda ennast seal täiesti koduselt, aga õelate jaoks on Jumala kohalolu „neelav tuli". Kirjeldades õelate lõplikku hävingut, ütleb Ellen White järgmist:

„See ei ole Jumala poolt meelevaldne tegu. Jumala armu põlgajad lõikavad lihtsalt seda, mida nad on külvanud. Jumal on elu allikas; kui inimene tahab teenida pattu, siis lahutab ta end Jumalast ja seega ka Eluallikast. Ta on „võõrdunud Jumala elust". Kristus ütleb: „Kõik, kes vihkavad mind, armastavad surma" (Ef 4:18; Õp 8:36). Jumal annab inimesele eluea, et inimene arendaks välja iseloomu ja selgineksid tema sihid. Kui nii on toimunud, saab igaüks tasu vastavalt oma valikule. Jumala vastu mässav elulaad, nagu on Saatanal ja tema pooldajatel, on Jumala omale nii vastandlik, et Tema lähedus hävitab nad. Armastuse Jumala auhiilgus on nende jaoks hävitav tuli" (*Ajastute igatsus*, lk 764).

Me leidsime just põrgu tõelise olemuse. Põrgu võib võrdsustada teise surmaga. Jumal ei saada õelaid taluma igavest piina leekides kuskil allilmas või mõnes kõrvalises kohas Tema universumis. Nad äratatakse üles, et seista silmitsi protokolliga oma elust viimsel tasumise tunnil, seejärel hävitatakse nad igaveseks, „nagu ei oleks neid olnudki" (Obadja 1:16). Siin on aga kõigist kõige märkimisväärsim: mitte ükski inimene ei pea kogema teist surma, sest Jeesus koges seda meie eest – ja alistas selle. Ainult tema „maitstes" teist surma kõigi inimeste eest ja ainult Teda ei suutnud see kinni hoida, kuna Tema üksinda on patuta.

Oh, milline armastus!

Siis, kui mõistame ühel hetkel teise surma olemust võrrelduna esimese surmaga, oleme valmis mõistma, mida pidi Jeesus meie eest taluma, kui Ta kannatas Ketsemanis ja suri ristil. Mõlemad, nii esimene kui ka

teine surm, on patu tagajärg, kuid esimene on ajutine ja juhtub füüsiliste mõjutajate – haiguste, õnnetuste või vanuse – tõttu. Teine surm aga ei toimu ainult füüsilisel tasandil, vaid ka psühholoogilisel, mille põhjustab inimese tapva jõuga süütunne. Esimene surm pole mõnes mõttes üldse surm. Jeesus nimetas seda magamiseks. Näitena võiks siin välja tuua selle noore tüdruku, kelle Jeesus üles äratas. Minnes tüdruku maja poole pärast seda, kui Tal paluti tulla ja laps terveks teha, lausus Jeesus leinajatele: „Ärge nutke, ta ei ole surnud, vaid magab!“ (Luuka 8:52) Pane tähele: Jeesus ei öelnud lihtsalt, et tüdruk magab, vaid läks sammu kaugemale, lisades, et „ta ei ole surnud“. Kuna nad ei mõistnud Jeesuse öeldu tähendust, „nad naersid tema üle, teades, et tütarlaps on surnud“ (Luuka 8:53), aga Jeesus polnud oma diagnoosiga eksinud. Ta teadis, et tüdruk oli surnud esimese surma tähenduses, aga Ta teadis ka, et tüdruk polnud surnud selle lõplikus, teise surma tähenduses. Oma mõtte illustreerimiseks äratas Jeesus tüdruku tema esimese surma unest.

Kui Piibel ütleb, et „patu palk on surm“ (Rooma 6:23), siis ei tähenda see ainult esimest surma. Kui Piibel ütleb, et „Kristus suri meie pattude eest“ (1. Korintlastele 15:3) ja läks ristile, et Ta „kõigi eest maitseks surma“ (Heebrealastele 2:9), ei tähenda see vaid esimest surma. Patu lõplikuks palgaks on teine surm. Loogiliselt võttes saab Jeesus päästa meid ainult sellest, mille Ta ise on läbi elanud ja meie eest alistanud. Kui Jeesus oleks kogenud ainult esimest surma, siis saaks Ta säästa meid ainult esimesest surmast ja teisega peaksime ise silmitsi seisma. Aga suurepärane uudis on see, et Jeesus oli vastamisi kogu teise surma õudse reaalsusega. Pane tähele, et kui Jeesus ja Tema jüngrid sisenevad Ketsemani aeda, juhtub peagi midagi jahmatavat.

Ei, see on veel üsna pehmelt öeldud.

Midagi veel jahmatavamad on kohe juhtumas. Kogu ajalugu on koonduvas ühte saatuse punkti, mille poole iga päev ja sündmus on järjepidevalt liikunud. Just nüüd, järgneva suhteliselt lühikese ajavahemiku jooksul, avaldub Jumala armastuse haripunkt Jeesuse kannatuste ja surma kaudu. Ning maailm, kogu universum, ei ole enam endine.

Vaata.

Jeesus taarub mingi nähtamatu koorma all. Jüngrid näevad, et midagi on valesti. Jeesus selgitab, mis temaga toimub: „Mu hing on väga kurb surmani“ (Matteuse 26:38). Siin avab Ta meile arusaadavalt tema

kannatuste olemuse. Pööra tähelepanu sellele, et Ta kasutab siin sama sõna, mida oli eelnevalt kasutanud, kirjeldades teise surma erinemist esimesest surmast: „Ja ärge kartke neid, kes ihu tapavad, hinge ei suuda aga tappa, pigem kartke teda, kes võib nii hinge kui ihu põrgus hukata!“ Jällegi, sõna, mis on tõlgitud kui „hing“, on kreekakeelses tekstis *psyche* ja Jeesus kasutab just seda sõna, et kirjeldada, mida Ta taluma peab. Ketsemanis lausub Jeesus, et Ta sureb *psyche* tasandil. Ta sureb seestpoolt väljapoole, tingituna patu ja süütunde tapvast jõust.

Teda ei ole veel füüsiliselt väärkoheldud, aga sellest hoolimata on Ta suremas. Verd ei ole veel Tema ihu vastu suunatud vägivalla tõttu valatud, aga ometi Ta veritseb. Luukas ütleb: „Ja raskesti heideldes palvetas ta veelgi pingsamalt, ja ta higi muutus nagu maha tilkuvateks verepiiskadeks“ (Luuka 22:44). Ta veritseb läbi nahapooride selle suure sisemise pinge tõttu, mida meie pattude häbitunne Temas tekitab. Jesaja 53. peatükk pakub hämmastava ülevaate sellest, mida Jeesus meie eest taluma pidi. Pane tähele salmi 6: „Me kõik eksisime nagu lambad, igaüks meist pöördus oma teed, aga Issand laskis meie kõigi süüteod tulla tema peale.“ Seejärel öeldakse salmis 10, et „Tema hing“ anti „patu süüohvriks“. Ja lõpuks vaata salmi 12: „sest ta tühjendas oma hinge surmani ja ta arvati üleastujate hulka; tema aga kandis paljude pattu ja seisis üleastujate eest.“

See ei ole midagi vähemat kui jahmatav, kuna see tähendab, et Jeesus astus meie patu ja häbitunde pimedasse alasse. Ta võttis selle kõik oma teadvusesse, justkui Tema oleks meie asemel olnud süüdlane. Ketsemanist viiakse Jeesus ristile. Jah, naelad löödi läbi Tema käte ja jalgade, Tema ihu piinati, kuid ometi ei lausunud Ta sõnagi füüsilise valu kohta, sest Tema vaimne valu oli nii tugev, et see peaaegu varjutas füüsilise valu. Mõtle kogu südamega igale reale sellest imelisest ütlusest, mille Ellen White on kirjutanud:

„On ju paljud pidanud taluma surma aeglase piinamise tagajärjel, mõned ka ristilöömise läbi. Mille poolest erineb siis Jumala kalli Poja surm nende omast? On tõsi, et Kristus suri ristil ülimalt julma surma; ometi on ka teised Tema pärast kannatanud samavõrd, mis puutub kehalistesse piinadesse. Miks siis olid Kristuse kannatused kohutavamad kui teiste omad, kes Tema pärast oma elu on jätnud? Kui Jeesuse kannatused oleksid seisnenud ainuüksi füüsilises piinas, siis poleks Tema surm tõepoolest olnud piinarikkam mõnede märtrite surmast.

Tegelikult moodustasid kehalised kannatused vaid väikese osa Jumala Poja piinadest. Tema peale olid pandud maailma patud; kui Ta kannatas üleastumise karistust, tunnetas Ta ka Isa viha. Kõik see purustas Jeesuse jumaliku hinge. See oli Isa palge varjamine – tunne, et Tema oma kallis Isa on Ta maha jätnud – mis tõi meeleheite. Lahutust, mille patt teeb Jumala ja inimeste vahele, tundis täielikult ja teravalt süütu, kannatav Kolgata Mees. Teda rõhusid pimedusejõud. Mitte ainuski valguskiir ei teinud helgemaks Ta tulevikku" (*Tunnistused kogudusele*, Vol. 2, lk 214).

Vau!

Füüsilisel valul oli vaid väike osa Jumala armsa Poja piinades? Tal ei olnud ühtegi valguskiirt, mis oleks võinud tulevikku helgemaks muuta? Mida see tähendab? Mille pärast Ta sinu ja minu eest tegelikult kannatas? Ellen White rabab meid jalust järgneva sügava pilguheiduga: „Kristusel polnud võimalik näha läbi hauaväravate. Lootuskiir ei kinnitanud, et Ta väljub hauast võitjana ning et Isa on Tema ohvri vastu võtnud. Ta kartis, et patt on Jumala meelest nii hirmus, et see lahutab nad igaveseks" (*Ajastute igatsus*, lk 753). Hämmastav! Selle aja kestel, mil meie süü mässis Tema südame läbitungimatusse hingelisse pimedusse, ei suutnud Jeesus näha enda puhul elu pärast hauda. Aga imeline on, et Ta ei langenud selle tunde lõksu. Ta ei seisnud seljaga vastu seina, iga-suguse väljapääsuta. Kahel korral ütles Ta enne ristile minekut midagi, mis näitab, et Ta ei lasknud sel tundel enda üle võimust võtta.

„Isa armastab mind seepärast, et ma annan oma elu, et seda jälle tagasi võtta. Keegi ei võta seda minult, vaid mina ise annan selle omal tahtel. Minul on meelevald seda anda ja minul on meelevald seda jälle võtta. Selle käsu olen ma saanud oma Isalt" (Johannese 10:17, 18).

Ja Ketsemanis ütles Ta Peetrusele:

„Kas sa arvad, et ma ei või oma Isa paluda, ja ta saadaks mu käsutusse praegu rohkem kui kaksteist leegioni ingleid?" (Matteuse 26:53)

Ära jäta märkamata, mida see kõik tähendab. Jeesus oli silmitsi võimaliku igavese surmaga, aga armastusest sinu ja minu hinge vastu ei jätnud Ta asja katki. Ta oli sõna otseses mõttes nõus surema igaveseks ja mitte iialgi minema tagasi Isa juurde ning seda kõike meie päästmiseks. Pole ime, et Paulus nimetas Kolgatal toimunut kui „Kristuse armastust, mis ületab iga tunnetuse" (Efeslastele 3:19). Kui Jeesus andis

oma elu ristil, näitas Ta jahmatava selguse ja iluga, et Jumal armastab kõiki teisi rohkem kui enda olemasolu. See on see imeline tõde, mis avaneb Seitsmenda Päeva Adventistide arusaamadest surma ja põrgu kohta. See on see tõde, mida valedoktriinid loomupärasest surematusest ja igavesest piinast varjavad. Mõni võib öelda, et „aga Jeesus ei saanud kogeda teist surma, kuna teine surm on igavene häving, millest pole ülestõusmist.“ Kuid siin on suurepärase uudised: Jeesus mitte lihtsalt ei kogenud teist surma, vaid surres ühtlasi alistas selle.

Peetrus ütles: „Aga Jumal on tema üles äratanud, päästes ta surma-valudest, seepärast et surmal ei olnud väge teda pidada oma võimuses“ (Apostlite teod 2:24). Vaata siinset keelekasutust. „Surmal ei olnud väge“ Jeesust kinni pidada. Miks? Ühel lihtsal ja tähendusrikkal põhjusel: „Aga surma astel on patt, ent patu vägi on Seadus“ (1. Korintlastele 15:56), kuid Jeesus ei teinud kunagi pattu. Isegi keset kõige tugevamat kiusatust end päästa armastas Ta jätkuvalt meid kõiki, hoolimata oma armastuse hinnast. See isetu armastus, mis püsis murdumatult läbi Ketsemani ja Kolgata, moodustas täiusliku harmoonia Jumala seadusega. Ainult armastuses sai Jeesus võidu teise surma üle. Seetõttu oli teisel surmal võimatu Teda kinni hoida. Tema ülestõusmine on tõestus Tema võidust meie patu, süütunde ja surma üle.

Minu silmadesse tulevad pisarad ja mu südant läbib imetus, kui Päästja ohvri tõeline tähendus minu mõistusesse jõuab.

Kuidas võib Ta mind armastada nii sügavalt, nii kirglikult, nii isetult?

Kas Jumal on tõesti selline?

Kas võib tõesti olla, et universumi Kõikvõimas Jumal on nii imeliselt ilus?

Kolgata vastab sellele küsimusele kõlavalt *jah!*

KÜSIMUSED ARUTELUKS

1. Mis on sinu sisemine reaktsioon sellele õppetunnile? Kas see on samasugune või erinev, võrreldes sinu varasema arusaamaga surmast ja kohtumõistmisest? Selgita.
2. Autor räägib õelatest, kes on silmitsi „suhete rikkumisega, mida nad on sooritanud“. Mida sa arvad, mida ta selle all silmas peab? Kas

need võivad olla kõige määravamad patud? Miks või miks mitte?

3. Kas sa oled tõeliselt südamest tunnistanud Jumalale patud, mida sa teinud oled? Kui mitte, siis võid seda veel teha. Kui jah, siis kas sa oled tõeliselt aktsepteerinud oma südames seda, et Jeesus kattis need patud täielikult ja ka andestus on sama täielik, nagu sa poleks kunagi patustanud? Mis aitaks sul seda täiel määral aktsepteerida?
4. Nimeta mõni viis, kuidas saad seda imelist täieliku andestamise kingitust edasi anda.

TEGEVUSED GRUPILE

1. Soovi korral täienda või kaunista kaheksanurga mudelit.
2. Vajalikud materjalid: mitu mälupulka, kõvaketast, DVD-ROMi jms. Jaga need välja ja arutle, kui kasulikud need on. Kas need seadmed "teavad" midagi? Kas nad saavad midagi teha? Mida tuleb teha, et neid kasulikuks muuta? Kuidas sarnaneb või ei sarnane see surmaga?
3. Vajalikud materjalid: ükskõik, milline film Jeeseuse elust, kus on ka stseen Ketsemani aiast. Vaadake koos, seejärel arutlege oma emotsionaalse (mitte mõistusliku) reaktsiooni üle.

7. PÄEV

Lõpuaeg

Sundimatu armastus

Seitsmenda päeva adventistidena oleme Piibli lõpuaja prohvetikuulutuste (eshatoloogia) rahvas. Esiteks usume, et see liikumine, kuhu me kuulume, on Piibli prohvetikuulutustes ette öeldud. Teiseks usume, et elame inimajaloo viimases osas. Need väited on väga julged ja cõivad inimeste meeli kas valgustada või pimendada, sõltuvalt sellest, kuidas neisse otsustatakse suhtuda. Ellen White märkas, et lõpuaja sündmustest kuulutamisel tuleb meil teadlikult vältida võimalikku ohtu:

„Sageli rõhutakse tunni hilisusele, et ajendada õiguse otsimist ja Jeesusega sõbraks saamist. See aga ei peaks olema meie peamine motiiv; sest see lõhnab isekuse järele. Kas selleks, et teeksime õigeid tegusid, tuleb meid pidevalt hirmutada viimsepäeva õudustega? See ei tohiks nii olla. Jeesus on ligitõmbav. Ta on täis armastust, halastust ja kaastunnet. Ta tahab olla meie sõber“ (*Signs of the Times*, 17. märts 1887).

Milline läbinägelik ja vajalik hoiatus inimestele, kes on kutsunud edasitama lõpuaja prohvetikuulutusi!

Jutlustajad ei peaks esitama Piibli prohvetikuulutusi viisil, mis kutsub esile hirmu. Jumala eesmärk lõpuaja sündmustelt katte eemaldamisel

ei ole meid hirmutada, vaid meid ette valmistada; mitte meid endast välja ajada, vaid tõmmata meid enda juurde; mitte tekitada meis ärevust, vaid anda meile lootust ja rahu. Kui ma püüan Jumalaga asjad korda seada sellepärast, et aega on vähe, siis ei tunne ega armasta ma Jumalat. Siis on minu motiiv vaid enese alalhoid. Ma võin küll välja näha, justkui teeniksin Jumalat, kuid tegelikult teenin ma ennast. On vaid üks õige motiiv Jumala teenimiseks. Ellen White'i sõnadega, see, et „Jeesus on ligitõmbav.“ Tema armastus on käivitav motiiv, mille peame hoidma keskmes, kui viime edasi lõpuaja kuulutust. Tema iseloomu armsus muudab meid seestpoolt väljapoole, kui me seda näeme! Kuningas Taavet ütles selle kohta nii:

„Ühte ma olen palunud Issandalt; seda ma üksnes nõuan, et ma saaksin asuda Issanda kijas kogu oma eluaja ning tähele panna Issanda leebust ja mõtiskleda tema templis. Sest ta peidab mind oma majasse kurjal ajal, ta peab mind salajas oma telgi pelgupaigas, ta tõstab mu üles kaljule“ (Laul 27:4, 5).

Pane tähele, et Taaveti jaoks ei ole keskmes mitte probleemid, vaid Jumala iseloomu ilu. Sellise fookuse puhul on tal kindlus, mitte hirm, eesootavate raskuste suhtes. Just selline on terve vaade ahastusajale ja kõigile lõpuaja sündmustele. Igaüks meist peaks endalt küsima, kas oleme valmis nagu Taavet – kas me tunneme Jumala iseloomu ilu ja kas see on meie jaoks ligitõmbav? Kui mitte, siis tuleb meil seada enda kõrgeimaks eesmärgiks tunda Jumala armastust nii tõeliselt ja selgelt, et langeksime põrmu oma imelise Looja armastuse ees. Kui meil puudub selline kogemus, siis kutsuvad viimaste päevade sündmused meid esile vaid hirmu.

On täiesti võimatu tõlgendada lõpuaja sündmusi õigesti, kui laseme sündmustel varjutada Jeesuse. Seda teed minek moonutab vältimatult lõpuaja sündmuste üldpildi vildakaks seguks hirmul põhinevatest spekulatsioonidest ja valeäratustest, mille eesmärk on tõmmata inimeste tähelepanu ennustustele tulevikust, selmet vaadata Kristusele kui nende kindlusele. Kui meie fookus on lõpuaja sündmustel, areneb vältimatult ebaterve tahtmine paljastada „pahasid“, võtta luubi alla hädaoht ning juhtida inimesed ebakindlusse selles suhtes, kas nad saavad läbi hädaaja mindud või mitte. Loomulikult on lõpuaja kuulutus on oluline osa meie sõnumist. Kuid nagu kõigi doktriinidega, teenib ka see vaid siis Jumalast seatud eesmärgi, kui me laseme sel toimida aknana, mille kaudu paistab Jumala armastus.

Läheneme nüüd lõpuaja sündmustele sellest vaatevinklist ning vaata-me, mida me leiame.

LÕPUAJA SÜNDMUSTE PÕHILINE DÜNAAMIKA

Alustame oma avastusretke läbi eshatoloogia, küsides lihtsa küsimuse:

Mis on see põhiline jõud, millest võime arvata, et see paneb käima ini-majaloo viimased sündmused?

Jeesus annab meile vastuse Johannese 16:1–4:

„Seda ma olen rääkinud teile, et te ei komistaks. Nad heidavad teid kogudusest välja. Jah, tuleb tund, mil igaüks, kes teid tapab, arvab end Jumalale teenet osutavat. Ja seda nad teevad, sest nad ei ole ära tundnud ei Isa ega mind. Kuid seda olen ma teile rääkinud, et kui see tund tuleb, siis tuleks teile meelde, et mina olen seda teile öelnud. Seda ma ei ole öelnud teile kohe alguses, sest ma olin koos teiega.“

Ära jää ilma sellest, mida Jeesus siin meile ütleb, sest see on tohutult oluline. Teisisõnu ütleb Ta: „See juhtub maailma lõpus: tuleb neid, kes hoiavad silme ees pilti Jumalast, mis õhutab neid tapma Jumala nimel. Nende teoloogiline arusaam sunnib neid panema toime vägivallategu-sid. Nad võtavad osa massilisest tagakiusamisest ja kõike seda tehes arvavad nad, et teenivad Jumalat.“ Kuid kui nad tunneksid Jumalat sel-lisena, nagu Ta tõesti on, ei kasutaks nad iial jõudu Tema nimel. Mõis-tad? See tähendab, et kõige olulisem, mida sina ja mina peame kuuluta-ma, on tõeline Jumala iseloom. Jumala iseloomu täpne avaldamine on sõnum, mida peame kogu südamest maailmale edastama.

Miks?

Sest, nagu Jeesus ütles, oleme inimestena kalduvad tõlgendama Ju-mala iseloomu valesti viisil, mis laseb meil õigustada jõu kasutamist Tema nimel. Just see on olnud inimajaloos valitsev teoloogiline pers-pektiiv, mille tagajärjeks on olnud nii palju vägivalda. Vanaaja paga-nakultuuris uskusid inimesed, et Jumal nõudis nende kannatusi oma viha leevendamiseks. Mõnikord tähendas see tegusid, millega inimene tegi kahju iseendale – usujuhtide seatud rituaalide sooritamist, Jumala nimel sõtta minemist, vahel lausa inimohvrit. Seda võiks kutsuda lepi-tusteoloogiaks.

Selle põhiidee on väga lihtne ja kohutavalt tume – et Jumala peamine

hoiak inimeste suhtes on needmine ja viha ning et Ta ahistab meid hävitava hukkamõistuga, kuni toome mõne ohvri, et Tema viha vaigistada. Lepitusohvrid võivad võtta isiklike patukahetsustegude vormi: emotsionaalne lömitamine, füüsiline enesevigastamine, kirikule raha maksmine või religioosse süsteemi poolt ette nähtud toimingute tegemine. Lepitusohvri toomiseks võidakse pidada ühiseid ristsõdu patuoinaste vastu, mispuhul inimene või grupp inimesi saab ohvriks Jumalale. Siiski, Piibli Jumal – üks ja ainus tõeline Jumal – ütles vanale Iisraelile selgelt, et Tema ei ole Jumal, kes nõuab inimestelt lepitusohvrit:

„...sellepärast et nad hülgasid minu ja muutsid tundmatuseni selle paiga ning suitsutasid seal teistele jumalatele, keda ei tundnud nemad ise ega nende vanemad ja Juuda kuningad, ja täitsid selle paiga süütute verega ning ehtasid ohvrikünkaid Baalile, et põletada tules oma lapsi Baalile põletusohvriks, mida mina ei ole käskinud ega millest ma ei ole rääkinud ja mis mulle ei ole meeldegi tulnud.“ (Jeremija 19:4, 5)

Pane tähele viimast fraasi: „mulle ei ole meeldegi tulnud“. Lepitusteoloogia on Jumala loomusele täiesti tundmatu, küll aga on see juurdu- nud sügavale inimpsüühikasse, sest see on meie süü loomulik tagajärg. Meie häbitunne paneb meid tõlgendama endaga juhtuvat halba kui Jumala karistust, mis omakorda sunnib meid otsima Jumala soosingut, tuues selleks erinevas vormis ohvreid. Mõelge see nüüd enda jaoks väga hästi läbi, sest me saame peagi sügavama ilmutuse lah- tirulluvate lõpuaja sündmuste osas. Jeesuse lõid ju risti religioossed inimesed, kes eeldasid päästet tegude kaudu ning arvasid, et Jumal nõuab neilt lepitusohvrit. Religioossed juhid mõistsid, et on kaotamas kontrolli inimeste üle Jeesusele. Lepitusele suunatult tegid nad kalku- leeritud, pragmaatilise otsuse, mis loomulikult tõusis nende moonuta- tud ettekujutusest Jumala kohta: „Teile on parem, et üks inimene sureb rahva eest, kui et kogu rahvas hukkub“ (Jh 11:50).

Nad arvasid, et Jeesuse tapmine hoiaks ära nende poole tuleva katastroofi. Jeesus ütles, et sarnane on kord ka ajaloo viimase tagakiusamise stsenaarium – moonutatud arusaamine Jumalast viib selleni, et taga- kiusajad jõuavad loogilisele järeldusele, nagu teeniks nende sunnivii- siline poliitilis-religioosne süsteem Jumalat. Jeesus ütles selgelt, mis toimub, kui inimesed hakkavad teisi Jumala nimel sundima: „Ja seda nad teevad, sest nad ei ole ära tundnud ei Isa ega mind“ (Jh 16:3). Teisi- sõnu, kes tunneb Jumalat ja Tema valitsuspõhimõtteid, ei kasuta iialgi

sundi Tema nimel.

Nüüd mõistame inimajaloo lõpusündmuste võtmeküsimust. Siis on maailm jagatud kaheks – tagakiusajateks ja tagakiusatavateks, igaüks käitub vastavalt sellele, milline on tema arusaam Jumalast.

Läheme veelgi sügavamale.

TEIST LAADI VÕIM

Matteuse 24. peatükis kirjeldas Jeesus sündmusi, mida me kutsume lõpuaja märkideks. Salmis 14 nimetab Ta viimase ja kõige tähelepanuväärsema märgi: „Ja seda Kuningriigi evangeeliumi kuulutatakse kogu ilmamaale, tunnistuseks kõigile rahvastele, ja siis tuleb lõpp.“ Kui Jeesus seda ütles, kasutas Ta väga spetsiifilist ja oma aja kuulajale tuttavat keelt. Sõna, mida tõlgitakse kui „evangeelium“ (kr k euaggelion), laenas Jeesus sõjalise võidu terminoloogiast. Kui antiikimpeerium võitis lahingu, kasutati sõna „euaggelion“, et teatada „häid sõnumeid“ võidust. Jeesus võttis sihilikult sõna, mis märkis sõjalist võitu, et tõsta esile uue, teistsuguse kuningriigi tulekut, mille valitsus on teistsugune. Tema kuningriik ei sarnane ühegi teisega. Vastupidi, see on täielik vastand selle maailma jõustruktuuridele.

Jeesus tuli meie maailma ja rajas oma koguduse, mille põhimõtteks on vaba armastus, Tema aja populaarses keeles „agape“. Kirjeldades selle põhimõtte ülimalt teokssaamist, ütles Jeesus: „Sest nõnda on Jumal maailma armastanud, et ta oma ainusündinud Poja on andnud, et ükski, kes temasse usub, ei hukkuks, vaid et tal oleks igavene elu“ (Jh 3:16).

Täielik andmine on Jumala seaduse aluseks.

Ristil andis Jumal Iseennast kannatuste ja surma alla, et näidata oma armastust meie vastu ning seda, et armastus on see jõud – see üks ja ainus jõud – mida Ta kasutab meie päästmiseks. Rist paljastab meile, et Jumal tahab meid tõmmata enda juurde vaid oma armastuse ligi-tõmbava väega. Teisipidi öelduna – Ta ei ole huvitatud välisest sunnitud kuulekusest. Jeesus rakendas vaba armastuse põhimõtet inimsuhetes üldiselt ja eriliselt koguduse suhetes. Vaata Matteuse 20:25–28:

„Aga Jeesus kutsus nad enese juurde ja ütles: „Te teate, et rahvaste valitsejad peremehetsevad nende üle ja suured meelevallatsevad nende kallal. Nõnda ei tohi olla teie seas, vaid kes iganes teie seas tahab saada suureks, olgu teie teenija, ja kes iganes teie seas tahab olla esimene, olgu teie sulane, nii nagu Inimese Poeg

ei ole tulnud, et lasta ennast teenida, vaid et ise teenida ja anda oma elu lunaks paljude eest!""

Sellisena soovis Jeesus oma kogudust näha, niisugune oli see mõeldud olema. Ja oma koguduse kaudu tahtis Ta näidata maailmale oma iseloomu. Jeesus on otsustavalt vabaduse poolt ja sunni vastu. Tema elu, surm ja õpetused käivitasid inimestevahelise süsteemi, mida iseloomustab allaheitlikkuse jõud, mitte teiste üle valitsemine. Seoses inimese ja Jumala vahelise isiklik suhtega ei suruta Tema kuningriigis kellelegi midagi peale ei teoloogilises, emotsionaalses ega tsiviilelu mõttes. Kui Jeesus sellest maailmast lahkus, olles rajanud oma koguduse eeldusele, mida võiksime kutsuda vaba armastuse põhimõtteks, edendasid jüngrid Tema ebatavalist „tagurpidi“ kuningriiki kahel moel: (a) kuulutades evangeeliumi või häid uudiseid Jumala mittesunduslikust armastusest kui ainsast õigest alusest inimese ja Jumala vaheliseks suhteks ning (b) elades läbi Tema armastust koguduse kui lepingurahva seas, mis eeldas, et mehed ja naised liitusid kogudusega vaid vabatahtlikult, vastates Jumala armastusele.

Kogudus ei pidanud olema tsiviilsüsteem, mis surub oma uskumusi inimestele seadusega peale, vaid pigem lepinguline süsteem, mis toob esile Jumala iseloomu ligitõmbava ilu kui kutse, millele igaüks võib oma südametunnistuse kohaselt vastata või vastamata jätta. Kui me kord mõistame, et mittesunduslik armastus on evangeeliumi aluspõhimõte, oleme valmis eristama selle vastandit – iga poliitilist ja religioosset süsteemi, mis püüab jõuga Kristuse nimel usku peale suruda – kui antikristust. Ning see toob meid Taanieli ja Ilmutuse raamatu prohvetikuulutuste juurde.

TAANIELI JA ILMUTUSE RAAMAT

Need räägivad Jeesuse võidust pettuse ja jõu üle tõe ja armastusega. See on olulisim Piibli prohvetikuulutustes olev loogika. Sellest aru saamata oleme kaotanud tuuma.

Seletame selle lahti.

Taaniel näitab mõningaid impeeriume. Kõik need nõudsid ülemvõimu jõuga ja langesid juhtpositsioonilt. Taaniel kirjeldab seda enesehävituslikku ringi Taanieli 8:4–9:

„Ma nägin jäära kaevlevat lääne ja põhja ja lõuna poole, ja ükski loom ei suutnud temale vastu seista ega olnud tema käest pääst-

jat; ta tegi, nagu temale meeldis, ja ta suurustas. Siis ma panin tähele, ja vaata, üks sikk tuli lääne poolt üle kogu maa, ilma et ta oleks puudutanud maad; ja sikul oli silmade vahel võimas sarv. Ja ta tuli kahe sarvega jäära juurde, keda ma olin näinud seisvat teisel pool jõge, ja jooksis oma vägevas vihas sellele kallale. Ja ma nägin teda jõudvat jäära juurde; siis ta märatses selle vastu ja puskis jäära ning murdis selle mõlemad sarved; ja jääral ei olnud jõudu temale vastu seista, vaid too paiskas ta maha ja tallas teda; ja ei olnud kedagi, kes oleks päästnud jäära tema käest. Ja sikk suurustas väga, aga kui ta oli vägevuse tipul, murdus võimas sarv ja selle asemele kasvas neli suurt sarve taeva nelja tuule poole. Ja ühest neist sarvedest tuli veel üks pisike sarv ja see kasvas väga suureks lõuna ja ida ja ilusa maa suunas."

Pane tähele kasvavat eneseülendust:

- Suur
- Väga suur
- Ülisuur

Ühtlasi pane tähele jõu ja vägivalla keelt:

- „oma jõulises vihas“
- „märatses selle vastu ja puskis“
- „paiskas ta maha“
- „tallas teda“

Iga kuningriik võidab teisi jõuga. Viimase kuningriigi kirjeldus on Taanieli 8:24–25:

„Ja tema jõud on vägev, aga mitte tema enese jõust, ja ta valmistab tohutu õnnetuse; tal on kordaminek teos ja ta hävitab vägevaid ja püha rahva. Tema kavaluse tõttu õnnestub pettus ta käes; ta suurustab oma südames ja hävitab paljusid ootamatult. Ta tõuseb ka vürstide vürsti vastu, ent ta ise murtakse ilma inimkäeta.“

Nagu eelnevategagi, on häving ja kavalus kuningriigi eneseülenduse meetodid. Taaniel näitab meile midagi hoopis erinevat. See võim vallutab kõik oma teel, kuni tõuseb „kuningate kuninga vastu“, kes on Mesias. Jeesuses on eneseülendus lüüa saanud, aga mitte nii, nagu võiks

arvata. Kui see kuningriik tõuseb Jeesuse vastu, siis see „murtakse inimkäte abita“ See tähendab, et Jeesus ei valluta inimliku võimu vahenditega. Ta tegutseb vastupidi maailma kuningriikide viisidele. Nemad kasutavad pettust ja jõudu, Tema vahendid on tõde ja armastus.

9. peatükis annab Taaniel veelgi üksikasjalikuma pildi Messia teest võiduni ja see on jahmatav. Pange tähele salmi 26: „...kaotatakse Võitu, aga mitte Tema enda pärast“ ja 27: „Siis kinnitab Ta lepingu paljudega üheks nädalaks; kuid nädala keskel teeb Ta lõpu tapa- ja roaohvrile.“ (KJV) See on prohvetlik ettekuulutus Jeesuse ennastohverdavast surmast. Ainus tõeline maailma kuningas annab vabatahtlikult oma elu Kolgatal – ja mitte iseenda pärast.

Taaniel soovib meid mõistma panna, et kuningas Jeesus toimib teistmoodi kui teised kuningad. Ta läks ristile oma vaenlaste, meie, vastuhakkajate ja langenud inimeste eest. Ta lubas meil oma viha enda peal välja valada ja armastas meid siiski. See prohvetikuulutus sai tõeks, kui Jeesus andis ennast vastupanuta ühendatud kiriku ja riigi võimu kätte. Juudi vaimulik ja Rooma riiklik võim ühinesid, et tappa Jeesust. On jahmatav, et Ta löödi risti kiriku ja riigi liidu poolt. On hämmastav, et Jumalana oli Tal võim nende üle, aga Ta andis vabatahtlikult ennast nende alla. Johannese 10:18 ütles Jeesus: „Keegi ei võta seda minult, vaid mina ise annan selle omal tahtel.“ Kristus on ilmaruumi kuningas, kes vallutab selle maailma kuningriiki. Kuidas Ta seda teeb? Andes ennast meie viha alla.

Inimloomus ja maailma kuningriigid töötavad samal enesealalhoiu põhimõttel – iga hinna eest.

Tapa või saa tapetud.

Vorst vorsti vastu.

Löök löögi vastu.

Sina lööd mind, mina löön vastu.

Ja kel iganes on rohkem jõudu, see võidab.

Jeesus tuleb sellesse vägivalda tsükklisse ja teeb patuse inimese vaatenurgast midagi tavatut. Ta armastab kurja silme all. Peetrus seletab seda 1. Peetruse 2:23, 24: „... ta ei sõimanud vastu, kui teda sõimati; ta kannatas ega ähvardanud, vaid jättis kõik selle hoolde, kes mõistab kohut õiglaselt; ta kandis ise meie patud oma ihus üles ristipuule, et meie, olles surnud pattudele, elaksime õigusele; tema vermete varal te ole-

te saanud terveks." Ainult armastusel üksteise vastu on jõud hävitada vaen ja luua suhtes uus tasakaal. See on risti tervendav vägi. Jeesuses näeme armastust, mida ei suuda võita viha ega vägivald.

Kõik armastuse vastased jõud hävivad Tema armastuses.

Ta armastab meid, hoolimata meie tegudest. Kui puutume kokku Jumala armastusega, siis on see vägi, mis on tugevam kui sundus. Võime oma viha Tema peale välja valada, kuni see murdub, aga Tema ei murdu. Meie sõrmenukid on verised ja me hingeldame, kuid Ta vaatab andestavalt meie vihastesse silmadesse, kuni me kas alistume Tema armastuse abil või oleme sellele pöördumatult vastu. See on Taanieli kuulutuse tuum.

Ilmutuseraamatus näeme sama lugu lahti rullumas: armastus võitmas kurjust. Johannas alustab raamatut, öeldes, et selle raamatu peategelane päästab ja valitseb ennastohverdava armastusega.

„Johannes – seitsmele Aasia kogudusele: Armu teile ja rahu temalt, kes on ja kes oli ja kes tuleb, ning seitsmelt vaimult, kes on tema trooni ees, ning Jeesuselt Kristuselt, kes on ustav tunnistaja, esikpoeg surnuist ja maa kuningate valitseja. Temale, kes meid armastab ning on meid lunastanud meie pattudest oma verega ning kes meid on teinud kuningriigiks, preestreiks Jumalale ja oma Isale – temale olgu kirkus ja võimus igavesest ajast igavesti! Aamen“ (Ilmutuse 1:4–6).

Johannes tahab, et mõistaksime Kristuse erilist rolli kuningana. Tema ülemvõim tugineb tõsiasjal, et Ta andis oma elu meie eest. See sõnum saab selgemaks Johannesele antud troonisaali kirjeldusega Ilmutusraamatu 5. peatüki salmides 6 ja 7:

„Ja ma nägin trooni ja nelja olevuse ja vanemate keskel seismas Talle, kes oli otsekui tapetud ning kellel oli seitse sarve ja seitse silma – need on seitse Jumala vaimu, kes on läkitatud kogu maailmamaale. Ja ta tuli ning võttis raamatu troonil istuja paremast käest.“

Pane tähele ka salme 11–13:

„Ja ma nägin ja kuulsin paljude inglite häält trooni ja olevuste ja vanemate ümber, ning nende arv oli kümme tuhat korda kümme tuhat ja tuhat korda tuhat. Nad hüüdsid valju häälega: „Tall, kes on tapetud, on väärt võtma väge ja rikkust ja tarkust ja võimu ja

au ja kirkust ja õnnistust!" Ja kõike loodut taevas ja maa peal ja maa all ja meres ning kõike, mis on nendes, kuulsin ma hüüdvat: „Sellele, kes istub troonil, ja Tallele – õnnistus ja au ja kirkus ja võimus olgu igavesest ajast igavesti!""

Kuna Jeesus andis oma elu meie eest, siis on Ta ülistuse keskmes. Võit eneseohverduse kaudu on taustaks Ilmutusraamatus kujutatud maailma ajaloo viimastele sündmustele. Kontrastina Sellele, kes päästab ja kelle valitsuspõhimõte on vaba armastus, hoiatab Johannes „suure lohe“, „vana mao“ eest, „keda hüütakse Kuradiks ja Saatanaks“ ning kes hakkab pidama sõda Jeesuse ja Tema järgijatega (Ilm 12:9). Ilm 12:11 tuuakse teravasse fookusesse selle loo silmatorkavaim punkt: „Nemad on ta ära võitnud Talle vere läbi ning oma tunnistuse sõna läbi ega ole oma elu armastanud surmani.“ See sõnum on selge. Jumala rahvas saavutab võidu Saatana lõpuaja tagakiusamise süsteemi üle, mitte samaga tasudes, vaid Kristuse armastusega vastates. Jeesuse loos võidavad tõelised võitjad kaotades, sest vägivallavaba armastus on tõelise võidu sügav salapõhimõte.

Armastus, mis keeldub vastamast kurjale kurjaga.

Armastus, mis alistub, kui teda väärkoheldakse, selmet väljapääsu otsida.

Armastus, mis pigem sureb kui vihkab vihkajaid.

Vihkamisele ja vägivallale samaga vastamine toob kaasa vaid korduvat vihkamist ja vägivalda. Jõud toidab jõudu. Seniks, kuni vägivallale vastatakse rohkema vägivallaga, on tagajärjeks suletud ring, kuni mõlemad pooled on hävinud. Ilmutuse 13. peatükis näeme mere- ja maaelukat, roomakatoliiklust ja protestantlikku Ameerikat. Prohvetikuulutus hoiatab, et need ühendavad lõpuks oma jõud „metsalise märgi“ pealesurumiseks.

- Antakse välja seadused, milles Jumala nimel piiratakse südametunnistusvabadust.
- Usuvabadus pööratakse lõpuks pea peale ja Talle-sarnane metsaline hakkab „rääkima nagu lohe“.
- Protestantlik Ameerika saab poliitiliseks mootoriks, mis toob maailmale isikliku südametunnistuse ja individuaalsuse kriisi.
- See süsteem hakkab dikteerima, et „keegi muu ei tohiks osta

ega müüa kui vaid see, kellel on märk, kas metsalise nimi või tema nime arv" (s. 17). Teisisõnu kasutab see süsteem majanduslikke mõjutusvahendeid nende vastu, kes ei allu tema ülemvõimule.

Ilmutusraamatus on kahte sorti võimu: Talle võim *versus* Lohe võim. Saatan ja selle maailma süsteemid, mis teda järgivad, saavutavad oma võimu jõuga. Selle täielikuks vastandiks on Jeesuse võim, mis tuleb enastohverdavast armastusest. Armastus *versus* sund! See on lühidalt kogu Taanieli ja Ilmutusraamatu sisu. Ja kui see on kogu lugu, siis läbib meie kõigi südameid vaid see küsimus: Kas sina ja mina tõesti tunneme Jeesust kui Jumala iseloomu täiuslikku ilmutust? Kui maailma ajaloo viimased sündmused lahti rulluvad, käitub igaüks meist vastavalt oma arusaamale Jumalast. Igaüks valib kas nende poole, kes enesäilitamise nimel rikuvad usuvabadust, või nende poole, kes seisavad ustavalt südametunnistuse vabaduse eest, mis on kooskõlas Jumala mittesundusliku armastusega.

Ja siis lõppeb maailm.

KÜSIMUSED ARUTELUKS

1. Jagage lugusid sellest, kui olete tundnud kiusatust kasutada armastuse nimel sundi või näinud teisi seda tegemas. Milline oli tulemus? Mis oleks lahendus?
2. Kas on adventistidel võimalik langeda sellesse lõksu, et nad hakkavad püüdma panna teisi (olgu siis kogudusesiseselt või -väliselt) uskuma või käituma teatud moel? Kuidas saame sellele vastanduda ja seda muuta ilma, et hakkaksime ka ise jõudu kasutama? Kas on võimalik minna ka liiga kaugele teise äärmusse ning muutada jalamatiks, püüdes „alistuda väärkohtlemise all, selmet sellele vastu hakata"? Mis võiks kaitsta sellise käitumise eest?
3. Mil moel oled viimase kuu jooksul „käitunud vastavalt oma arusaamale Jumalast"?

TEGEVUSED GRUPILE

Täienda või kaunista oma kaheksanurkset mudelit, kui soovid.

1. Mõelge grupina ühele olukorrale, kus olete näinud adventistide rühma või üksikisikut kasutamas sundi, et panna inimesed uskuma või käituma nii, nagu nende arvates õige on. Mõistke, et seda tehakse peaaegu alati parimate kavatsustega – mis need kavatsused võiksid olla?
2. Nüüd mõelge vähemalt kaks võimalust, kuidas seesama grupp või inimene oleks võinud läheneda vaba armastusega ning milline oleks teie arvates olnud tulemus. Mõelge ka, milline peaks olema selle grupi või inimese reaktsioon, kui nende sihtgrupp või -isik otsustab Jumalat mitte vastu võtta.

Ja viimaks – kuidas saate seda praktiseerida omaenda elus? Olge üksikasjalikud.

NOORTELE ETTETEDMISEKS

Tuleval hingamispäeval on meie teemaks Kristuse teine tulemine. See võib olla võimalus sinu sõprade jaoks, kes on kirikust eemale jäänud, teist korda meie koguduse osadusse tulla.

Kristuse teine tulek

Igatsev armastus

Seitsmenda Päeva Adventistidena on Jeesuse teine tulek lausa meie nimesse kirjutatud, mis on päris lahe. Sõna „advent“ tähendab „saabumine“. Kui me end adventistideks nimetame, siis samastume inimestega, kes hindavat suurimat lootust, mida on võimalik ette kujutada. Meie nimi kuulutab, et Jeesus, kes tuli meie maailma 2000 aastat tagasi neitsi Maarja kaudu Petlemmas ning lõi Rooma ristile, tõusis üles kolmandal päeval ja läks taevasse, tuleb taas et teha lõpp kogu kurjale ja valule ning luua täiesti uus maailm, kus valitseb täiuslik harmoonia.

Aga kui me ei ole ettevaatlikud, siis võime keskenduda liiga palju sellele, kuidas Ta tuleb, ja unustada selle, miks Ta tuleb. Traditsiooniliselt oleme evangeeliumi kuulutades keskendunud suurema osa oma ajast sellele, et kirjeldada Tema tuleku õiget viisi ja kummutada uskumust salajasest tulekust. Jah, me peame maailmale selgelt kuulutama Issanda tuleku viisi, aga me ei tohi unustada neile öelda, miks Ta tuleb. Teisest tulekust jutlustamine ei tohiks selgitada ainult, mis teine tulek ei ole, vaid peaks maalima kuulajatele võrratult kutsuva pildi sellest, mis Tema tulek on. Me veame alt nii ennast kui ka teisi, kui alandame oma jutlused teisest tulekust vaid õpetusele Jeesuse salajase tuleku vastu. Teise tuleku sõnum sisaldab väga häid sõnumeid, mida tuleks

kuulutada. Nagu kõik ülejäänud piiblitõed, nii on ka Jeesuse teine tulek aken Jumala armastusse. Seega, vaatame läbi selle akna.

TAEVANE ARMASTAJA

Jeesuse esimesel tulekul iseloomustas Ristija Johannes Teda kui Taevast armastajat, kes otsib oma armastatut. Kui Johannese järgijad muutusid armukadedaks, kuna inimesed pöörasid oma tähelepanu Johannese asemel Jeesusele, lausus Johannes nii: „Kellel on mõrsja, see on peigmees. Peigmehe sõber seisab aga kõrval ja kuulab teda ning on väga rõõmus peigmehe hääle üle. Nii on nüüd ka minu rõõm saanud täielikuks. Tema peab kasvama, aga mina pean kahanema“ (Johannese 3:29, 30).

Kas märkasite, kuidas Johannes kutsus Jeesust „peigmeheks“ ja enast „peigmehe sõbraks“ või, nagu meie tänapäeval ütleme, „isameheks“?

Me oleme vägagi tuttavad ideega, et Jeesus tuli siia maailma selleks, et võtta ära meie patud ja süü, olgu Jumal selle eest kiidetud, aga siin on meile ka veidi lisateavet. Ta ei tulnud meid mitte ainult patu käest päästma, vaid ka oma armastusse tõmbama. Päästeplaan on midagi enam kui meie hädast välja aitamine; Jeesus aitab meid Jumala südamesse. Meie päästel on siht, eesmärk ja ülesanne. Meid viiakse väga halvast olukorrast väga heasse. Patust armastusse! Jumal ei tunne mitte ainult meile kaasa, vaid Ta igatseb meid, nagu armastaja igatseb oma armastatut. See on see suurem pilt.

Hesekieli 16. peatükis räägib Jumal meile ühe väga liigutava loo. Pane eriti tähele salme 4–8:

„Ja su sünn oli nõnda: päeval, mil sa sündisid, ei lõigatud su naba-vääti, sind ei pestud veega, sind ei hõõrutud soolaga ega mähitud mähkmeisse. Ükski silm ei kurvastanud sinu pärast, et ta kaastundest sinu vastu oleks sulle teinud ühegi neist asjust, vaid sind visati lagedale väljale; nõnda põlastatud oli su hing päeval, mil sa sündisid. Aga mina läksin sinust mööda ja nägin sind siplenas oma veres, ja ma ütlesin sulle, kui olid oma veres: „Jää elama!“ Jah, ma ütlesin sulle, kui olid oma veres: „Jää elama, ma kasvatan sind nagu lillekest väljal!“ Ja sa kasvasid, sirgusid suureks ja sulle tuli küpsusaeg: su rinnad paisusid ja sulle võrsusid karvad; aga veel olid sa alasti ja paljas. Siis ma läksin sinust mööda ja nä-

gin sind, ja vaata, sa olid jõudnud armastusikka. Ma laotasin oma hõlma su üle ja katsin su alastuse. Ja ma vandusin sulle ning te-
gin sinuga lepingu," ütleb Issand Jumal, „ja sa said minu omaks.“

On lihtsalt imepärane, et kõikvõimas universumi Looja on Jumal, kes räägib sellise loo! Ilmselgelt soovib Ta, et me mõistaksime või tunneksime midagi. Vaatame korra seda pilti. Jumal leiab lagedale väljale jäetud beebi – alasti, verine ja pesemata. Nabanöör ripub beebi küljest, justkui oleks ta ilma kaastundeta kõhust rebitud. „Ükski silm ei kurvastanud sinu pärast," ütleb Jumal. Üks versioon ütleb ka et „Mitte keegi ei armastanud sind.“ Milline üksikasjalik ja paljastav kujutis meie kui inimeste olukorrast. Siin mõistame, et meie langenud olukorda kirjeldab armastuse puudus.

Me...Vajame... Armastust!

See on see, mida Jumal meis näeb.

Mida Ta näeb meie kadunud olekus.

Ja Ta teab, et vaid Tema armastus suudab meid päästa.

Seega ütleb Ta: „Aga mina läksin sinust mööda ja nägin sind siplemas oma veres, ja ma ütlesin sulle, kui olid oma veres: „Jää elama!“ Jah, ma ütlesin sulle, kui olid oma veres: „Jää elama!“ Me olime oma patus suremas, aga Jumal tuli ja võttis oma käte vahele meid, hüljatud lapse, keda keegi ei armastanud, ning andis meile elu sõnad. Ta ütleb meile: „Ela! Ela!“ Tema hooliva armastuse mõjul see laps kosub ja kasvab ilusaks naiseks. „Ja vaata, sa olid jõudnud armastusikka," ütleb Jumal. Veel üks versioon sõnastab seda kui: „Ma nägin, et sul on käes aeg armuda“ (Today's English Version).

Vau!

Ärge jätke siin Jumala südant tähelepanuta. Ta vaatab meie järele ja Ta otsib midagi kindlat, midagi erilist. Ta igatseb, et me kasvaksime vaimselt 'vanuseni', kus armume Temasse, vastuseks Tema armastusele. Ellen White mõistis seda. Tema sõnade kohaselt on Jeesusesse armumine see, milleni peaksime Piiblit lugedes jõudma.

„Te peaksite uurima Piiblit, kuna see räägib Jeesusest. Piiblit lugedes näete te Jeesuse võrreldamatut võlu. Te armute mehesse Kolgatalt ja igal sammul saate te maailmale öelda: 'Tema teed on meeldivad ja kõikidel Tema radadel on rahu.' Teist saavad Jeesuse esindajad. Te saate maailmale näidata, et teil on lootus täis

surematust" (*Life Sketches*, lk 293).

Nüüd tuleme tagasi Hesekeeli 16. peatüki juurde. Kui Jumal näeb, et me oleme valmis armastuseks, ütleb Ta: „Ma laotasin oma hõlma su üle ja katsin su alastuse. Ja ma vandusin sulle ning tegin sinuga lepingu,“ ütleb Issand Jumal, „ja sa said minu omaks.“

Imeline!

Siin näeme, kuidas Jumal ütleb: „Ma armastan sind nii palju, et ma tahan sind oma naiseks.“ Jumal annab meile elu – või päästet – oma armu kaudu, mis kosutab meid. Siis lausub Ta abieluvande, lootuses, et me vastame 'Jah' ja armastame Teda vastu. See ongi päästeplaani tõeline eesmärk. Prohvet Hoosea aitab meil seda mõtet veelgi paremini mõista, võrreldes peatükis 2:15 langenud inimese olukorda seksuaalse truudusetusega: „... ta ... ehtis ennast oma rõngaste ja ehetega ning läks järele oma armukestele, aga unustas minu, ütleb Issand.“ Igasugune patt on vaimulik truudusetus, kuna see näitab armastuse puudumist. Iga patune on kui hoor, kes jahib ebaseaduslikke armuafääre, selle asemel et suunata kogu oma kiindumus ja armastus Jumalale. Mida teeb selle peale Jumal? Kuidas kavatseb Ta meid päästa? Meid sundides? Meiega manipuleerides? Ei.

Armastus on jõu kasutamise ja manipulatsiooni vastand ning seega on ka Jumala olemus nende vastand, kuna „Jumal on armastus“ (1. Johannese 4:8). Jumalal on teine plaan. Prohvet Hoosea kaudu jagab Ta oma plaani meiega. Vaadake Hoosea 2:16 „Seepärast, vaata, meelitan ma teda, viin ta kõrbe ja räägin tema meele järgi.“ Jumal, kes meelitab! See ei ole just see pilt, mis enamikul silme ette tuleb, kui nad Jumalast mõtlevad! Aga ometi siin see on, puust ja punaselt. Jumal plaanib meid päästa, meelitades meid. See on ettekuulutus Messiast, Jeesusest Kristusest, sellest, keda Ristija Johannes kutsus peigmeheks, kes tuli maale otsima oma pruuti. Meid ei tohiks sel juhul üllatada, kuidas Jeesus räägib oma ristisurmast armastuse keeles. Pange tähele Johannese 12:32. „Ja kui mind maa pealt ülendatakse, siis ma tõmban kõik enese juurde.“

Kui Jeesus ennastohverdavalt ristil oma elu andis, ilmutas Ta oma suurt armastust meie vastu ning selle armastuse peale vaadates tunneme, kuidas Ta meid sellega enda juurde tõmbab. See tekitab meie südames kiindumust Tema vastu ja meelitab meid Tema südamesse. Läheme nüüd tagasi Hoosea 2:18 juurde: „Sel päeval, ütleb Issand, sa

hüüad mind: „Minu mees!“ ega hüüa mind enam: „Minu Baal!“ Milline imeline Jumal! Kuigi Ta on kõige võimsam olend universumis, keeldub Ta meid alla surumast. Ta ei taha mitte isanda ja teenri vahelist suhet, vaid suhet abikaasade vahel. Teisisõnu soovib Ta, et meie suhet temaga motiveeriks vabatahtlik armastus.

Salmides 21 ja 22 töötab Jumal olla meie vaimulik abikaasa: „Ja ma kihlan sind enesele igaveseks ajaks; ma kihlan sind enesele õiguse ja kohtu pärast, armastuse ja halastuse pärast. Ma kihlan sind enesele usu pärast ja sina pead tundma Issandat.“ Jeesus tuli maale selleks, et täita seda ettekuulutust. Seistes meie ees kõikumatu ustavuse lubadusega, pakub Ta end meile igaveseks abieluks, mis ei purune mitte kunagi, ning see ongi Tema teise tuleku tähendus.

ET OLLA KOOS MEIEGA

Läheme tagasi Johannese 14:1–3 juurde. Pange tähele seda hästitutud teise tuleku kirjakohta:

„Teie süda ärgu ehmu! Uskuge Jumalasse ja uskuge minusse! Minu Isa majas on palju eluasemeid. Kui see nõnda ei oleks, kas ma siis oleksin teile öelnud, et ma lähen teile aset valmistama? Ja kui ma olen läinud ja teile aseme valmistanud, tulen ma jälle tagasi ja võtan teid kaasa enese juurde, et teiegi oleksite seal, kus olen mina.“

Nüüd, kus oleme näinud abielu võrdlust nii Johannese evangeeliumis kui ka ülejäänud Pühakirjas, on siinsed Jeesuse sõnad loogilised. Selles tekstis kuulutas Jeesus ette oma teist tulekut, kasutades sõnavara, mis tugines Tema aja abielukommetele. Esiteks oli kosimise järk. Kui mees armastas naist, siis suhtles ta naisega nõnda, et teda enda ligi tõmmata. Kui naisele mees meeldima hakkas, astusid nad kohtingu järku, kus nad üksteist tundma õppisid ja armastuses kasvasid. Seejärel tegi mees abieluettepaneku. Kui naine vastas 'Jah', lahkus mees oma pruudi juurest lubadusega tema juurde naasta. Tema lahkumisel oli praktiline eesmärk: nimelt läks ta ära selleks, et minna ning rajada endale ja oma abikaasale uus kodu oma isa kojas.

Teisisõnu ei lubanud Jeesus mitte ainult tagasi tulla, vaid tulla tagasi oma pruudi järele. Ta tuleb maale tagasi vaid ühel põhjusel: kuna Ta armastab meid sügavalt, siiralt ja igatsevalt ning soovib igaviku veeta meiega lähedases osaduses. Pange tähele Ta sõnu „ma tulen jälle ta-

gasi ja võtan teid kaasa enese juurde, et teiegi oleksite seal, kus olen mina," mis on nii sarnased Tema sõnadega enne ristile minekut Johannes evangeeliumis 17:24. „Isa, ma tahan, et ka need, keda sa mulle oled andnud, oleksid minuga seal, kus mina olen."

„Minuga."

See on Tema suurim soov. Ta tahab, et me lihtsalt oleksime koos temaga. Mõtle kellelegi, kellega sulle meeldib koos olla, kellelegi, kelle ligiolu sa naudid ja ootad – sinu abikaasa, isa, ema, su parim sõber. Mõte selle taga on lihtne: meile meeldib olla koos nendega, keda armastame. Jeesuse jaoks oleme MEIE selleks inimeseks. Ta igatseb meie lähedust, meie sõprust, Ta soovib nautida meie armastust. Kui apostel Paulus abielust räägib, kasutab ta seda sümbolina, et kirjeldada Kristuse armastust oma koguduse vastu. Loeme Efeslastele 5:25–32

„Mehed, armastage naisi, otsekui Kristus on armastanud kogudust ja loovutanud iseene tema eest, et teda pühitseda, olles ta puhastanud vees pesemisega sõna läbi, et kogudust iseenda ette seada kirkana, nii et tal ei oleks plekki ega kortsu ega muud sellesarnast, vaid et ta oleks püha ja laitmatu. Nõnda peavad mehedki armastama oma naisi nagu iseene ihu. Kes oma naist armastab, armastab iseennast. Keegi pole ju kunagi vihanud iseene ihu, vastupidi, ta toidab ja hellitab seda nii nagu Kristus kogudust, sest me oleme tema ihu liikmed. „Seepärast jätab mees maha oma isa ja ema ning hoiab oma naise poole, ja need kaks saavad üheks." See saladus on suur: ma räägin Kristusest ja kogudusest."

Selle kirjakoha võtmeks on viimane lause: „See saladus on suur: ma räägin Kristusest ja kogudusest."

Paulus selgitab siin, et abielusuhe on sügavamõtteline näide suhtest Jeesuse ja meie kui Tema igavese pruudi vahel. Jumalal on plaanis midagi, mis ületab kõik meie unistused. Mõnda asja peab kogema selleks, et seda mõista, ning selline on lugu ka meie ja Jeesuse vahelise abieluga. Seda ei ole võimalik intellektuaalselt mõista. Seepärast kutsub Paulus seda müsteeriumiks, sügavamõtteliseks saladuslikuks tõeks. Aga mida enam kogeme Jeesuse armastust, seda enam oleme võimelised koguma teadmisi selle kohta, kuhu me Jumala plaanis kuulume, kuhu me kuulume Tema südames. Hetkel oleme Jumalaga kohtingujärgus. Ta kosib meid ja proovib meid enese poole võita, avaldades mei-

le oma olemuse ilu, et me saaksime kasvada armastuses Tema vastu. Täielik arusaam sellest, mida tähendab olla Kristuse pruut, ei jõua meile kohale enne, kui alles pulmapäeval. Pääste ajaloos tuleb hetk, mil kogudus on „valmis“ astuma oma Jumalaga abielusse. Kogu meid jälgiv universum on selle tunnistajaks ning kuulutab meie pulmast. Vaadake Johannese Ilmutuse 19. peatükki:

„Ma kuulsin otsekui suure rahvahulga häälekõma ning otsekui suurvee kohinat ning otsekui võimast piksemürinat hüüdmast: „Halleluuja! Sest Issand, meie Jumal, Kõigeväeline, on hakanud valitsema kuningana! Rõõmustagem ja hõisakem ja andkem talle au, sest Talle pulmad on tulnud ning tema naine on ennast seadnud valmis, ja talle on antud, et ta riietuks säravasse puhtasse peenlinasesse.“ See peenlinane on pühade õiged seadmised.“

Terve Pühakirja kõrghetk on see ilus murdepunkt: Jeesus naaseb maa-le, et võtta enesega kaasa oma kogudus, oma igavene pruut.

IGAVENE SHALOM

Ülemlaul on prohvetlik armastuslaul, mis pakub ainulaadset pilgusheitu Kristuse ja Tema koguduse vahelisse armastusse. Selles kõige erakordsemas armastuslaulus, mis kunagi on loodud, näeme ilmekat näidet Jumala abielulisest armastusest oma rahva vastu ja seda, kuhu see lõppeks viib. Peatükk peatüki ning salm salmi järel võime jälgida, kuidas mees ja naine vahetavad omavahel truuduse- ja armastusesõnu. Nad kirjeldavad teineteise voorusi kaunis luulevormis. Nad teevad teineteisele ilusaid komplimente. Nende süda valutab igatsusest olla koos oma kallimaga. Ja just siis, kui me hakkame arvama, et tegemist on järjekordse tavalise magusa armastuslauluga, ning juurdlema selle üle, miks see tekst üldse Piiblis on, näeme teksti haripunkti, kus naine ütleb mehele midagi ääretult tähendusrikast:

„Pane mind pitseriks oma südamele, pitseriks oma käsivarrele! Sest armastus on tugev nagu surm, armukadedus julm nagu surmavald. Selle lõõsk on tulelõõsk, selle leegid Issanda leegid. Armastust ei suuda kustutada suured veed ega uputada jõed. Kui keegi annaks armastuse eest kõik oma koja vara, oleks ta tõesti naeruväärne!“ (Ül 8:6–7)

Järsku taipame, et kõige sügavam armastus, mida inimesed võivad kogeda – armastus, mis valitseb pruudi ja peigmehe vahel – räägib meile

Jumala armastusest oma koguduse vastu ja Tema lootusest, et me armastame Teda vastu. Ristil surres näitas Jeesus tõepoolest meile sellise armastuse kvaliteeti, mis on surmast tugevam ja mida ükski vägi siin ilmas ei saa kustutada. Samas on siin veel midagi, mida tähele panna. Sellel laulul on poetilise muustriga ülesehitus. Püha Vaimu mõjul maalib kuningas Saalomon pildi kahest armastajast, kellel on – pange tähele – sama nimi. Mehe nimi on Saalomon, mis on heebrea keeles meessoost vorm sõnast shalom. Neiu kohta on öeldud suulamlanna, mis on naissoo vorm sõnast shalom. Ning Saalomoni ja suulamlanna armastuse kõrghetk saabub siis, kui neiu avastab hämmastusega, et „seepärast ma sain ta silmis otse rahu (hb shalom) toojaks“ (Ül 8:10).

Kaunis luulekeeles ja vaimuliku tähendusrikkusega kirjeldab see laul Saalomoni ja suulamlanna ühendust kuni selle hetkeni, kui shalomist saab nende suhte kõige olulisem osa. Meie tõlgime sõna shalom tavapäraselt kui „rahu“. Heebrea keeles kannab see sõna endas täiuslikkuse, täieliku rahulolu tähendust, millest ei ole midagi puudu. Selles laulus leiab suulamlanna oma täiuse Saalomoni armastuses. Saalomon on see, keda ta ihaldab ja keda ta vajab. Tema armastuse sees on naine täielik. Saalomon ja suulamlanna on täiuslik paar. Naine, kes on shalom, leiab shalomi kogemuse mehes, kes on samuti shalom. Ta leiab oma kodu mehes, sest mees on täiuslikuks vastuseks tema südame sügavaimatele igatsustele. Piibel tervikuna on lugu täiuslikust ühendusest inimsüdame ja jumaliku südame vahel, kogu tõelise armastuse allika ning nende olendite vahel, kellel on hädasti tarvis Tema armastust, et olla täielikud ja õnnelikud.

Saalomon on Jeesuse messiaanlik prototüüp.

Suulamlanna on koguduse sümbol.

Päästmine on plaan, mille kaudu Jeesus võidab meie südame endale tagasi ning mis kinnitab igavese shalomi Tema ja meie vahel. Ja Jeesuse teine tulemine on see hetk, kui meie elu suur armastus tuleb meie järele, et võiksime koos Temaga veeta terve igaviku. See on suurepärase uudis! Me oleme seitsmenda päeva adventistid ning see tähendab, et me ootame kannatamatult Jeesuse tagasitulekut, teades, et Ta vaatab meie peale sügava armastusega. Ta tahab meiega olla. Sellepärast Ta tagasi tulebki. Küsimus on selles, kas meie tahame Temaga koos olla...

KÜSIMUSED ARUTELUKS

1. Kas Ristija Johannes muutus tõepoolest väiksemaks, andes oma teenistuse ja tuntuse Jeesusele üle? Kas me kahaneme või kasvame, kui anname end täiesti Jumalale üle? Ole oma vastuses konkreetne.
2. Need, kes teie hulgast soovivad, võivad jagada lugusid sellest, kuidas Jeesus teid leidis ning kuidas Ta, sarnaselt Hesekieli 16. peatükiga, teid üles tõstis, teie eest hoolitses ja teid endaga sidus.
3. Kuidas on Jeesusega „kihlatud” olla, oodata seda, et Ta sulle kodu rajaks ning sulle järele tuleks? Kuidas säilitad ja kasvatad teievaheolist suhet selle päevani?
4. Lugege Ülemlaul 8:6–7 erinevates piiblitõlgetes ning arutlege tekstis leiduvate sümbolite üle. Kas sa tunned, et oled Jumala käsivarrele pitseeritud? Kas sa tunned, et Tema armastus ja armukadedus sinu suhtes on tugevam kui surm? Kuidas saaksite üksteisel aidata selles teadmises kasvada?

TEGEVUSED GRUPILE

Kui on võimalik, siis võiksid grupi liikmed anda lubaduse üksteist tulevikus toetada. See võib toimida mitmel moel: võite moodustada hingamispäevakooli ajal oma väikegrupi, igaüks saab leida palvepartneri või võite üksteisele helistada.

1. Nüüd on aeg esimesel õhtul valmistatud mudelit viimast korda täiendada. Sul läheb seda tänaõhtuses põhitegevuses tarvis.
2. Vajalikud asjad: väikesed paberi- või papitükid, pliiatsid, korv või kaunistatud karp, küünlad ja tikud, muusika (kas elavas esituses või plaadilt). Pane korv või karp ning küünlad toa keskele või altari juurde.
3. Kasutades esimesel õhtul valmistatud mudeleid, võta veidi aega, et meelde tuletada kõiki kaheksat akent Jumala armastuse juurde: Kolmainsus, suur võitlus, Jumala seadus, hingamispäev, pühamu, surm ja põrgu, lõpuaeg, teine tulemine.

4. Jaga välja paberid ja pliiatsid. Anna osalejatele 3–5 minutit aega, et igaüks võiks vaikselt ja palvemeelselt otsustada, milline neist kaheksast vajab tema elus suuremat tähelepanu. Seejärel võiks igaüks kirjutada paberile lubaduse, et ta püüab veel enam otsida Jumala tahet ning tōotusi selles vallas.
5. Süüdake küünlad, las õhtu läbiviija palvetab ning siis pangu igaüks oma paber korvi või karbi sisse. Seiske ringis, hoidke üksteisel kätest kinni ja tehke kogu grupiga pühenduspalve. Las vaikne muusika mängib kogu selle aja.
6. Laulge lõpus üheskoos üks laul.